

กลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้สงขลา

นางสาวภัทราวรรณ กลับศรีอ่อน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-0855-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INTENSIFYING DEVICES IN THE SOUTHERN THAI DIALECT OF SONGKHLA

Miss Patrawan Klubsri-on

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-0855-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้สงขลา

โดย

นางสาวภัทราวรรณ กลับศรีอ่อน

สาขาวิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. ภัทยา ติงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรน ภาณุพงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วิโรจน์ อรุณมานะกุล)

ภัทรารวรรณ กลับศรีอ่อน : กลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้สงขลา. (INTENSIFYING DEVICES IN THE SOUTHERN THAI DIALECT OF SONGKHLA)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์, 140 หน้า. ISBN 974-17-0855-6.

งานวิจัยนี้ศึกษากลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่ามีการเน้นความหมายอยู่ 2 กลวิธี คือ กลวิธีการซ้ำและกลวิธีการขยาย โดยมีการใช้กลวิธีการขยายมากกว่ากลวิธีการซ้ำ จากข้อมูลหน่วยเน้นความหมาย 209 หน่วย มีเพียง 9 คำเท่านั้นที่เป็นกลวิธีการซ้ำ ที่เหลือเป็นกลวิธีการขยาย สำหรับกลวิธีการขยายนี้ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางไวยากรณ์และการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์

การวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์แนวนอนและแนวตั้งของหน่วยหลักและหน่วยขยาย ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอนพบว่ามีรูปแบบความสัมพันธ์ 10 รูปแบบ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้งแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์แนวตั้งตามตำแหน่งของส่วนขยายมี 4 ตำแหน่ง คือ หน้าส่วนหลัก 1 ตำแหน่ง และหลังส่วนหลัก 3 ตำแหน่ง หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ จัดเป็นหมวดได้ 3 หมวด หมวดที่ 1 ได้แก่ คำว่า "ชาติ" ปรากฏในตำแหน่งที่ 1, 2 และ 4 หมวดที่ 2 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำปรากฏเฉพาะตำแหน่งที่ 2 และหมวดที่ 3 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีหรือประโยคปรากฏในตำแหน่งที่ 2 และ 3

การวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทการเน้นความหมายตามเกณฑ์ของอัลเลอร์ตันได้ 3 ประเภทคือ การเน้นความหมายแสดงระดับ ลักษณะ และอาการ และจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมายตามเกณฑ์ความหมายของคำกริยาที่แบ่งออกเป็น 18 กลุ่ม โดยหน่วยเน้นความหมายมีการปรากฏ 3 รูปแบบคือ หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้กับกริยาทุกกลุ่ม หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับกริยาได้เพียง 1 กลุ่ม และหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับกริยาได้มากกว่า 1 กลุ่ม

ภาควิชา ภาษาศาสตร์

สาขาวิชา ภาษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิติ.....ภัทรารวรรณ กลับศรีอ่อน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ปราณี กุลละวณิชย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4280164722 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD : INTENSIFYING DEVICE/ INTENSIFIER / MODIFICATION / DEGREE
WORDS

PATRAWAN KLUBSRI-ON : INTENSIFYING DEVICES IN THE SOUTHERN THAI
DIALECT OF SONGKHLA. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR
PRANEE KULLAVANIJAYA, Ph.D., 140 pp. ISBN 974-17-0855-6.

This thesis studies intensifying devices in the southern Thai dialect of Songkhla province. Two devices are observed: reduplication and modification. Of the two, modification is more common than reduplication. Of all the 209 intensifying units, only nine are included in the reduplication group, the rest are of the modification device group. The analysis of the latter device is done in two parts: grammatical and semantic.

The grammatical analysis concentrates on syntagmatic and paradigmatic relations between the intensified and the intensifier. The syntagmatic analysis reveals 10 patterns. As for the paradigmatic relations, four positions are found from which intensifiers could be grouped into three classes. Class 1 includes only one word: "/cha:t⁶/" occurring in the first, second, and fourth position. Class 2 includes all words except the nine reduplication words. Words in this class only occur in the second position. Class 3 comprises phrases and sentences that can occur in the second and third position.

The semantic analysis based on Allerton's intensification criteria reveals three types of intensification: degree, aspect, and manner. A study of intensifiers and their occurrences with 18 groups of verb identified by meanings has also been done. It reveals three patterns: intensifiers which can occur with every verb in every group, intensifiers that can occur with verbs in just one group, and intensifiers which can occur with verbs in more than one group.

Department	Linguistics	Student's signature..... <i>Patrawan Klubsri-on</i>
Field of study	Linguistics	Advisor's signature..... <i>Pranee Kullavanijaya</i>
Academic year	2002	Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีค่ายิ่งต่องานวิจัย ช่วยตรวจทานและแก้ไขงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี โดยมีได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และนอกเหนือไปจากความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานวิจัยแล้ว ท่านยังให้ความเมตตา ความเอื้ออาทร รวมทั้งสอนให้คิดอย่างเป็นระบบ รู้จักตั้งคำถาม และหาคำตอบในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และอบอุ่นใจเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำเกี่ยวกับภาษาถิ่นสงขลาอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในเรื่องข้อมูลได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากอาจารย์ ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยความรักจากบุคคลรอบข้าง ทั้งสมาชิกในครอบครัวและเพื่อน ๆ ทุกคนรวมถึงคุณวลัยพร ชวะเดช ที่คอยห่วงใยสอบถามความเป็นไปในการทำงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาศาสตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์ให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนาวาอากาศเอก จิระพงษ์ กลับศรีอ่อน นาวาอากาศตรีหญิง เอมอร กลับศรีอ่อน บิดามารดาผู้ให้ความรัก และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ และไม่ย่อท้อในการทำงาน รวมทั้งคอยดูแลสุขภาพกายและใจเพื่อให้ผู้วิจัยทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณ คุณทรงพล กลับศรีอ่อน และคุณภาณุวัฒน์ กลับศรีอ่อน น้องชายผู้เป็นที่รัก ซึ่งคอยให้กำลังใจและดูแลพี่สาวด้วยความรักและความห่วงใยตลอดมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.6 คำจำกัดความศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	3
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	5
2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาอังกฤษ.....	5
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทย.....	10
2.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยกรุงเทพฯ.....	10
2.2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นเหนือ.....	14
2.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นอีสาน.....	16
2.2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้.....	17
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
3.1 การรวบรวมข้อมูล.....	23
3.1.1 เกณฑ์การเลือกแหล่งข้อมูล.....	23
3.1.2 วิธีการเก็บข้อมูลจากพจนานุกรมและเอกสารอื่น ๆ.....	23
3.1.3 วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา.....	24
3.1.4 การแยกประเภทข้อมูล.....	27

	หน้า
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
3.2.1 การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์.....	29
3.2.2 การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์.....	29
4. การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์.....	30
4.1 กลวิธีการซ้ำ.....	30
4.2 กลวิธีการขยาย.....	31
4.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอน.....	31
4.2.1.1 รูปแบบ ส่วนขยาย, ส่วนหลัก.....	32
4.2.1.2 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂	32
4.2.1.3 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃	33
4.2.1.4 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃	33
4.2.1.5 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₄	34
4.2.1.6 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃ ส่วนขยาย ₄	34
4.2.1.7 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃ ส่วนขยาย ₄	35
4.2.1.8 รูปแบบ ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂	35
4.2.1.9 รูปแบบ ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃	36
4.2.1.10 รูปแบบ ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃	36
4.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้ง.....	39
4.2.2.1 หมวดหน่วยเน้นความหมายตามความสัมพันธ์แนวตั้งและสมาชิกของ แต่ละหมวด.....	40
4.2.2.2 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายตามเกณฑ์โครงสร้างคำ.....	41
4.2.2.3 สรุป.....	44
5. การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์.....	45
5.1 ประเภทของการเน้นความหมาย.....	45
5.1.1 การเน้นความหมายแสดงระดับ.....	45
5.1.2 การเน้นความหมายแสดงลักษณะ.....	49
5.1.3 การเน้นความหมายแสดงอาการ.....	50
5.1.4 การเน้นความหมายแสดงความหมายมากกว่า 2 หมวด.....	51

5.2 ประเภทของหน่วยเน้นความหมาย.....	53
5.2.1 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปร่าง.....	53
5.2.2 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสี.....	53
5.2.3 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรส.....	54
5.2.4 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความรู้สึก.....	54
5.2.5 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสภาพ.....	54
5.2.6 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสัมผัส.....	54
5.2.7 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่.....	54
5.2.8 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงอาการ.....	55
5.2.9 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงระยะทาง.....	55
5.2.10 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความเร็ว.....	55
5.2.11 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปลักษณ์.....	55
5.2.12 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดง ความมีอายุ.....	55
5.2.13 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดง สภาพอากาศ.....	55
5.2.14 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดง ลักษณะนิสัย.....	56
5.2.15 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงราคา.....	56
5.2.16 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดง สติปัญญา.....	56
5.2.17 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดง ฐานะการเงิน.....	56
5.2.18 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงกลิ่น.....	56
5.3 สรุป.....	67
6. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	68
6.1 สรุป.....	68
6.1.1 ผลการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์.....	68

สารบัญ (ต่อ)

ญ

หน้า

6.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอน.....	68
6.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้ง.....	69
6.1.2 ผลการวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์.....	70
6.1.2.1 ผลการจำแนกประเภทการเน้นความหมาย.....	70
6.1.2.2 ผลการจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมาย.....	71
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	72
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	74
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก.	79
ภาคผนวก ข.	80
ภาคผนวก ค.	89
ประวัติผู้บอกภาษา.....	128
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	129

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลที่ได้จากพจนานุกรมและเอกสารอื่น ๆ.....	24
ตารางที่ 2 ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลค่าเน้นความหมายและคำหลักพร้อมความหมาย.....	26
ตารางที่ 3 ตัวอย่างตารางแสดงการแยกประเภทข้อมูล.....	27
ตารางที่ 4 ตัวอย่างการปรากฏร่วมระหว่างคำหลักกับคำขยาย.....	28
ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบความสัมพันธ์ของหน่วยหลักหน่วยขยายในโครงสร้างการเน้นความหมาย..	38
ตารางที่ 6 สรุปการปรากฏของสมาชิกในแต่ละหมวดตามกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้ง.....	41
ตารางที่ 7 แสดงประเภทของหน่วยเน้นความหมายตามโครงสร้างคำ.....	41
ตารางที่ 8 แสดงการบอกระดับของหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยวและคำซ้ำ.....	46
ตารางที่ 9 แสดงการปรากฏร่วมของหน่วยเน้นความหมายตามความหมายของคำกริยา.....	56

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	ระดับการเน้นความหมายของคำเน้นความหมายประเภทต่าง ๆ ตามโบลิงเจอร์.....	6
ภาพที่ 2	ประเภทคำเน้นความหมายสรุปจากเควีร์กและกรีนบอม.....	8
ภาพที่ 3	แสดงกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งตามตำแหน่งของส่วนขยาย.....	40
ภาพที่ 4	แสดงการปรากฏของหมวดหน่วยเน้นความหมาย 3 หมวดตามตำแหน่งส่วนขยาย 4 ตำแหน่ง.....	44

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในการสื่อสารเพื่อสื่อความหมายไม่ว่าจะโดยการพูดคุย การเขียนบรรยายหรือพรรณนา เพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และติดตามในเรื่องที่ต้องการสื่อสารด้วยความสนใจ เมื่อดำเนินมาถึงจุดสำคัญหรือจุดที่ต้องการจะเน้นความหมายสิ่งที่ต้องการจะสื่อไปยังผู้รับสารนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการเลือกสรรถ้อยคำให้ถูกต้องตามสภาวะของสิ่งที่พูดถึงได้อย่างเหมาะสมจะ จึงจะทำให้การพูด การเขียนนั้นมีรสชาติ มีสารประโยชน์กับผู้รับสาร เพราะจะทำให้ผู้รับสารเกิดมโนภาพ จนสามารถเข้าใจในสภาพของสิ่งที่พูดถึง หรือเขียนถึงได้อย่างถูกต้องชัดเจน และเข้าถึงอารมณ์ที่ต้องการสื่อได้ในที่สุด การเน้นความหมายของคำที่ต้องการสื่อไปยังผู้รับสารมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี อาทิเช่น การลงเสียงหนักตรงพยางค์ที่ต้องการเน้น การลากเสียง การใช้คำมาขยายคำที่ต้องการจะเน้นความหมาย และรวมไปถึงการแสดงออกทางสีหน้า และท่าทาง เป็นต้น

มีคำประเภทหนึ่ง ภาษาอังกฤษเรียกว่า intensifier หรือคำเน้นความหมาย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทย่อย คือ เป็นคำที่แสดงลักษณะการเพิ่มขึ้นของความหมายของคำที่มันไปขยาย หรือเป็นความหมายในเชิงบวก คำประเภทนี้เรียกว่า amplifier อีกประเภทหนึ่งเป็นคำที่แสดงลักษณะการลดลงของความหมายของคำที่มันไปขยาย หรือเป็นความหมายในเชิงลบ คำประเภทนี้เรียกว่า downtoner ในงานวิจัยของปราณี กุลละวณิชย์ (Kullavanijaya: 1997) ซึ่งศึกษาเรื่องการเน้นความหมายเฉพาะเรื่องการเพิ่มระดับความหมายโดยศึกษากลวิธีในการเพิ่มระดับความหมายคำกริยาในภาษาไทยกรุงเทพฯ กล่าวว่ ไวยากรณ์โดยทั่วไปจะจัดคำเพิ่มระดับความหมายให้อยู่ในส่วนของคำวิเศษณ์ โดยเป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา หรือจัดให้อยู่ในส่วนที่เป็นรูปแสดงขั้นสูงสุดของคำคุณศัพท์ ปราณีได้กล่าวถึงกลวิธีต่าง ๆ ในการเพิ่มระดับความหมายคำกริยา และเสนอว่า กลวิธีการเพิ่มระดับความหมายคำกริยาในภาษาไทยกรุงเทพฯ นั้นมีอยู่ 3 กลวิธีใหญ่ด้วยกัน คือ กลวิธีทางเสียง เช่น เขาขอ.....บไอดิม หมายความว่า เขาชอบกินไอดิมมาก กลวิธีทางหน่วยคำ เช่น เสื้อแดงขาวขาว หมายความว่า เสื้อแดงขาวมาก และกลวิธีการใช้ส่วนขยาย เช่น สวยเป็นน้ำ หมายความว่า สวยมาก เหล่านี้เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่าไม่เพียงแต่ภาษาไทยกรุงเทพฯ เท่านั้นที่มีกลวิธีการเพิ่มระดับความหมาย ในภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ก็มีเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยถิ่นเหนือ ถิ่นอีสาน หรือถิ่นใต้ อย่างไรก็ตาม ก็กล่าวได้ว่างานวิจัยที่ศึกษากลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มระดับความหมายหรือการลดระดับความหมาย และไม่ว่า

จะเป็นภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาไทยถิ่นนั้นมีจำนวนน้อย นอกจากงานของปราณีแล้ว พบอีกเพียง 2 งานที่ศึกษาเรื่องการเน้นความหมายในภาษาไทย ได้แก่ งานของฮาาส (Haas: 1946) และสโคเวล (Scovel: 1975) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นได้ โดยจะไม่กล่าวถึงการลดระดับความหมาย และจะศึกษากลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นได้ซึ่งบอกระดับที่เพิ่มขึ้นของความหมาย และที่บอกอาการหรือลักษณะ โดยอาจเพิ่มหรือไม่เพิ่มระดับของความหมาย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษากลวิธี และจัดประเภทของกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสงขลา
2. ศึกษาส่วนขยายที่เน้นความหมายตามแนวไวยากรณ์และอรรถศาสตร์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสงขลามีการเน้นความหมาย 2 กลวิธีหลัก คือ การซ้ำ และการขยาย ซึ่งแต่ละกลวิธีก็มีกลวิธีย่อย
2. ส่วนขยายที่เน้นความหมายสามารถจำแนกประเภทย่อยตามเกณฑ์ทางไวยากรณ์และอรรถศาสตร์ได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสงขลาเฉพาะหน่วยเน้นความหมายที่แสดงการเพิ่มขึ้นของความหมายเท่านั้น
2. งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งที่ศึกษาวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เน้นความหมายในภาษาถิ่นสงขลา จึงจะไม่นำปัจจัยทางสังคมมาเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การศึกษาวิธีการเน้นความหมายในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้ครอบคลุมการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง แต่จะศึกษากลวิธีการเน้นความหมายจากรูปภาษา และเสียงที่ได้ยินเป็นหลัก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาตระกูลไท
2. เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

1.6 คำจำกัดความศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย

1. **ไวยากรณ์** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไวยากรณ์ หมายถึง ไวยากรณ์ในทฤษฎีไวยากรณ์ โครงสร้าง ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบของภาษาที่ไม่ใช่ระบบเสียงหรือความหมาย แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ วิทยาหน่วยคำ (morphology) ซึ่งศึกษากระบวนการที่หน่วยภาษาที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย (หรือเรียกว่าหน่วยคำ) มารวมกันเป็นคำ ตลอดจนศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ของหน่วยคำด้วย และ วากยสัมพันธ์ (syntax) เป็นการศึกษากระบวนการที่คำรวมกันเป็นวลีและประโยค และศึกษาความสัมพันธ์ของคำในแง่ของหน้าที่และโครงสร้างทางไวยากรณ์
2. **ไวยากรณ์โครงสร้าง** เป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ที่ศึกษาวิเคราะห์หน่วยภาษาต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นหน่วยสร้าง หรือการที่หน่วยภาษาที่เล็กรวมตัวกันเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น โดยแต่ละหน่วยที่มาประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างนั้นจะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเป็นชั้นหรือเป็นระดับลดหลั่นกัน
3. **ความสัมพันธ์แนวนอน** (syntagmatic relations) หรือความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยภาษาที่มาประกอบกันเป็นโครงสร้าง โดยมีการเรียงลำดับการปรากฏของแต่ละหน่วยในตำแหน่งต่าง ๆ (Lyons 1969: 73-74)
4. **ความสัมพันธ์แนวตั้ง** (paradigmatic relations) หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ที่สามารถจัดเข้าอยู่เป็นกลุ่มหรือชุดเดียวกันได้ เพราะมีความสัมพันธ์แบบเดียวกัน หรือมีลักษณะร่วมกันบางอย่าง หน่วยต่าง ๆ แต่ละหน่วยที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นสมาชิกกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งเดียวกัน (paradigmatic class หรือ paradigm) (Lyons 1969: 73-74)
5. **ส่วนหลัก** ในที่นี้หมายถึง หน่วยหลักในโครงสร้างการเน้นความหมาย ได้แก่ คำกริยา โดยมีคำวิเศษณ์ทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายในโครงสร้างนี้

6. **ส่วนขยาย** ในที่นี้หมายถึง หน่วยขยายในโครงสร้างการเน้นความหมายซึ่งมีคำกริยาเป็นหน่วยหลัก หน่วยขยายทำหน้าที่เน้นความหมายแสดงการเพิ่มขึ้นของความหมายของคำกริยา หรือแสดงอาการของคำกริยา หรือแสดงลักษณะของคำกริยา
7. **หน่วยเน้นความหมาย** หมายถึง คำ วลี หรือประโยคที่ทำหน้าที่ขยายหน่วยหลักที่เป็นคำกริยา แล้วแสดงการบอกระดับที่เพิ่มขึ้นของความหมายของคำกริยา หรือแสดงอาการหรือลักษณะของคำกริยา
8. **คำวิเศษณ์** ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึง คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยาโดยแบ่งเป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาแสดงสภาพ เช่น *อ้วนพลัด 7 ด่าบืด 7 เป็นต้น* และคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาแสดงอาการ เช่น *แล่นผลัดผลัด พุ่งผลูด เป็นต้น*
9. **คำเดี่ยว** หมายถึง คำที่ไม่สามารถแบ่งหน่วยย่อยลงไปได้อีก ซึ่งอาจเป็นคำ 1 พยางค์ หรือ คำ 2 พยางค์ ตัวอย่าง คำเดี่ยว 2 พยางค์ เช่น *บอ-หรม ทั้งพยางค์ บอ และ หรม ต่างไม่เกิดเดี่ยวแต่จะต้องเกิดร่วมกันเป็น บอหรม เสมอ เป็นต้น*
10. **คำซ้ำ** หมายถึง คำ ๆ เดียวกัน นำมากล่าว 2 ครั้ง หรือใช้คำ ๆ เดียวซ้อนกัน (บรรจบ 2535: 100) ในที่นี้คำที่นำมาซ้ำเป็นคำวิเศษณ์ เช่น *กลีบ ซ้ำเป็น กลีบกลีบ เป็นต้น*
11. **คำประสม** หมายถึง คำที่มีคำ 2 คำหรือมากกว่านั้นมาประสมกันเข้าเป็นคำใหม่อีกคำหนึ่ง โดยแต่ละคำที่นำมาประสมไม่ได้มีความหมายคล้ายกันอย่างคำซ้อน เมื่อประสมกันแล้วจะมีความหมายใหม่ ตัวอย่างเช่น *คำประสม อย่างแรง ประกอบด้วย คำ อย่าง มีความหมายว่า ชนิดหรือสิ่ง และ คำ แรง มีความหมายว่า กำลัง อำนาจ เมื่อรวมกันเป็นคำประสม อย่างแรง มีความหมายว่า มาก เป็นต้น*

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่วิเคราะห์การเน้นความหมายแล้วพบว่า งานเหล่านั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามภาษาที่นำมาวิเคราะห์ คือ เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาอังกฤษ และเอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทย

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาอังกฤษ

เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาการเน้นความหมายในภาษาอังกฤษพบ 3 เรื่องดังนี้

โบลิงเจอร์ (Bolinger 1972:17) กล่าวถึงคำเน้นความหมายไว้ในหนังสือเรื่อง "Degree Words" ว่า "I use the term intensifier for any device that scales quality, whether up or down or somewhere between the two." จากคำกล่าวข้างต้น เขาใช้คำว่า "intensifier" หมายถึงวิธีการใดก็ตามที่สามารถแสดงระดับคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะแสดงระดับสูง กลาง หรือต่ำ นอกจากนี้เขายังจำแนกประเภทคำเน้นความหมายออกตามระดับของมาตรวัด (scale) ได้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) คำเน้นความหมายที่บอกระดับสูงของมาตรวัด (boosters)

He is a perfect idiot.

She is terribly selfish.

2) คำเน้นความหมายที่บอกระดับกลางของมาตรวัด (compromisers)

He is rather an idiot.

She is fairly happy.

3) คำเน้นความหมายที่บอกระดับต่ำของมาตรวัด (diminishers)

It was an indifferent success.

They were little disposed to argue.

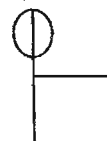
4) คำเน้นความหมายที่บอกระดับต่ำสุดของมาตรวัด (minimizers)

He's a bit of an idiot.

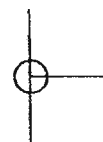
I don't care an iota for that.

สรุปได้ว่าการจำแนกประเภทคำเน้นความหมายของโบลิงเจอร์โดยใช้มาตรวัด (scale) เป็นเกณฑ์นั้น ทำให้เห็นภาพของการแสดงระดับของการเน้นความหมายได้ชัดเจนว่ามีระดับการเน้นความหมายอยู่ 4 ระดับบนมาตรวัด ผู้วิจัยขอสรุปการจำแนกประเภทคำเน้นความหมายของโบลิงเจอร์ด้วยรูปภาพต่อไปนี้

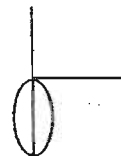
คำเน้นความหมายที่บอกระดับสูงของมาตรวัด (boosters)

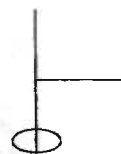
คำเน้นความหมายที่บอกระดับกลางของมาตรวัด (compromisers)

คำเน้นความหมายที่บอกระดับต่ำของมาตรวัด (diminishers)

คำเน้นความหมายที่บอกระดับต่ำสุดของมาตรวัด (minimizers)

ภาพที่ 1 ระดับการเน้นความหมายของคำเน้นความหมายประเภทต่าง ๆ ตามโบลิงเจอร์

(Bolinger: 1972)

เควิร์กและกรีนบอม (Quirk and Greenbaum: 1973) ในหนังสือเรื่อง "Grammar of English" ได้จำแนกประเภทคำเน้นความหมายตามระดับของความหมาย (semantic of degrees) ออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) คำเน้นความหมายที่แสดงการเน้นย้ำ (emphasizers) เป็นคำที่แสดงการเน้นความหมายโดยไม่แสดงระดับการเพิ่มขึ้นของความหมาย แต่เป็นการย้ำความชัดเจนแน่นอน หรือแสดงทัศนคติ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยตามการปรากฏ คือ

- ก. กลุ่มที่สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยา หรือภาคแสดงได้อย่างอิสระ ไม่มีข้อจำกัดในการปรากฏร่วมกับคำอื่น ได้แก่ คำว่า actually, certainly, clearly,

definitely, indeed, obviously, plainly, really, surely, for certain, for sure, of course ตัวอย่างเช่น He actually sat next to her.

- ข. กลุ่มที่มีข้อจำกัดในการปรากฏร่วมกับคำอื่น ได้แก่ คำว่า frankly, honestly, literally, simply, fairly, just เช่น คำว่า honestly จะปรากฏร่วมกับคำกริยาที่แสดงทัศนคติ ตัวอย่างเช่น They honestly admire her courage. He honestly believes their accusation.

ตามปกติแล้ว คำเน้นความหมายชนิดนี้ส่วนมากจะอยู่หน้าคำที่ถูกเน้นย้ำ หรือตำแหน่งกลางในกริยาวลี (verb phrase)

2) คำเน้นความหมายที่แสดงการเพิ่มระดับของความหมาย (amplifiers) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยดังนี้

- ก. คำเน้นความหมายแสดงระดับสูงสุดของมาตรฐาน (maximizers) ได้แก่ คำว่า absolutely, altogether, completely, entirely, fully, quite, thoroughly, utterly; in all respects; most ตัวอย่างเช่น We absolutely refuse to listen to your grumbling. I entirely agree with you.
- ข. คำเน้นความหมายแสดงระดับสูงบนมาตรฐาน (boosters) หมวดนี้จะมีการสร้างคำใหม่มาใช้แทนที่คำเก่าได้เรื่อย ๆ (หรือเรียกว่าเป็นแบบ open class) หากคำเก่าที่ใช้เน้นความหมายนั้นล้าสมัยไป ได้แก่ คำว่า badly, deeply, greatly, heartily, much, so, violently, well; a great deal, a good deal, a lot, more ตัวอย่างเช่น They like her very much. I can well understand your problem.

3) คำเน้นความหมายที่แสดงการลดระดับของความหมาย (downtoners) เป็นการลดลงของความหมายจากระดับปกติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทย่อยดังนี้

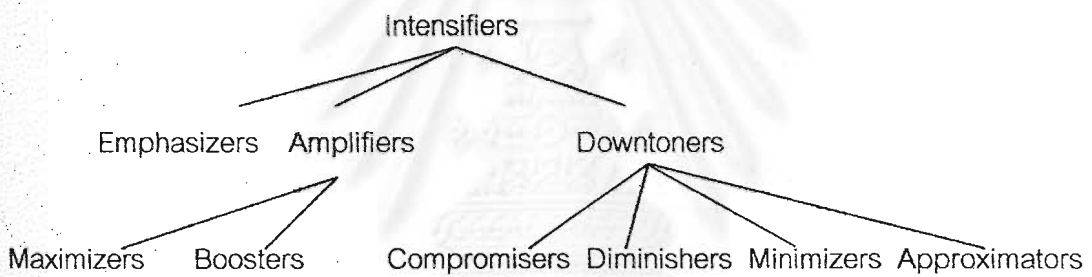
- ก. คำเน้นความหมายที่แสดงการลดลงของความหมายเล็กน้อย (compromisers) เช่น kind of / sort of (informal, esp. AmE¹), quite / rather (esp BrE²), more or less ตัวอย่างเช่น I kind of like him. (informal, esp. AmE) I quite enjoyed the party, but I've been to better ones. (esp. BrE)

¹ AmE ย่อมาจาก American English

² BrE ย่อมาจาก British English

- ข. คำเน้นความหมายที่แสดงการลดลงของความหมายมาก (diminishers) เช่น partly, slightly, somewhat, in part, to some extent; a little ตัวอย่างเช่น We know them slightly.
- ค. คำเน้นความหมายที่แสดงการลดลงของความหมายมากที่สุด (minimizers) เช่น a bit; negative: barely, hardly, little, scarcely; non-assertives: in the least, in the slightest, at all ตัวอย่างเช่น I didn't enjoy it in the least.
- ง. คำเน้นความหมายที่แสดงการกะประมาณ (approximators) ของคำกริยา เช่น almost, nearly, as good as, all but ตัวอย่างเช่น I almost resigned.

ผู้วิจัยสรุปการจำแนกประเภทคำเน้นความหมายของเควิกและกรีนบอมข้างต้น เป็นแผนผังได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ประเภทคำเน้นความหมายสรุปจากเควิกและกรีนบอม (Quirk and Greenbaum: 1973)

การจำแนกประเภทคำเน้นความหมายของเควิกและกรีนบอมข้างต้น มีความสอดคล้องกับการจำแนกประเภทคำเน้นความหมายของโบลิงเจอร์ในแง่ที่มีการใช้เกณฑ์ระดับเข้ามาช่วยในการจำแนกประเภทคำเน้นความหมาย ได้แก่ คำเน้นความหมายประเภท amplifiers กับ downtoners แต่ประเภท emphasizers ของเควิกและกรีนบอมแสดงการเน้นย้ำอย่างเดียว ไม่ได้เพิ่มหรือลดความหมาย

อัลเลอร์ตัน (Allerton: 1987) ในบทความเรื่อง "English Intensifiers and Their Idiosyncrasies" อธิบายคำเน้นความหมายว่า หมายถึง คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของคำคุณศัพท์ (modifier of adjectives / Intensifiers) หรือส่วนขยายของคำกริยา (modifier of lexical verbs / verbal adverbials) ตัวอย่างเช่น

แบบที่ 1

ส่วนขยายคำคุณศัพท์ (modifier of adjectives)

คำคุณศัพท์ (adjectives)

หรือ (Intensifiers)

very

resentful

แบบที่ 2

ส่วนขยายคำกริยา (modifier of lexical verbs)

คำกริยา (lexical verbs)

หรือ (verbal adverbials)

psychologically

harm

อัลเลอร์ตันได้จำแนกประเภทของส่วนขยายคำคุณศัพท์ออกตามชนิดของความหมาย (semantic type) ได้เป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

- 1) **คำเน้นความหมายแสดงระดับ (degree intensifier)** คือคำแสดงระดับของคำคุณศัพท์ เช่น

extremely big   แสดงการเน้นระดับสูงที่ไม่สามารถวัดได้

very   *small*   แสดงการเน้นระดับกลาง

rather   *bright*   แสดงการเน้นระดับต่ำจนถึงศูนย์

- 2) **คำเน้นความหมายแสดงลักษณะ (aspect intensifier)** คือคำแสดงลักษณะและสภาพของคำคุณศัพท์ เช่น

mentally fit   หมายถึง   ความสมบูรณ์ทางจิตใจ

physically fit   หมายถึง   ความสมบูรณ์ทางร่างกาย

- 3) **คำเน้นความหมายแสดงอาการ (manner intensifier)** คือคำแสดงลักษณะอาการของคำคุณศัพท์ เช่น

clearly   *visible*   หมายถึง   ที่เห็นได้อย่างชัดเจน

easily   *accessible*   หมายถึง   ที่เข้าถึงได้อย่างง่ายดาย

- 4) **คำเน้นความหมายแสดงลักษณะวิธีการ (method / instrumental intensifier)**
คำเน้นความหมายประเภทนี้ อัลเลอร์ตันไม่ได้ให้คำอธิบายไว้

ในบทความนี้ อัลเลอร์ตันได้จำแนกคำเน้นความหมายออกเป็น 4 ประเภทดังกล่าวข้างต้น แต่ไม่ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับคำเน้นความหมายแสดงลักษณะวิธีการ และไม่ได้ให้เกณฑ์ที่ชัดเจนในการจำแนกประเภทของคำเน้นความหมาย เขาเพียงแต่บรรยายและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำเน้นความหมายเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บทความของเขาก็ช่วยทำให้เห็นประเภทของคำเน้นความหมายเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับงานอื่น ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้ว

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทย

เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาการเน้นความหมายในภาษาไทยพบว่ามิงงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 6 งาน โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อย 4 ประเภทตามภาษาไทยถิ่นดังนี้ คือ

2.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยกรุงเทพฯ

ฮาส (Haas: 1946) ศึกษาเรื่องกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยกรุงเทพฯ (Techniques of Intensifying in Thai) พบว่ามีกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทย 2 กลวิธีหลัก คือ

1) กลวิธีการขยาย เป็นการใช้คำพิเศษกลุ่มหนึ่งมาทำหน้าที่ขยายคำหลัก อาจจะใช้ขยายคำหลักได้เพียงคำเดียว สองคำ หรือสามคำเท่านั้น คำขยายชนิดนี้มีจำนวนจำกัด เช่นคำว่า เยี่ยม จ๊วก ป็อ ผาก ตื่อ ตัวอย่างการขยายเช่น

คำหลัก	คำขยาย	ตัวอย่าง	ความหมาย
ใหม่	เยี่ยม	ใหม่เยี่ยม	ใหม่มาก
ขาว	จ๊วก	ขาวจ๊วก	ขาวมาก
ดำ	ป็อ	ดำป็อ	ดำมาก
แห้ง	ผาก	แห้งผาก	แห้งมาก
มีด	ตื่อ	มีดตื่อ	มีดมาก

ในทางกลับกัน ฮาสให้ตัวอย่างของคำหลักซึ่งอาจเกิดกับคำขยายได้มากกว่า 1 คำ เช่น

คำหลัก	คำขยาย	ตัวอย่าง	ความหมาย
เย็น	เจ็บบ	เย็นเจ็บบ	เย็นมาก
เย็น	ซี้ด	เย็นซี้ด	เย็นมาก

ทั้ง 2 ตัวอย่างนี้ให้ความหมายต่างกัน โดยศาสตราจารย์ว่า เย็นเจี๊ยะ หมายความว่า เย็นมาก เย็นเป็นน้ำแข็ง ส่วนเย็นซิด หมายความว่า เย็นมากแต่ใช้กับอาหาร ผู้วิจัยคิดว่าคำขยายทั้ง 2 คำ เป็นคำเน้นความหมายคนละประเภท คือ เจี๊ยะ เป็นคำเน้นความหมายแสดงระดับ ส่วน ซิด เป็นคำเน้นความหมายแสดงลักษณะ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าเย็นซิดไม่ได้หมายความว่าเย็นมาก ตามที่ศาสตราจารย์ว่า แต่แสดงลักษณะของความเย็นมากกว่า

2) กลวิธีการซ้ำคำ เป็นกลวิธีการเน้นความหมายอย่างหนึ่งที่พบเป็นจำนวนมากในภาษาไทย ประเภทของคำซ้ำที่ศาสตราจารย์ว่ามี 2 ประเภท คือ

- ก. คำซ้ำแบบไม่เน้นย้ำ (non-emphatic reduplication) คำซ้ำแบบนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงของคำหลักในพยางค์แรก ตัวอย่างเช่น

ยุ่ง	→	ยุ่งยุ่ง
กระซิบ	→	กระซิบกระซิบ
ตุ้ม	→	ตุ้มตุ้ม

- ข. คำซ้ำแบบเน้นย้ำ (emphatic reduplication) คำซ้ำแบบนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงในพยางค์แรกเป็นเสียงวรรณยุกต์สูง ซึ่งมีระดับน้ำเสียงที่สูงกว่าเสียงวรรณยุกต์สูงธรรมดา ซึ่งศาสตราจารย์ว่าเป็นการเน้นความหมาย และได้แสดงให้เห็นว่าคำที่เป็นคำซ้ำจะเป็นวรรณยุกต์สูงเสมอ ไม่ว่าคำหลักจะมีเสียงวรรณยุกต์ใดก็ตาม เช่น

ดี	→	ดีดี
อิม	→	อิมอิม
ยาก	→	ย้ากยาก
ร้อน	→	ร้อนร้อน
หวาน	→	วีานหวาน

นอกจากนี้ศาสตราจารย์ยังได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกลวิธีการเน้นความหมายไว้ 2 ประการ คือ ประการแรกผู้หญิงจะใช้กลวิธีการเน้นความหมายโดยการซ้ำแบบเน้นย้ำในอัตราที่สูงกว่าผู้ชาย

และประการที่สองกลวิธีการเน้นความหมายโดยการซ้ำแบบการเน้นย้ำมักใช้ในภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน

ปราณี กุลละวณิชย์ (Kullavanijaya: 1997) ศึกษาเรื่องกลวิธีการเน้นความหมายในลักษณะการเพิ่มระดับความหมายของคำกริยาในภาษาไทยกรุงเทพฯ (Verb Intensifying Devices in Bangkok Thai) โดยกล่าวถึงกลวิธี 3 กลวิธีใหญ่ ดังต่อไปนี้

1) กลวิธีทางเสียง (vowel lengthening devices) เป็นการทำให้เสียงสระให้ยาวขึ้นพร้อมกับเปลี่ยนระดับเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสูง เช่น

pàak thəə **báaŋ**+ 'Her lips are extremely thin'

จากตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงระดับเสียงวรรณยุกต์ในคำกริยาที่มีสระเสียงยาวจาก baaŋ (mid tone) → báaŋ+ (high tone)

2) กลวิธีทางหน่วยคำ (morphological devices) มีดังต่อไปนี้

ก. การซ้ำคำ แบ่งเป็น

- การซ้ำ 1 ครั้ง โดยมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ และเสียงสระ เช่น เสื้อแดงซ้ำขาว
- การซ้ำ 2 ครั้ง มี 2 รูปแบบย่อย ดังนี้

รูปแบบที่ 1

Reduplicated Form

Reduplicated Form

Base Word

High tone

Mid tone and short vowel

เช่น **dam phúut phut phúut** 'Dam talked a lot!'

รูปแบบที่ 2

Base Word

Reduplicated Form

Reduplicated Form

High tone

Sharing base word's tone

เช่น **chán nǐ? khăm khăm khăm** 'I felt so much like laughing!'

- การซ้ำ 4 ครั้ง มีรูปแบบการซ้ำดังนี้

Two-Time Repetition   Second Reduplicated   Base word

Pattern 1   Form of Pattern 1

เช่น   **mêe bón bon bón bon bón**   'Mother really complained!'

- ข. การเติมหน่วยเติมท้ายศัพท์ (suffix) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นกลวิธีใหม่ในการเน้นความหมาย ซึ่งเป็นการยืมจากภาษาอังกฤษ โดยจะยืม allomorph /-s/ มาเติมท้ายคำ ซึ่งตอนแรกนั้นเป็นการเติมหลังคำที่แสดงปริมาณ ต่อมา มีการเติมหลังคำกริยา เช่น **nǎng ruǎng ní rápruǎng mans** '(I guarantee) this movie is a lot of fun.'

3) กลวิธีการขยายโดยใช้วิเศษณ์ (modifying adverbial devices)

วิเศษณ์เหล่านี้จะเน้นความหมายของคำกริยา ซึ่งหน่วยขยายนี้มีตั้งแต่ระดับคำไปจนถึงระดับอนุประโยค สามารถปรากฏได้ทั้งตำแหน่งหน้าหรือหลังคำกริยา มีสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับแง่มุมทางความหมายของกลวิธีเหล่านี้ ในบทความนี้ได้แสดงคุณสมบัติทางความหมายของหน่วยขยายกริยาซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- ก. หน่วยขยายกริยาแสดงระดับสูงสุด ได้แก่คำว่า **สุด**, **ยอด**, **ชั้นหนึ่ง** ตัวอย่างเช่น **เขาหล่อสุด** หมายถึง **เขาหล่อมาก**
- ข. หน่วยขยายกริยาแสดงความบริสุทธิ์, ความจริง, ความเด็ดขาด ได้แก่คำว่า **บริสุทธิ์**, **จริง**, **เด็ดขาด** ตัวอย่างเช่น **เขาใจบริสุทธิ์** หมายถึง **เขาใจมาก**
- ค. หน่วยขยายกริยาที่มีความหมายเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น คำว่า **ใหญ่โตมโหฬาร** หมายถึง **ใหญ่มาก** โดยคำว่า **ใหญ่โต** และ **มโหฬาร** มีความหมายว่าใหญ่เหมือนกัน
- ง. หน่วยขยายกริยาที่แสดงเหตุการณ์ที่เป็นไปไม่ได้ หรือยากที่จะเกิดขึ้น ได้แก่คำว่า **เป็นบ้า**, **จะตาย** ตัวอย่างเช่น **ผู้หญิงคนนั้นสวยเป็นบ้า** หมายถึง **ผู้หญิงคนนั้นสวยมาก**
- จ. หน่วยขยายกริยาที่แสดงว่าไม่สามารถจะทำได้ ได้แก่คำว่า **บอกไม่ถูก**, **เหลือเชื่อ**, **อย่าบอกใคร** ตัวอย่างเช่น **เขาชนเหลือเชื่อ** หมายถึง **เขาชนมาก**
- ฉ. หน่วยขยายกริยาที่แสดงความหมายอุปลักษณ์ เช่น **ชนยังกับลิง**, **สูงเป็นเสาไฟฟ้า**, **ครุกระดุก** ตัวอย่างเช่น **เด็กคนนั้นชนยังกับลิง** หมายถึง **เด็กคนนั้นชนมาก**

2.2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นเหนือ

สโคเวล (Scovel: 1975) ศึกษาคำเน้นความหมายแบบมีข้อจำกัดในภาษาไทยถิ่นเหนือ (Some Observations on Restricted Intensifiers in Northern Thai) โดยมีความสนใจเริ่มมาจากคำประเภทหนึ่งในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น *itsy-bitsy*, *teensy-weensy* ซึ่งเป็นคำที่มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ พบในภาษาแบบไม่เป็นทางการ มีรูปแบบโครงสร้างพยางค์ที่ไม่ปกติ และทำหน้าที่เน้นความหมายในภาษาอังกฤษ คำประเภทนี้มีจำนวนน้อย เขาต้องการดูลักษณะความคล้ายคลึงกันระหว่างคำประเภทนี้ในภาษาอังกฤษกับคำเน้นความหมายแบบมีข้อจำกัดในภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยศึกษาจากภาษาคำเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เขาได้ให้ข้อสังเกตคำเน้นความหมายแบบมีข้อจำกัดในภาษาคำเมืองไว้ 4 เรื่องดังนี้ คือ

1) ข้อสังเกตทางเสียง (Phonological observations) แบ่งเป็นเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. โครงสร้างพยางค์ของคำเน้นความหมายแบบที่มีข้อจำกัดในการปรากฏ (restricted intensifiers) ในภาษาไทยถิ่นเหนือนี้มีโครงสร้างพยางค์ 4 รูปแบบคือ คำเน้นความหมายเป็นคำ 1 พยางค์, 2 พยางค์, 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ เขาได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำเน้นความหมายที่มี 1 และ 4 พยางค์ โดยคำเน้นความหมายที่มี 1 พยางค์จะเกิดกับคำคุณศัพท์ที่มีสระเสียงยาว และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงก้องหรือไม่มีพยัญชนะท้าย เช่น

adjective		restricted intensifier
/seew/ 'pointed'	+	/wet/
/lǎew/ 'smashed'	+	/lét/
/syy/ 'straight'	+	/sét/

ในข้อมูลชุดนี้ แสดงให้เห็นว่า คำเน้นความหมายที่มี 1 พยางค์ทุกคำจะปรากฏกับคำคุณศัพท์ที่มีสระเสียงยาวและมีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะเสียงก้องหรือไม่มีพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างข้างต้น แต่มีข้อยกเว้นอยู่ 2 คำที่ไม่เป็นไปตามลักษณะดังกล่าว ซึ่งคำคุณศัพท์เป็นคำที่มีสระเสียงสั้น ได้แก่

adjective		restricted intensifier
/mon/ 'round'	+	/khwét/
/mǎn/ 'smelly'	+	/týn/

ส่วนคำเน้นความหมายที่มี 4 พยางค์ จะมีลักษณะที่สระใน 3 พยางค์แรกเป็นสระเสียงสั้นและเป็นสระเสียงยาวในพยางค์สุดท้าย เช่น คำว่า /pələntənté:/ /ʔáluptútaap/ เป็นต้น

- ข. เสียงวรรณยุกต์ พบว่าในการพูดเพื่อเน้นความหมายนั้นจะมีการใช้เสียงวรรณยุกต์ที่แสดงลักษณะ หรือบ่งบอกลักษณะการเน้นความหมายให้มากขึ้นกว่าเดิม ที่ไม่ใช่เสียงวรรณยุกต์กลาง
- ค. เสียงสระ จากข้อมูลในบทความนี้พบว่าเสียงสระที่แสดงการเน้นได้แก่ เสียงสระสูง (high vowel) ii i yy y เสียงสระกลาง (mid vowel) o และเสียงสระต่ำ (low vowel) aa a o จากข้อมูลไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระของคำเน้นความหมายกับเสียงสระของคำคุณศัพท์
- ง. เสียงพยัญชนะ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพยัญชนะต้น พยัญชนะท้ายของคำคุณศัพท์กับเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้ายของคำเน้นความหมาย

2) ข้อสังเกตทางวากยสัมพันธ์ (Syntactic observations) คำเน้นความหมายโดยทั่วไปทำหน้าที่ขยายคำคุณศัพท์ คำเน้นความหมายแบบมีข้อจำกัดจะเกิดกับคำคุณศัพท์บางคำเท่านั้น แต่จากข้อมูลชุดนี้พบว่ามีความหมายอยู่ 2 คำคือคำว่า /sep/ และ /lɔʔlɔʔ/ ขยายคำกริยา /háaj/ 'to disappear' และ /háak/ 'to vomit' ตามลำดับ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าลักษณะที่คำเน้นความหมายทำหน้าที่ขยายคำกริยาเช่นนี้จะพบในภาษาไทยถิ่นอื่นอีกหรือไม่

3) ข้อสังเกตทางความหมาย (Semantic observations) คำเน้นความหมายมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ก. ขยายคำคุณศัพท์เพื่อทำให้ความหมายของคำคุณศัพท์มีการเน้นเพิ่มมากขึ้น

เช่น /mýyt/ 'dark'

/mýyt náak/ 'very dark'

/mýyt týptýy/ 'extremely dark'

- ข. ขยายเพื่อแสดงระดับความหมายของคำคุณศัพท์ โดยแบ่งคำเน้นความหมายแบบมีข้อจำกัดในการปรากฏออกเป็น 2 แบบ คือ แบบแรกจะแสดงระดับการเน้นที่เบาบาง อีกแบบหนึ่งคือ การแสดงระดับการเน้นที่มากกว่า ตัวอย่างเช่น

/pôn háak/ 'He vomited.'

/pôn háak lɔʔ lɔʔ/ 'He threw up a little.'

/pôn háak lɔʔ lɔʔ/ 'He threw up all over the place.'

- ค. ขยายคำคุณศัพท์เพื่อให้คำคุณศัพท์ที่มีความหมายคมชัดขึ้นหรือมีความหมายกว้างขึ้นกว่าเดิม ตัวอย่างเช่น

/dam/ 'black'

/dam pýtpýy/ 'extremely black'

/dam khaly'ty?/ not only implies 'extremely black'

but also 'very ugly'

4) ข้อสังเกตเกี่ยวกับที่มาของคำ (Etymological observations) มีคำถามที่น่าสนใจว่าคำเน้นความหมายเหล่านี้มาจากไหน และเกิดขึ้นได้อย่างไร ผู้บอกภาษาและชาวเชียงใหม่ส่วนใหญ่บอกว่า คำเหล่านี้เกิดจากการที่คนเราคิดขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตกแต่งคำพูดในภาษา และยืนยันว่าคำเน้นความหมายเหล่านี้ไม่มีความหมายในตัวเอง และไม่ได้มีการแปรมาจากคำในภาษาโบราณ แต่ผู้บอกภาษาท่านหนึ่งบอกว่ามีคำเน้นความหมายบางคำที่พอจะสามารถสืบหาที่มาของคำได้ เช่นคำว่า /ŋia?ŋia?/ ที่ขยายคำว่า /təm/ 'short, low' นั้นมีที่มาจากคำว่า /ŋia?/ 'to be short in stature' และบางคำก็มีที่มาจากภาษาอื่น เช่นคำว่า /cwó?/ และ /swócwó?/ ที่ขยายคำว่า /khaaw/ 'white' นั้นอาจมีที่มาจากภาษาจีนคำว่า /cúa/ 'paper' ดังนั้น /khaaw cwó?/ อาจหมายความว่า 'white as a sheet of paper'

2.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นอีสาน

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (L.Thongkum: 1979) ศึกษาคำซ้ำที่ใช้เป็นคำวิเศษณ์และคำคุณศัพท์ในภาษาไทยถิ่นอีสาน ในบทความเรื่อง "Iconicity of Vowel Quality in Northeastern Thai Reduplicated Words" โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางเสียงของสระกับความหมายที่ปรากฏในคำซ้ำ ซึ่งคำซ้ำในภาษาอีสานนี้โดยทั่วไปแล้วใช้เป็นส่วนขยาย (modifiers) หรือ เป็นส่วนที่เน้นความหมายของคำ (intensifiers) ตามหลังคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับสี, รูปร่าง เป็นต้น ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับ iconic value ของคุณสมบัติของเสียงสระ ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ของเสียงสระและความหมาย โดยที่เสียงสระจะสัมพันธ์กับการบอกความหมาย 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ใหญ่, กลาง และเล็ก ซึ่งในการแสดงออกถึงลักษณะเหล่านี้ก็จะใช้สระที่มีคุณลักษณะต่างกันไป และแสดงถึงระดับความแรง หรือความมากน้อยของความหมายด้วย โดยที่สระที่มีคุณสมบัติเป็น high back vowel ได้แก่ สระ u, u, x และ o จะแสดงให้เห็นถึงขนาดใหญ่กว่า หรือคำที่สูงกว่า ส่วนสระ i, e และ ɔ จะให้ความหมายที่แสดงให้เห็นขนาดเล็กกว่าหรือคำที่ต่ำกว่า สำหรับสระ e และ a นั้นอาจแสดงให้เห็นถึงความเล็กกว่า หรือใหญ่กว่าก็ได้ เช่น เสียงสระ

a เมื่อเกิดคู่กับเสียงสระ e จะให้ความหมายถึงความใหญ่กว่า แต่ถ้าเกิดคู่กับเสียง o จะให้ความหมายถึงความเล็กกว่า หรือน้อยกว่า เช่น

khieu¹ cum⁴-cum⁴ เขียว (เช่นของขนาดใหญ่อยู่ไกล)

khieu¹ cim⁴-cim⁴ เขียว (เช่นของขนาดเล็กอยู่ไกล)

2.2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เป็นการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้

วิเชียร ณ นคร (2521) ในบทความเรื่อง "คำวิเศษณ์ในภาษาถิ่นปักษ์ใต้" ถึงแม้ไม่ได้เป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับคำเน้นความหมายโดยตรง แต่ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของคำวิเศษณ์นอกจากในภาษาไทยโดยทั่วไปที่มีความหมายแสดงลักษณะไว้อย่างแยกคาย เช่น ลักษณะความอ้วนในคำว่า อ้วนจู่ อ้วนตุ้ตะ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าเป็นลักษณะของความอ้วนที่แตกต่างกันออกไป และคำวิเศษณ์ยังช่วยให้เราเห็นภาพพจน์ได้อย่างละเอียดลออ และชัดเจนขึ้น ในภาษาไทยถิ่นใต้ก็เช่นกัน ในที่นี้วิเชียรได้รวบรวมคำวิเศษณ์ในภาษาถิ่นใต้จำนวนหนึ่งที่แสดงลักษณะของความหมายหรือลักษณะวิเศษณ์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มคำต่างๆ ดังนี้คือ กลุ่มคำเกี่ยวกับเสียง กลิ่น และสี นอกจากนี้ยังได้ยกตัวอย่างสำนวนเชิงอุปมาอุปไมยเพื่อเน้นความหรือข้อความให้เห็นเด่นชัดอีกด้วย ซึ่งข้อมูลบางส่วนในบทความนี้ที่วิเชียรได้รวบรวมไว้นั้นมีความเกี่ยวข้องกับการเน้นความหมาย มีดังต่อไปนี้

1) คำวิเศษณ์

ก. คำวิเศษณ์เกี่ยวกับเสียง เช่น

พื๊วบ	เสียงดังพื๊วบ หมายถึงเสียงที่เกิดจากการตีหรือเตะถูกส่วนหนาของของร่างกาย เช่น "ฉัดวานดังพื๊วบ"
ทุม	เสียงดังทุม หมายถึงเสียงที่เกิดจากการโห่ของคนหมู่มาก หรือเสียงจากการกระโจนลงไปกระทบกับผิวน้ำ เช่น "หนังโห่เล่นหลกจ้านคนโห่ทุม"
ตึง	เสียงดังตึง หมายถึงเสียงที่เกิดจากการตีด้วยไม้ใหญ่ถูกส่วนที่ยืดหยุ่นได้หรือเกิดจากการล้มหงายหลังจนหลังฟาดพื้น เช่น "ล้มลงดังตึง"

ข. คำวิเศษณ์เกี่ยวกับกลิ่น เช่น

ฉิ่ง เหมือนฉิ่ง คือ กลิ่นเหม็นที่เข้าจมูกคล้ายแอมโมเนีย เช่น "เหม็นฉิ่งเยี้ยวจริง"

ค. คำวิเศษณ์เกี่ยวกับสี เช่น

สีแดง - แห้ง แดงแห้ง หมายถึง สีแดงใส

- แฉ แดงแฉ หมายถึง แดงแจ้

- แฉด แดงแฉด หมายถึง แดงจัด หรือ แดงแจ้ด

สีเขียว - ผอก ขาวผอก หมายถึง สีขาวที่หมายถึงผิวเนื้อหรือเนื้อในของผลไม้ ต้นไม้ เช่น "ลูกสาวใครอยู่ขาวผอกทั้งตัว"

- แห้ง ขาวแห้ง หมายถึง ขาวใส เช่นเดียวกับแห้งที่ใช้กับสีแดงข้างต้น

2) สำนวนเชิงอุปมาอุปไมย

นอกจากคำวิเศษณ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ภาษาถิ่นปักษ์ใต้ยังมีสำนวนเชิงอุปมาอุปไมยคล้าย ๆ กับภาษาไทยถิ่นอื่น เพื่อเน้นความหรือข้อความให้เห็นเด่นชัด คำพวกนี้ทำหน้าที่คล้าย ๆ กับคำวิเศษณ์คือใช้ประกอบคำอื่นเพื่อบอกความชัดเจนของนาม หรือกริยานั้น ๆ เช่น สำนวน "หน้าเหมือนขี้วัวถูกฝน" ซึ่ง "ขี้วัวถูกฝน" คือ ขี้วัวเปียก หรือขี้วัวใหม่ ๆ ที่เป็นกอง ๆ เมื่อถูกเม็ดฝน ก็จะเป็นรูปพุนไปหมดทั้งกอง "ขี้วัวถูกฝน" ใช้ประกอบนาม "หน้า" ก็หมายถึง หน้าที่มีรอยแผลปรุเต็มไปหมด

นอกจากนี้ยังมีสำนวนอื่นอีก เช่น หน้าแห้งเหมือนแดงย่านตาย, หน้าด้านเหมือนวานลิงเสน, หน้าอเหมือนหวัก, หยาบเหมือนขี้ข้าง, เสียงเหมือนหมาเดือนสิบ, เทียนเหมือนฟ้าผ่าเมรุ, หัวเหมือนลูกมุดูด, จืดเหมือนหีดยักษ์, ฉาวเหมือนเงินหมูสุญ, กินเหมือนยัดบอก, ดำเหมือนขี้เปิด เป็นต้น

สำนวนเหล่านี้ล้วนแต่บอกความชัดเจนของนาม หรือกริยาที่อยู่ข้างหน้า คล้าย ๆ กับคำวิเศษณ์ที่ได้กล่าวไปแล้ว

อัครา บุญทิพย์ (2535) ในหนังสือเรื่อง "ภาษาถิ่นใต้" ได้กล่าวถึงการเน้นความหมายไว้ในเรื่องคำซ้ำในภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งการซ้ำคำเป็นกลวิธีหนึ่งในการเน้นความหมายในภาษาถิ่นสงขลา มีดังต่อไปนี้

1) การซ้ำเสียงเพื่อให้เกิดความหมายเป็นคำวิเศษณ์

การซ้ำเสียงเพื่อให้เกิดความหมายเป็นวิเศษณ์ เช่น เสียง ดิก ถ้าออกเสียงครั้งเดียวจะยังไม่ได้ความหมาย แต่เมื่อออกเสียงซ้ำเป็น ดิกดิก จึงได้ความหมายว่า ซุกซน ละดัง เหลิง เป็นต้น ตัวอย่างคำอื่นเช่น

ศัพท์	เสียงถิ่นใต้	ความหมาย
ก๊อกก๊อก	ก๊อกก๊อก /kok ³ -kok ³ /	แก่มาก แข็งมาก
แพล็ดแพล็ด	แพล็ดแพล็ด /phlet ⁷ -phlet ⁷ /	ขึ้นอืด
ย้งย้ง	หย้งหย้ง /jan ⁶ -jan ⁶ /	เป็นหนองเยิ้ม หนองยัวเยี้ย
แอ๊กแอ๊ก	แอ๊กแอ๊ก /ʔek ³ -ʔek ³ /	มาก แน่น

2) การซ้ำคำลักษณะนามเพื่อนำความหมาย

การซ้ำคำลักษณะนาม เป็นการซ้ำคำลักษณะนามอย่างเดียว ไม่มีคำอื่นประกอบเลย จะมีความหมายว่า "แต่ละ...โต" หรือ "แต่ละ...เล็ก" ก็ได้ แล้วแต่ว่าผู้พูดต้องการชมหรือตำหนิ ตัวอย่างเช่น

หน่วยหน่วย ออกเสียง /nuaj²-nuaj²/ เป็นลักษณะนาม ผลไม้ ภาชนะ

กล้วยนี้หน่วยหน่วย (หมายความว่ากล้วยนี้แต่ละลูกอาจจะใหญ่มากหรือเล็กมากก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เห็นกล้วยตรงหน้า ถ้าต้องการสื่อความหมายให้ชัดเจน ต้องใช้วิเศษณ์บอกขนาดช่วยขยายความ)

กล้วยนี้หน่วยหน่วยเฒ่า ออกเสียง /klua:j¹-ni¹-nuaj²-nuaj²-tha:w⁶/ หมายความว่ากล้วยนี้แต่ละลูกใหญ่มาก

กล้วยนี้หน่วยหน่วยเท่าหิด ออกเสียง /klua:j¹-ni¹-nuaj²-nuaj²-tha:w⁶-hit²/ หมายความว่ากล้วยนี้แต่ละลูกเล็กมาก

คนคน ออกเสียง /khon⁵-khon⁵/ เป็นลักษณะนาม คน

ลูกสาวบ้านนี้คนคน (หมายความว่าลูกสาวบ้านนี้แต่ละคนตัวโตมากหรือเล็กมาก หรือสวยมาก หรือซีเหร่มากก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เห็น ถ้าต้องการสื่อความหมายให้ชัดเจน ต้องใช้วิเศษณ์บอกขนาด หรือวิเศษณ์บอกลักษณะช่วยขยายความ)

ลูกสาวบ้านนี้คนคนเฒ่าถ้า ออกเสียง /lo:k⁶-sarw¹-ban⁴-ni:⁴-khon⁵-khon⁵-thaw⁴-tham¹/ หมายความว่าลูกสาวบ้านนี้แต่ละคน ตัวโตมาก

ลูกสาวบ้านนี้คนคนอยู่โหมระ ออกเสียง /lo:k⁶-sarw¹-bam⁴-ni:⁴-khon⁵-khon⁵-jo:³-mro:²/ หมายความว่าลูกสาวบ้านนี้แต่ละคนชี้เหร่มาก

การซ้ำคำลักษณะนามเพื่อนั้นความหมายในงานนี้แสดงให้เห็นว่า คำลักษณะนามเมื่อมีการซ้ำจะแสดงความหมายว่าใหญ่หรือเล็ก หากมีการเติมคำวิเศษณ์บอกลักษณะเข้าไปหลังคำลักษณะนามจะเป็นการบอกลักษณะที่เจาะจงลงไป พร้อมทั้งบอกปริมาณว่าแต่ละ นอกจากนี้คำลักษณะนามที่มีการซ้ำยังทำหน้าที่เป็นเหมือนภาคแสดง ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นคำลักษณะนาม เช่น ลูกสาวบ้านนี้คนคน หมายถึง ลูกสาวบ้านนี้แต่ละคนตัวใหญ่มาก "คนคน" ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงให้ "ลูกสาว" เพื่อบอกว่าลูกสาวมีลักษณะอย่างไร ทำให้เนื้อความสมบูรณ์ขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องการเน้นความหมายจากเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาภาษาอังกฤษทั้ง 3 งาน พบว่าเป็นการศึกษาและจัดประเภทของคำเน้นความหมาย โดยโบลิงเจอร์ (Bolinger: 1972) จำแนกคำเน้นความหมายออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำเน้นความหมายที่บอกระดับสูง บอกระดับกลาง บอกระดับต่ำ และบอกระดับต่ำสุดของมาตรฐาน เควิกและกรีนบอม (Quirk and Greenbaum: 1973) จำแนกคำเน้นความหมายออกเป็น 3 ประเภทคือ คำเน้นความหมายแสดงการเน้นย้ำ คำเน้นความหมายแสดงการเพิ่มขึ้นของความหมาย และคำเน้นความหมายแสดงการลดลงของความหมาย อัลเลอร์ตัน (Allerton: 1987) จำแนกคำเน้นความหมายออกเป็น 4 ประเภทคือ คำเน้นความหมายแสดงระดับ คำเน้นความหมายแสดงลักษณะ คำเน้นความหมายแสดงอาการ และคำเน้นความหมายแสดงลักษณะวิธีการ (ประเภทสุดท้ายนี้อัลเลอร์ตันไม่ได้ให้คำอธิบายไว้ว่าเป็นอย่างไร) จากงานทั้ง 3 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการจำแนกคำเน้นความหมายที่คล้ายคลึงกันอยู่บางส่วน ได้แก่ จำแนกออกเป็นระดับ แต่สำหรับอัลเลอร์ตัน ได้กล่าวถึงอีก 2 ประเภทที่ไม่ได้แสดงระดับ (โดยไม่รวมถึงคำเน้นความหมายแสดงลักษณะวิธีการซึ่งไม่ชัดเจนว่าเป็นอย่างไรเนื่องจากไม่มีคำอธิบาย) สรุปโดยรวมได้ว่า ในการศึกษาการเน้นความหมายมีการจำแนกประเภทคำเน้นความหมายออกเป็น 2 แบบใหญ่ คือ แบบที่บอกระดับ (degree) และแบบที่ไม่บอกระดับ (non-degree)

- 1) แบบที่บอกระดับ (degree) แบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ
  - ก. คำเน้นความหมายที่แสดงการเพิ่มขึ้นของความหมาย (amplifier)
  - ข. คำเน้นความหมายที่แสดงการลดลงของความหมาย (downtoner)
- 2) แบบที่ไม่บอกระดับ (non-degree)

ก. คำเน้นความหมายแสดงลักษณะ (aspect intensifier)

ข. คำเน้นความหมายแสดงอาการ (manner intensifier)

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาภาษาไทย 6 งาน มี 2 งานที่ศึกษาเรื่องกลวิธีการเน้นความหมาย โดยตรง ได้แก่ งานของฮาาส (Haas: 1946) และปราณี กุลละวณิชย์ (Kullavanijaya: 1997) โดย 2 งานนี้เป็นการศึกษาภาษาไทยกรุงเทพฯ ฮาาสกล่าวถึงกลวิธีการเน้นความหมาย 2 กลวิธี คือ กลวิธีการซ้ำคำ และกลวิธีการขยาย ส่วนปราณี กุลละวณิชย์ กล่าวถึงกลวิธีการเน้นความหมาย 3 กลวิธี คือ กลวิธีทางเสียง กลวิธีทางหน่วยคำ และกลวิธีการขยาย ส่วนอีก 4 งานที่เหลือ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ งานของสโคเวล (Scovel: 1975) ได้ให้ข้อสังเกต 4 เรื่องเกี่ยวกับการเน้นความหมายในภาษาถิ่นเหนือ ได้แก่ ข้อสังเกตทางเสียง วากยสัมพันธ์ ความหมาย และที่มาของคำ งานของธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (L.Thongkum: 1979) ศึกษาการเน้นความหมายในภาษาถิ่นอีสาน โดยแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของรูปแบบของเสียงสระกับความหมายที่ปรากฏในคำซ้ำที่เป็นคำเน้นความหมาย ซึ่งเป็นการเน้นความหมายของคำกริยา งานของวิเชียร (2521) สรุปได้ว่าการศึกษาของเขาคล้ายคลึงกับการแบ่งประเภทคำเน้นความหมายของอัลเลอร์ตัน โดยได้พูดถึงคำเน้นความหมายว่ามีทั้งที่แสดงความหมายเพิ่มระดับขึ้น เช่น แดงแจต บางคำบอกลักษณะ เช่น ชาวผอก และนอกจากนี้ยังใช้หน่วยเน้นความหมายที่เป็นสำนวนเชิงอุปมาอุปไมยด้วย สุดท้ายคืองานของอัศว (2535) ที่สำคัญเกี่ยวกับการเน้นความหมาย เขาได้กล่าวถึงการซ้ำคำลักษณะนามว่าเป็นกลวิธีหนึ่งในการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะศึกษากลวิธีและจำแนกประเภทการเน้นความหมายโดยใช้เกณฑ์ของอัลเลอร์ตัน เพราะจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า นอกจากมีคำเน้นความหมายที่แสดงการเพิ่มขึ้นของความหมายหรือแสดงระดับสูงขึ้นของความหมาย แล้วยังมีคำเน้นความหมายที่แสดงลักษณะ และคำเน้นความหมายที่แสดงอาการ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าคำเน้นความหมายที่พบในภาษาถิ่นสงขลานั้นมีการแสดงลักษณะ หรือแสดงอาการอย่างไรด้วย

สำหรับคำจำกัดความของคำเน้นความหมายนั้น ไม่มีผู้ใดที่ให้คำจำกัดความของคำเน้นความหมายไว้โดยตรง จะมีก็แต่เพียงการให้คำอธิบายเกี่ยวกับคำเน้นความหมาย นอกจากในพจนานุกรมของคริสตัล (Crystal: 1991) ที่กล่าวว่า

"Intensifier (intensifying) is a term used in some grammatical classifications of words to refer to a class of adverbs which have a heightening or lowering effect on the

meaning of another element in the sentence. e.g. very, terribly, definitely, hardly, kind of."

"intensifier" คือ คำศัพท์ที่ใช้เรียกคำกริยาวิเศษณ์ประเภทหนึ่งที่มีผลทำให้อีกหน่วยหนึ่งในประโยคมีความหมายเพิ่มระดับขึ้นหรืออ่อนลง ตัวอย่างของคำเน้นความหมายเช่นคำว่า very, terribly, definitely, hardly, kind of ในภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำจำกัดความคำเน้นความหมาย ของคริสตัล (Crystal: 1991) ข้างต้น แต่เนื่องจากขอบเขตการศึกษาการเน้นความหมายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการเน้นความหมายในทางบวก หรือเพิ่มระดับขึ้นเท่านั้น เมื่อใช้คำศัพท์ว่า "คำเน้นความหมาย" จึงจะมีความหมายจำกัดเฉพาะคำศัพท์ที่ทำหน้าที่เพิ่มระดับความหมายให้กับหน่วยหลักเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสงขลานั้น ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 เรื่องใหญ่ ๆ คือ การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษากลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสงขลา โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกแหล่งข้อมูล, วิธีการเก็บข้อมูลและการแยกประเภทข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1.1 เกณฑ์การเลือกแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยเกณฑ์การเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้สะดวก และต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ แหล่งข้อมูลตามเกณฑ์ดังกล่าวที่ผู้วิจัยใช้มีดังนี้

- 1) พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ พุทธศักราช 2525 ของสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- 2) เอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำเน้นความหมาย รวบรวมอยู่ในเอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ดังกล่าว
- 3) ผู้บอกภาษา ซึ่งเป็นชาวสงขลาโดยกำเนิด

3.1.2 วิธีการเก็บข้อมูลจากพจนานุกรมและเอกสารอื่น ๆ

ในขั้นแรก ผู้วิจัยรวบรวมคำที่แสดงการเน้นความหมายจากแหล่งข้อมูลในข้อ 1 และ ข้อ 2 ข้างต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อมูลจากพจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ ผู้วิจัยเลือกคำศัพท์ทุกคำที่พจนานุกรมระบุว่า เป็น ว. หรือคำวิเศษณ์ และมีความหมายว่ามาก แล้วจดบันทึกรายการคำ การออกเสียงคำ ความหมาย และตัวอย่างการใช้คำนั้นลงในตาราง (ดูตัวอย่างในตารางที่ 1) สำหรับข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยถิ่นใต้ ผู้วิจัยก็ใช้เกณฑ์เดียวกัน โดยคำศัพท์ที่เหมือนกับคำศัพท์ที่ได้จากพจนานุกรม ผู้วิจัยจะไม่เก็บซ้ำ และเก็บข้อมูลที่เป็นวลีและประโยคเปรียบเทียบกับ

แสดงการเน้นความหมายจากเอกสารด้วย นอกจากข้อมูลที่เป็นคำวิเศษณ์ วลี และประโยคที่แสดงการเน้นความหมายที่เก็บรวบรวมจากเอกสารแล้วยังพบว่ามีคำลักษณะนามที่มีการซ้ำแล้วแสดงการเน้นความหมายจากงานของอัครา ผู้วิจัยจึงเก็บคำลักษณะนามที่มีการซ้ำเหล่านี้ด้วยแล้วจึงบันทึกข้อมูลลงในตารางที่ 1 เช่นเดียวกับการกรอกข้อมูลที่ได้จากพจนานุกรม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้คำเพิ่มขึ้นอีกจำนวนหนึ่ง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลที่ได้จากพจนานุกรมและเอกสารอื่น ๆ

คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
ก๊อกก๊อก	kok ³ kok ³	มาก, ยิ่ง	แกกก๊อก ๆ - แก่มาก, แก่หง่อม (พ.) แก๊งก๊อก ๆ - แก๊งมาก (พ.) แก๊งก๊อก ๆ - แก๊งมาก (พ.)
แซ็กแซ็ก	khek ¹ khék ¹	ยิ่ง, แฉงอน	แก๊งแซ็ก ๆ - แก๊งมาก (อ.)
คนคน	khon ⁵ khon ⁵	แต่ละ...ใหญ่ / เล็ก	ลูกสาวบ้านนี้คนคน - ลูกสาวบ้านนี้แต่ละคนตัวใหญ่ / ตัวเล็ก (อ.)
คลักคลัก	khlak ⁷ khlak ⁷	เร็ว, มาก	เรือแล่นคลัก ๆ - เรือแล่นเร็วมาก (พ.)
จี้	ci: ⁴	มาก	โกรจี้ - โกรจิด, โกรจมาก (อ.)
แสบออก	sep ² ?ok ³	หวานมาก	หวานแสบออก - หวานมาก (พ.)
หน่วยหน่วย	nua:j ¹ nua:j ¹	แต่ละ...ใหญ่ / เล็ก	กล้วยนี้หน่วยหน่วย - กล้วยแต่ละลูกใหญ่มาก / เล็กมาก (อ.)
หีดยักซ์	hit ² jak ⁷	จัดมาก	จัดเหมือนหีดยักซ์ - จัดมาก (อ.)
ลิงได้ตุง	lij ⁴ dai: ⁵ tun ⁴	ดีใจมาก	ดีใจเหมือนลิงได้ตุง - ดีใจมาก (อ.)

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ทำสัญลักษณ์แสดงแหล่งข้อมูลกำกับไว้ข้างท้ายของตัวอย่างด้วย เช่น (พ.) หมายถึงข้อมูลที่ได้จากพจนานุกรม และ (อ.) หมายถึงข้อมูลที่ได้จากเอกสาร

3.1.3 วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษา

การที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากพจนานุกรมและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ทำให้ได้รายการคำ (word list) ออกมา 114 คำ

เมื่อได้รายการคำออกมาแล้ว ผู้วิจัยเกิดความสงสัยอันสืบเนื่องมาจากข้อสังเกตของ Haas (1946) ที่ว่าเพศหญิงและเพศชายใช้คำเน้นความหมายแตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะมีการใช้คำเน้นความหมายมากกว่าเพศชาย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าเพศของผู้บอกภาษาอาจมีผลต่อการที่จะทำให้เกิดคำเน้นความหมายที่แตกต่างกัน โดยหากผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและหญิงตอบตรงกัน 80% ขึ้นไป จะถือว่าไม่มีความแตกต่างในการเลือกใช้คำเน้นความหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกคำมาจากรายการคำ (word list) ดังกล่าวจำนวน 50 คำที่เป็นคำวิเศษณ์แสดงความหมายว่ามาก แต่ไม่รวมคำลักษณะนามที่แสดงความหมายว่ามาก โดยคำที่เลือกเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาทำเป็นแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้บอกภาษาชาวสงขลาเพศชายจำนวน 5 คน เพศหญิงจำนวน 5 คน รวมเป็น 10 คน ตอบคำถามว่าใช้คำเน้นความหมายคำใดในตัวเลือก ในแบบสอบถามผู้วิจัยให้ประโยคที่มีคำเน้นความหมายเป็นภาษาไทยกรุงเทพฯ แล้วบอกความหมาย จากนั้นจึงถามว่าภาษาของท่านพูดว่าอย่างไร หรือใช้คำใด โดยผู้วิจัยได้ให้ตัวเลือกที่เป็นคำเน้นความหมายที่เลือกมาจากพจนานุกรมและเอกสารต่าง ๆ 3 ตัวเลือก และเว้นที่ว่างไว้ในตัวเลือกลสุดท้าย สำหรับกรณีที่ผู้บอกภาษาใช้คำอื่นนอกเหนือจากที่ได้ให้ไว้เป็นตัวเลือกในแบบสอบถาม ตัวอย่างแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

- น้ำในแก้วใสแจ๋วเลย หมายความว่า น้ำในแก้วใสมาก ในภาษาของท่านจะพูดว่าอย่างไร

ก. ไสกลิบ   ข. ไสกลิบกลิบ   ค. ไสจ้าน   ง. ....

- เด็กคนนั้นผอมกะห่องเลย หมายความว่า เด็กคนนั้นผอมมาก ในภาษาของท่านจะพูดว่าอย่างไร

ก. ผอมจ้าน   ข. ผอมจ้งหุ   ค. ผอมกลิ้งกลิว   ง. ....

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มผู้บอกภาษาที่จำแนกไว้ตามที่ได้กล่าวไว้ ผลของแบบสอบถามปรากฏว่าผู้บอกภาษาทั้งเพศหญิงและเพศชาย ใช้คำเน้นความหมายไม่แตกต่างกัน เนื่องจากมีคำตอบตรงกัน 80% จึงสรุปได้ว่าเพศไม่มีผลต่อการใช้คำเน้นความหมายในภาษาถิ่นสงขลา ผู้วิจัยจึงตัดสินใจใช้ผู้บอกภาษาเพียงคนเดียวสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้บอกภาษาของผู้วิจัยเป็นเพศชาย ชื่อ นายชวลิต จิตภักดี อายุ 25 ปี เป็นชาวสงขลาโดยกำเนิด เกิดและเติบโตโดยคลุกคลีอยู่กับคนรุ่นเก่า มีความรักและหวงแหนวัฒนธรรมในท้องถิ่น (ดูประวัติได้ที่ภาคผนวก)

หลังจากที่ผู้วิจัยตัดสินใจใช้ผู้บอกภาษาเพียงคนเดียวแล้ว ผู้วิจัยได้สอบถามผู้บอกภาษาโดยใช้รายการคำ (word list) จำนวน 114 คำ รวมกับอีก 30 คำ ที่ได้เพิ่มจากการทำแบบสอบถาม

รวมเป็น 144 คำ เพื่อที่จะตรวจสอบว่ารายการคำที่ผู้วิจัยเลือกมาจากพจนานุกรม และเอกสารอื่น ๆ นั้นมีการใช้จริงหรือไม่ โดยจะถามดังนี้

- 1) ถามว่าคำเน้นความหมายในตาราง (ดูตารางที่ 1 ประกอบ) เช่น คำว่า ก๊อกก๊อก มีใช้หรือไม่ หากผู้บอกภาษานึกไม่ออก ก็จะถามต่อไปว่า แก่ก๊อกก๊อก มีใช้หรือไม่
- 2) เมื่อผู้บอกภาษาบอกว่ามีใช้ ก็จะถามต่อไปว่า คำว่าก๊อกก๊อกนี้ขยายคำอะไรได้อีกบ้าง จากคำถามนี้ผู้วิจัยก็จะได้คำหลักเพิ่มขึ้น
- 3) ต่อมาผู้วิจัยถามว่า นอกจากแก่ก๊อกก๊อกแล้ว พุดว่าแก่อะไรได้อีกที่หมายความว่าแก่ มาก จากคำถามนี้ผู้วิจัยก็จะได้คำขยายหรือคำเน้นความหมายเพิ่มขึ้น
- 4) ผู้วิจัยจะถามว่าคำหลักและคำเน้นความหมายนั้น ๆ มีความหมายอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ หากมีก็จะได้ความหมายเพิ่มขึ้น ในกรณีที่คำหลักคำเดียวกันแต่มีคำเน้นความหมายได้หลายคำ จะมีความหมายแตกต่างกันหรือไม่

สำหรับคำลักษณะนามที่มีการซ้ำ ผู้วิจัยก็จะถามผู้บอกภาษาว่ามีคำลักษณะนามได้อีกบ้างที่นำมาซ้ำแล้วแสดงการเน้นความหมาย นอกเหนือจาก 2 คำในตาราง คือ คนคน กับ หน่วยหน่วย พร้อมทั้งให้ผู้บอกภาษายกตัวอย่างประกอบพร้อมกับบอกความหมาย เช่น ผู้บอกภาษาจะบอกว่า ตัวตัว ในประโยค ปลาตัวตัว หมายความว่า ปลาแต่ละตัวโตหรือเล็กมาก แล้วผู้วิจัยก็จะถามต่อไปว่า ถ้าจะบอกว่าปลาแต่ละตัวสวยมากจะพูดว่าอย่างไร ผู้บอกภาษาก็จะบอกว่าหากต้องการบอกลักษณะอื่นที่นอกเหนือจากใหญ่กับเล็กแล้ว ก็ให้ใส่คำแสดงลักษณะลงไปหลังคำลักษณะนามที่มีการซ้ำได้เลย เช่น ปลาตัวตัวงาม

จากการเก็บข้อมูลกับผู้บอกภาษาโดยใช้รายการคำในครั้งนี้ได้คำลักษณะนามที่มีการซ้ำแล้วแสดงการเน้นความหมายเพิ่มอีก 7 คำ แล้วบันทึกเพิ่มลงในตารางที่ 1 ได้คำหลักและหน่วยเน้นความหมายเพิ่มขึ้น โดยได้หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวิเศษณ์เพิ่มขึ้นเป็น 200 หน่วย และได้คำหลักเพิ่มขึ้นเป็น 101 คำ จากหน่วยเน้นความหมาย 200 หน่วยนั้น มีหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางคำขยายคำหลักได้หลายคำ ดังนั้นจึงบันทึกข้อมูลที่เป็นคำหลักและคำขยายลงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลคำเน้นความหมาย และคำหลักพร้อมความหมาย

คำหลัก	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง	หมายเหตุ
แก่	ก๊อกก๊อก	kok ³ kok ³	มาก, ยิ่ง	แก่ก๊อก ๆ - แก่มาก, แก่หง่อม	

คำหลัก	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง	หมายเหตุ
แก่, แห้ง, เจ็ด	กล็อกกล็อก	klok ³ klok ³	มาก, ยิง	แก่กล็อก ๆ - แก่มาก แห้งกล็อก ๆ - แห้งมาก เจ็ดกล็อก ๆ - เจ็ดมาก	
แห้ง	แช็กแช็ก	khək ¹ khək ¹	ยิง, แฉ่นอน	แห้งแช็ก ๆ - แห้งมาก	
(เรือ)แล่น, (น้ำ)ไหล	คลักคลัก	khlak ⁷ khlak ⁷	เร็ว, มาก	เรือแล่นคลัก ๆ - เรือแล่นเร็วมาก น้ำไหลคลัก ๆ - น้ำไหลอย่างรวดเร็ว	
โกรธ	๑๒๕	ci: ⁴	มาก	โกรธจี้ - โกรธจัด, โกรธมาก	

ในการถ่ายถอดเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาสงขลาของวิจิตรนภานุพงศ์ (1973: 102-103) เป็นหลัก (ดูที่ภาคผนวก ก.)

3.1.4 การแยกประเภทข้อมูล

จากการบันทึกข้อมูลลงตารางที่ 2 ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมทั้งที่เป็นคำลักษณะนามที่มีการซ้ำ คำหลัก และคำขยาย ขึ้นต่อไปผู้วิจัยก็ได้ทำการแยกประเภทข้อมูลตามโครงสร้างหน่วยเน้นความหมายได้เป็น คำเดี่ยว คำซ้ำ คำประสม วลี และประโยค และแยกตามจำนวนพยางค์ได้เป็น คำ 1 พยางค์ คำ 2 พยางค์ และคำที่มี 2 พยางค์ขึ้นไป จากนั้นได้จัดประเภทหน่วยเน้นความหมายเหล่านี้โดยการเรียงลำดับตามตัวอักษร ก-ฮ และในแต่ละหมวดตัวอักษรก็จะเรียงลำดับตามโครงสร้างหน่วยเน้นความหมาย เช่น คำเดี่ยว 1 พยางค์ 2 พยางค์ ตามด้วยคำซ้ำ 2 พยางค์ 4 พยางค์ ตามด้วยคำประสม 2 พยางค์ 3 พยางค์ วลี และประโยค ดังตัวอย่างในตารางที่ 3 (ดูตารางข้อมูลทั้งหมดได้ที่ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 3 ตัวอย่างตารางแสดงการแยกประเภทข้อมูล

คำศัพท์	การออกเสียง	ประเภท	ความหมาย	ตัวอย่าง
กล็อก	klok ³	คำเดี่ยว 1 พยางค์	มาก	แน่นกล็อก - แน่นมาก
กะจ้ง	kacəŋ ³	คำเดี่ยว 2 พยางค์	มากมาย	พร้อมกันกะจ้ง - พร้อมกันมาก
ก๊อกก๊อก	kok ³ kok ³	คำซ้ำ 2 พยางค์	มาก, ยิง	แก่ก๊อก ๆ - แก่มาก, แก่หอม
ช็อก	khək ¹	คำเดี่ยว 1 พยางค์	มาก	แข็งช็อก - แข็งมาก

คำศัพท์	การออกเสียง	ประเภท	ความหมาย	ตัวอย่าง
เข็กเข็ก	khek' khék'	คำซ้ำ 2 พยางค์	ยิง, แน่นนอน	เข็กเข็ก ๆ - เข็กมาก
บลดอยบลดอย	bo:'loj'bo:'loj'	คำซ้ำ 4 พยางค์	มาก	สวยบลดอยบลดอย - สวยมาก
ยัดบอก	jat' bo:k'	วลี	กินมาก	กินเหมือนยัดบอก - กินมาก
ลิงได้ตุง	liŋ' dai:'tuŋ'	ประโยค	ดีใจมาก	ดีใจเหมือนลิงได้ตุง - ดีใจมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าหน่วยเน้นความหมายบางคำปรากฏกับคำหลักได้มากกว่า 1 คำ ผู้วิจัยจึงได้จัดประเภทของคำหลักและคำขยายตามการปรากฏร่วม ดังตัวอย่างในตารางที่ 4 (ดูการปรากฏร่วมทั้งหมดได้ที่ภาคผนวก ค.)

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการปรากฏร่วมระหว่างคำหลักกับคำขยาย

คำหลัก \ คำขยาย	คำหลัก				
	แก	แข็ง	แห้ง	ดำ	(เร็ว)แล่น
ก๊อกก๊อก	/				
กล๊อกกล๊อก	/		/		
ซ็อกซ็อก		/	/		
บี้				/	
บูบี้				/	
ผลาว					/
ผลัด					/

จากตารางข้างต้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้นทำให้เห็นการปรากฏร่วมกันระหว่างคำหลักและคำขยาย นอกจากนี้เพื่อข้อจำกัดในการปรากฏของคำขยายด้วย เนื่องจากคำขยายบางคำสามารถขยายคำหลักเพียงคำเดียว แต่คำขยายบางคำสามารถขยายคำหลักได้มากกว่า 1 คำ ในทางกลับกัน ตารางนี้ยังสามารถดูได้ว่าคำหลักแต่ละคำมีคำขยายอะไรมาขยายได้บ้าง เป็นจำนวนกี่คำ เป็นต้น

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลพบว่ามีกลวิธีการเน้นความหมาย 2 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการซ้ำ และกลวิธีการขยาย แต่เนื่องจากกลวิธีการซ้ำมีการใช้น้อย แต่กลวิธีการขยายมีการใช้มากและมีความหลากหลาย ดังนั้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยจะเน้นการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการขยายโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ วิเคราะห์ทางไวยากรณ์ และวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์

3.2.1 การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ พิจารณา 2 เรื่อง คือ

- 1) พิจารณาความสัมพันธ์แนวนอน (syntagmatic relations)
- 2) พิจารณาความสัมพันธ์แนวตั้ง (paradigmatic relations)

3.2.2 การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์ พิจารณา 2 เรื่อง คือ

- 1) จำแนกประเภทการเน้นความหมาย
- 2) จำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมาย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์

จากข้อมูลพบว่าในภาษาถิ่นสงขลามีกลวิธีการเน้นความหมาย 2 กลวิธีด้วยกัน คือ กลวิธีการซ้ำซึ่งมีการใช้น้อย และกลวิธีการขยายซึ่งมีการใช้มาก เนื่องจากกลวิธีการขยายเป็นกลวิธีที่ใช้มากและมีความหลากหลาย ในวิทยานิพนธ์นี้จึงจะเน้นการศึกษากลวิธีการขยายในภาษาถิ่นสงขลา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางไวยากรณ์ และการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ สำหรับในบทนี้จะพิจารณากลวิธีการขยายทางไวยากรณ์ โดยพิจารณาความสัมพันธ์แนวนอน (syntagmatic relations) และความสัมพันธ์แนวตั้ง (paradigmatic relations) ของส่วนหลักกับส่วนขยาย

4.1 กลวิธีการซ้ำ

กลวิธีการซ้ำที่แสดงการเน้นความหมายที่พบในภาษาถิ่นสงขลา มีเพียงกลวิธีเดียว คือ กลวิธีการซ้ำคำลักษณะนาม ดังตัวอย่าง

กล้วยนี้หน่วย ๆ	หมายถึง	กล้วยแต่ละลูกใหญ่/เล็ก
รถนี้คัน ๆ	หมายถึง	รถแต่ละคันใหญ่/เล็ก
เทียนนี้เล่ม ๆ	หมายถึง	เทียนแต่ละเล่มใหญ่/เล็ก
ผ้านี้ผืน ๆ	หมายถึง	ผ้าแต่ละผืนใหญ่/เล็ก
เด็กนั้นคน ๆ	หมายถึง	เด็กแต่ละคนตัวใหญ่/เล็ก
ไม้นี้ดุ้น ๆ	หมายถึง	ไม้แต่ละท่อนใหญ่/เล็ก
ข้าวนี้เม็ด ๆ	หมายถึง	ข้าวแต่ละเม็ดใหญ่/เล็ก
ปลานี้ตัว ๆ	หมายถึง	ปลาแต่ละตัวใหญ่/เล็ก

การซ้ำคำลักษณะนามดังตัวอย่างข้างต้นแสดงการเน้นความหมายโดยเพิ่มระดับความหมายจากระดับปกติ และจะบอกลักษณะของสิ่งที่กล่าวถึงว่าใหญ่หรือเล็ก เช่นในกรณีที่ผู้พูดพูดถึงกล้วยหอมว่า "กล้วยนี้หน่วย ๆ" ก็หมายความว่า กล้วยหอมแต่ละลูกเหล่านั้นใหญ่หรือเล็กกว่าปกติที่มันควรจะเป็น ซึ่งผู้พูดอาจหมายถึงใหญ่หรือเล็กก็ได้ขึ้นอยู่กับกล้วยหอมที่ผู้พูดเห็นตอนนั้นว่ามีลักษณะเช่นไร แต่ไม่ได้หมายความว่ากล้วยหอมลูกนั้นเล็กมากที่สุด ๆ หรือใหญ่โตมโหฬาร นอกจาก

จะแสดงการเน้นความหมายโดยบอกระดับที่มากกว่าปกติแล้ว ยังแสดงปริมาณของสิ่งที่กล่าวถึงด้วยว่าแต่ละสิ่ง หากต้องการจะขยายความให้ชัดเจนหรือบ่งบอกลักษณะของสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง นอกจากเล็กหรือใหญ่แล้ว สามารถเติมคำแสดงลักษณะเข้าไปหลังคำลักษณะนามได้เช่น

รถนี้คัน ๆ แพง	หมายถึง	รถแต่ละคันแพง
เด็กนั้นคน ๆ อ้วน	หมายถึง	เด็กแต่ละคนตัวอ้วน
ผ้านี้ผืน ๆ งาม	หมายถึง	ผ้าแต่ละผืนสวย

จากตัวอย่างที่มีการเติมคำที่แสดงลักษณะที่เจาะจงลงไปหลังคำลักษณะนาม จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ต้องการกล่าวถึงไม่ใช่การบอกลักษณะว่าเล็กหรือใหญ่อีกต่อไปแล้ว แต่บอกลักษณะอื่นที่ ต้องการแทน พร้อมกับเน้นการบอกปริมาณของสิ่งที่กล่าวถึงด้วยว่าแต่ละสิ่งมีลักษณะเป็นอย่างไร นอกจากนี้ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของคำลักษณะนามที่มีการซ้ำในโครงสร้างดังตัวอย่างข้างต้น คือ คำลักษณะนามเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นเหมือนภาคแสดงทำให้เนื้อความในประโยคมีความสมบูรณ์ เช่น “กล้วยนี้หน่วย ๆ” มี “หน่วย ๆ” เป็นภาคแสดง เพราะเมื่อมาประกอบกับ “กล้วยนี้” ทำให้มีใจความสมบูรณ์ขึ้นว่ากล้วยแต่ละลูกเหล่านี้มีลักษณะเล็กหรือใหญ่

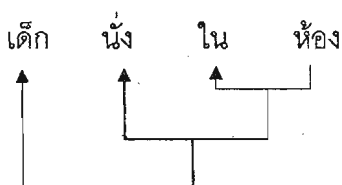
นอกจากกลวิธีการซ้ำแล้ว ในภาษาถิ่นสงขลายังมีการเน้นความหมายโดยใช้กลวิธีการขยายซึ่งพบว่ามีการใช้มาก ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในส่วนต่อไป

4.2 กลวิธีการขยาย

ในภาษาถิ่นสงขลาพบว่ามีการใช้กลวิธีการขยายมาก ซึ่งกลวิธีนี้มีความหลากหลาย ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอนและแนวตั้งของส่วนหลักส่วนขยายในโครงสร้างการเน้นความหมาย

4.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอน (syntagmatic relations)

ความสัมพันธ์แนวนอน หรือความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยภาษาที่มาประกอบกันเป็นโครงสร้าง โดยมีการเรียงลำดับการปรากฏของแต่ละหน่วยในตำแหน่งต่าง ๆ (Lyons 1969: 73-74) ดังตัวอย่าง

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า หน่วยย่อยแต่ละหน่วยมาประกอบกันเป็นหน่วยสร้างที่ใหญ่ขึ้น โดย "โน" มาประกอบกับ "ห้อง" กลายเป็นหน่วยสร้าง "โนห้อง" ซึ่งเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น "โนห้อง" มาประกอบกับ "นั่ง" กลายเป็นหน่วยสร้าง "นั่งโนห้อง" เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นอีกระดับหนึ่ง และ "นั่งโนห้อง" มาประกอบกับ "เด็ก" กลายเป็นหน่วยสร้าง "เด็กนั่งโนห้อง" ซึ่งจัดเป็นโครงสร้างที่ใหญ่ที่สุด จากโครงสร้างจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยนั้นสัมพันธ์กันแบบเป็นขั้นลดหลั่นกันแล้วประกอบกันเป็นโครงสร้างที่ใหญ่ขึ้น

ในตอนนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาประเภทและกลวิธีโดยพิจารณาความสัมพันธ์ของคำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาแสดงอาการกับส่วนขยายที่เน้นความหมายของคำกริยานั้น ความสัมพันธ์ของหน่วยภาษาที่จะพิจารณา ได้แก่ ความสัมพันธ์การเรียงลำดับคำ (word order) ของคำกริยากับคำวิเศษณ์หรือหน่วยเน้นความหมาย ในลักษณะความสัมพันธ์แบบ ส่วนหลัก-ส่วนขยาย (head-modifier) กล่าวคือ คำกริยาเป็นหน่วยหลัก และคำวิเศษณ์ วลี หรือประโยค เป็นหน่วยขยาย ตัวอย่างเช่น แดงแจ็ด แดงเป็นคำกริยาแสดงสภาพที่แสดงลักษณะของสี เป็นส่วนหลัก แจ็ดเป็นคำวิเศษณ์ที่เน้นความหมาย เป็นส่วนขยาย มีความหมายว่ามาก เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่ามีกริยาลำดับของคำกริยาที่เป็นส่วนหลัก และหน่วยวิเศษณ์ที่เป็นส่วนขยายอยู่ 10 รูปแบบ คือ

4.2.1.1 รูปแบบ ส่วนขยาย, ส่วนหลัก

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนขยายปรากฏหน้าส่วนหลัก 1 ตำแหน่ง ดังภาพ

ส่วนขยาย, ส่วนหลัก

ตัวอย่าง	ชาติ	แพง	(ส่วนขยาย ₁ -ส่วนหลัก)	หมายถึง	แพงมาก
	ชาติ	จน	(ส่วนขยาย ₁ -ส่วนหลัก)	หมายถึง	จนมาก

รูปแบบโครงสร้างนี้มีส่วนขยายที่ปรากฏหน้าส่วนหลักได้เพียง 1 ตำแหน่งเท่านั้น และมีเพียงคำเดียวที่ปรากฏในตำแหน่งนี้ได้ คือคำว่า "ชาติ"

4.2.1.2 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักอยู่ในตำแหน่งต้นตามด้วยส่วนขยายหลังส่วนหลัก 1 ตำแหน่ง ดังภาพ

ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₂
----------	-----------------------

ตัวอย่าง	กลม	ดิก	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₂)	หมายถึง	จำนวนมาก
	กลม	ชาติ	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₂)	หมายถึง	จำนวนมาก
	แข็ง	ซ็อกซ็อก	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₂)	หมายถึง	แข็งมาก

จากตัวอย่าง รูปแบบนี้มีส่วนขยายปรากฏหลังส่วนหลักเพียง 1 ตำแหน่ง คือ ส่วนขยาย₂ ซึ่งส่วนขยาย₂ ในโครงสร้างนี้ก็คือหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ โดยคำว่า "ชาติ" นอกจากจะปรากฏหน้าส่วนหลักเป็นส่วนขยาย, แล้วยังสามารถเกิดในตำแหน่งส่วนขยาย₂ ด้วย

4.2.1.3 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย₃

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักอยู่ในตำแหน่งต้นตามด้วยส่วนขยายหลังส่วนหลัก 1 ตำแหน่ง (เช่นเดียวกับข้อ 4.2.1.2) ดังภาพ

ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₃
----------	-----------------------

ตัวอย่าง	กลม	เหมือนลูกโหนดวัวดุด	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₃)
		หมายถึง	กลมเหมือนลูกตาลที่ถูกวัวดุด
	ดำ	เหมือนซี่เบ็ด	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₃)
		หมายถึง	ดำเหมือนซี่เบ็ด
	เอียด	เท่าแต่ด	(ส่วนหลัก-ส่วนขยาย ₃)
		หมายถึง	เล็กมาก

จากตัวอย่าง รูปแบบนี้มีส่วนขยายปรากฏหลังส่วนหลักเพียง 1 ตำแหน่ง เช่นเดียวกัน คือ ส่วนขยาย₃ ซึ่งส่วนขยาย₃ ในโครงสร้างนี้ก็คือหน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีหรือประโยคเท่านั้น โดยวลีหรือประโยคเหล่านี้จะอยู่ในรูปของความเปรียบที่มีคำว่า เหมือน หรือ เท่า เป็นคำเชื่อม

4.2.1.4 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₃

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักในตำแหน่งต้นแล้วตามด้วยส่วนขยาย 2 ตำแหน่ง ดังภาพ

ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₂	ส่วนขยาย ₃
----------	-----------------------	-----------------------

ตัวอย่าง กลม ดิก เหมือนลูกโหนดวัวดูด (ส่วนหลัก-ส่วนขยาย₂-ส่วนขยาย₃)

หมายถึง กลมมากเหมือนลูกตาลที่ถูกวัวดูด

คำ ปี่ เหมือนซี่เปิด (ส่วนหลัก-ส่วนขยาย₂-ส่วนขยาย₃)

หมายถึง คำมากเหมือนซี่เปิด

จากตัวอย่าง รูปแบบนี้มีส่วนขยายปรากฏหลังส่วนหลัก 2 ตำแหน่ง คือ ส่วนขยาย₂ และ ส่วนขยาย₃ ซึ่งจะเรียงลำดับโดยมีส่วนขยาย₂ ก่อนแล้วจึงตามด้วยส่วนขยาย₃ ซึ่งก็คือหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำแล้วจึงตามด้วยวลีหรือประโยคที่แสดงความเปรียบเทียบตามลำดับเสมอ

4.2.1.5 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₄

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักในตำแหน่งต้นแล้วตามด้วยส่วนขยาย 2 ตำแหน่ง (เช่นเดียวกับข้อ 4.2.1.4) ดังภาพ

ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₂	ส่วนขยาย ₄
----------	-----------------------	-----------------------

ตัวอย่าง กลม ดิก ขาดิ (ส่วนหลัก-ส่วนขยาย₂-ส่วนขยาย₄)

หมายถึง กลมมาก

จากตัวอย่าง รูปแบบนี้มีส่วนขยายปรากฏหลังส่วนหลัก 2 ตำแหน่ง เช่นเดียวกับข้อที่แล้ว แต่ต่างกันที่ส่วนขยายในตำแหน่งที่ 2 หลังส่วนหลัก คือ ส่วนขยาย₄ ซึ่งมีเพียงคำเดียวเท่านั้น คือ คำว่า “ขาดิ” ไม่ใช่ส่วนขยาย₃ ที่เป็นวลีหรือประโยค

4.2.1.6 รูปแบบ ส่วนหลัก ส่วนขยาย₃ ส่วนขยาย₄

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักในตำแหน่งต้นแล้วตามด้วยส่วนขยาย 2 ตำแหน่ง (เช่นเดียวกับข้อ 4.2.1.4 และ 4.2.1.5) ดังภาพ

ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₃	ส่วนขยาย ₄
----------	-----------------------	-----------------------

ตัวอย่าง กลม เหมือนลูกโหนดวัวดูด ขาดิ (ส่วนหลัก-ส่วนขยาย₃-ส่วนขยาย₄)

หมายถึง กลมมาก เหมือนลูกตาลที่ถูกวัวดูด

จากตัวอย่าง รูปแบบนี้มีสัดส่วนขยายปรากฏหลังส่วนหลัก 2 ตำแหน่ง เช่นเดียวกับข้อที่แล้ว แต่ต่างกันว่าสัดส่วนขยายในตำแหน่งที่ 1 หลังส่วนหลัก เป็นสัดส่วนขยาย₃ ซึ่งก็คือวลีหรือประโยคแสดงความเปรียบเทียบ ไม่ใช่สัดส่วนขยาย₂ ที่เป็นคำ

4.2.1.7 รูปแบบ ส่วนหลัก สัดส่วนขยาย₂ สัดส่วนขยาย₃ สัดส่วนขยาย₄

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีส่วนหลักอยู่ในตำแหน่งต้น แล้วตามด้วยส่วนขยายหลังส่วนหลัก 3 ตำแหน่ง ดังภาพ

ส่วนหลัก สัดส่วนขยาย₂ สัดส่วนขยาย₃ สัดส่วนขยาย₄

ตัวอย่างกลม ดิก เหมือนลูกโหนดวัวดุด ซาติ (ส่วนหลัก-สัดส่วนขยาย₂-สัดส่วนขยาย₃-สัดส่วนขยาย₄)

หมายถึง กลมมากเหมือนลูกตาลที่ถูกวัวดุด

ดำ ปี่ เหมือนขี้เปิด ซาติ (ส่วนหลัก-สัดส่วนขยาย₂-สัดส่วนขยาย₃-สัดส่วนขยาย₄)

หมายถึง ดำมากเหมือนขี้เปิด

ในรูปแบบนี้มีส่วนขยายปรากฏในตำแหน่งหลังส่วนหลักถึง 3 ตำแหน่ง โดยส่วนขยายตำแหน่งที่ 3 หลังส่วนหลัก (หรือสัดส่วนขยาย₄) นั้นมีเพียงคำเดียวที่สามารถปรากฏได้ คือ คำว่า "ซาติ" ซึ่งคำว่า "ซาติ" นี้ ปกติสามารถปรากฏเป็นส่วนขยาย₂ ได้ แต่หากมีการปรากฏในตำแหน่งสัดส่วนขยาย₄ แล้วจะไม่ปรากฏในตำแหน่งสัดส่วนขยาย₂ อีก กล่าวคือ คำว่า "ซาติ" จะปรากฏได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

4.2.1.8 รูปแบบ สัดส่วนขยาย₁ ส่วนหลัก สัดส่วนขยาย₂

รูปแบบนี้มีการเรียงลำดับในโครงสร้าง โดยมีสัดส่วนขยายอยู่หน้าและหลังส่วนหลักอย่างละ 1 ตำแหน่ง ดังภาพ

สัดส่วนขยาย₁ ส่วนหลัก สัดส่วนขยาย₂

ตัวอย่าง ซาติ สวย จังหู (สัดส่วนขยาย₁-ส่วนหลัก-สัดส่วนขยาย₂)

หมายถึง สวยมาก

ซาติ กลม ดิก (สัดส่วนขยาย₁-ส่วนหลัก-สัดส่วนขยาย₂)

หมายถึง กลมมาก

จากตัวอย่าง รูปแบบที่มีส่วนขยายปรากฏทั้งหน้าและหลังส่วนหลักนี้ เห็นได้ว่าส่วนขยายหน้าส่วนหลักมีได้เพียง 1 ตำแหน่ง นอกจากนี้ข้อมูลแสดงว่าคำที่ปรากฏในตำแหน่งนี้ได้มีเพียง 1 คำ เท่านั้น คือคำว่า ชาติ สำหรับส่วนขยายหลังส่วนหลักนั้นปรากฏได้ 3 ตำแหน่ง โดยในตำแหน่งที่ 1 หลังส่วนหลักเป็นคำ ในขณะที่ตำแหน่งที่ 2 หลังส่วนหลักต้องเป็นวลีหรือประโยค

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอนทำให้พบรูปแบบการเรียงลำดับของส่วนขยายที่เน้นความหมายกับส่วนหลักหรือคำกริยาเป็น 3 แบบใหญ่ คือ

- 1) รูปแบบที่มีส่วนขยายอยู่หน้าส่วนหลัก
- 2) รูปแบบที่มีส่วนขยายอยู่หลังส่วนหลัก
- 3) รูปแบบที่มีส่วนขยายอยู่ทั้งหน้าและหลังส่วนหลัก

อย่างไรก็ตาม จากการที่ส่วนขยายหลังส่วนหลักอาจเกิดได้ถึง 3 ตำแหน่ง ทำให้ได้แบบโครงสร้างการเน้นความหมายทั้งสิ้น 10 แบบ สามารถเขียนเป็นกฎรวมได้ดังนี้

$$\text{โครงสร้างการเน้นความหมาย} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{ส่วนขยาย}_1, \text{ ส่วนหลัก} \\ \text{ส่วนหลัก} (\text{ส่วนขยาย}_2) (\text{ส่วนขยาย}_3) \text{ส่วนขยาย}_4 \\ (\text{ส่วนขยาย}_1) \text{ส่วนหลัก} (\text{ส่วนขยาย}_2) (\text{ส่วนขยาย}_3) \end{array} \right\}$$

ในกฎรวมข้างต้นนี้ วงเล็บคล้อง “ (X) ” หมายความว่า หน่วยที่อยู่ในวงเล็บต้องเกิดอย่างน้อย 1 หน่วยเสมอ และอาจเกิดพร้อมกันได้ ในกฎข้างต้นบรรทัดที่ 2 จึงอ่านว่า ไม่ส่วนขยาย₂ หรือ ส่วนขยาย₃ อย่างน้อยจะต้องเกิด หรืออาจเกิดพร้อมกันทั้ง 2 ก็ได้ หากมีการปรากฏพร้อมกันจะต้องเรียงลำดับโดยที่ส่วนขยาย₂ ต้องมาก่อนส่วนขยาย₃ เสมอ กฎรวมดังกล่าวเมื่อแตกออกมา ก็จะได้รูปแบบโครงสร้างการเน้นความหมายทั้งหมด 10 รูปแบบ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

จากแบบการเรียงลำดับของส่วนหลักส่วนขยาย 10 รูปแบบนั้น ถ้าจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนหลักและส่วนขยายจะเห็นความสัมพันธ์แบบเป็นชั้น (hierarchical) ลดหลั่นกัน สรุปได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปรูปแบบความสัมพันธ์ของหน่วยหลักหน่วยขยายในโครงสร้างการเน้นความหมาย

รูปแบบ	โครงสร้าง	ตัวอย่างโครงสร้างและความสัมพันธ์
1	ส่วนขยาย ₁ ส่วนหลัก	ชาติ + คำ
2	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂	คำ + ปี่
3	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃	คำ + เหมือนซี่เปิด
4	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃	คำ + ปี่ + เหมือนซี่เปิด
5	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₄	คำ + ปี่ + ชาติ
6	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃ ส่วนขยาย ₄	คำ + เหมือนซี่เปิด + ชาติ
7	ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃ ส่วนขยาย ₄	คำ + ปี่ + เหมือนซี่เปิด + ชาติ
8	ส่วนขยาย ₁ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂	ชาติ + คำ + ปี่
9	ส่วนขยาย ₁ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₃	ชาติ + คำ + เหมือนซี่เปิด
10	ส่วนขยาย ₁ ส่วนหลัก ส่วนขยาย ₂ ส่วนขยาย ₃	ชาติ + คำ + ปี่ + เหมือนซี่เปิด

จากตารางแสดงให้เห็นการเรียงลำดับในการปรากฏ และความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ในโครงสร้างทั้ง 10 รูปแบบ ซึ่งหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละรูปแบบนั้นจะมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นชั้นลดหลั่นกัน และจะเห็นได้ว่าส่วนขยาย₁ และส่วนขยาย₄ เป็นคำเดียวกัน คือคำว่า "ชาติ" ซึ่งจะทำให้ขยายส่วนหลักเพื่อแสดงการเน้นความหมายเป็นลำดับสุดท้ายหรือขั้นสุดท้าย และคำว่า

“ชาติ” นี้ก็จะไม่ปรากฏพร้อมกันทีเดียว 2 ตำแหน่ง หากมีส่วนขยาย, ก็จะไม่มีส่วนขยาย, และหากมีส่วนขยาย, ก็จะไม่มีส่วนขยาย, และสำหรับคำว่า “ชาติ” นี้ยังมีลักษณะพิเศษอีกคือ เป็นคำที่แสดงอารมณ์ของผู้พูดเข้าไปด้วย

ตามที่คุณวิจัยได้กล่าวไปแล้วทั้งหมด แสดงความสัมพันธ์แนวนอน คือ การเรียงลำดับของหน่วยต่าง ๆ ในโครงสร้างการเน้นความหมาย และความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยในโครงสร้าง ซึ่งทำให้เราทราบว่าส่วนหลัก ส่วนขยาย ปรากฏในตำแหน่งใดบ้างในโครงสร้าง ในขั้นต่อไปผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้ง เพื่อศึกษาว่าหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งส่วนขยายในโครงสร้างมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

4.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้ง (paradigmatic relations)

ความสัมพันธ์แนวตั้ง หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นกลุ่มหรือชุดเดียวกันได้ เพราะมีความสัมพันธ์แนวนอนแบบเดียวกัน หรือมีลักษณะร่วมกันบางอย่าง หน่วยต่าง ๆ แต่ละหน่วยที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชุดความสัมพันธ์แนวตั้งเดียวกัน (paradigmatic class หรือ paradigm) ตัวอย่างเช่น

คำ +	ปี้ ปัด ปี้ปี้
------	----------------------

คำปี้ หมายถึง คำมาก มีสมาชิกกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งเดียวกัน ได้แก่ ปี้ ปัด ปี้ปี้ ซึ่งสามารถปรากฏในตำแหน่งเดียวกันได้ และมีความสัมพันธ์กับคำเหมือนกัน คือ เป็นส่วนขยายของคำ แสดงความหมายว่า คำมาก

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการวิเคราะห์หน่วยเน้นความหมายที่มีความสัมพันธ์แนวตั้งเดียวกันออกเป็น 2 เรื่อง คือ

- ก. หมวดหน่วยเน้นความหมายตามความสัมพันธ์แนวตั้ง และสมาชิกของแต่ละหมวด
- ข. กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายตามเกณฑ์โครงสร้างคำ

4.2.2.1 หมวดหน่วยเน้นความหมายตามความสัมพันธ์แนวตั้ง และสมาชิก ของแต่ละหมวด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการเน้นความหมาย พบว่ามีตำแหน่ง
ส่วนขยายปรากฏ 4 ตำแหน่ง โดยปรากฏหน้าส่วนหลัก 1 ตำแหน่ง และหลังส่วนหลักอีก 3
ตำแหน่ง โดยส่วนขยายหน้าส่วนหลักเป็นกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งที่ 1 ส่วนขยายตำแหน่งที่ 1
หลังส่วนหลักเป็นกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งที่ 2 ส่วนขยายตำแหน่งที่ 2 หลังส่วนหลักเป็นกลุ่ม
ความสัมพันธ์แนวตั้งที่ 3 และส่วนขยายตำแหน่งที่ 3 หลังส่วนหลักเป็นกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งที่
4 ดังภาพ

กลุ่มความสัมพันธ์ แนวตั้งที่ 1	กลุ่มความสัมพันธ์ แนวตั้งที่ 2	กลุ่มความสัมพันธ์ แนวตั้งที่ 3	กลุ่มความสัมพันธ์ แนวตั้งที่ 4
ส่วนขยาย ₁	ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₂	ส่วนขยาย ₄

ภาพที่ 3 แสดงกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งตามตำแหน่งของส่วนขยาย

จากการศึกษาพบว่า ในตำแหน่งส่วนขยายทั้งหมด 4 ตำแหน่งนั้น หน่วยเน้นความหมาย
ที่ไปปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ จัดเป็นหมวดได้ 3 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 มีสมาชิกเพียงคำเดียวเท่านั้น คือ คำว่า "ชาติ" ปรากฏในตำแหน่งที่ 1 (ส่วน
ขยาย₁) ตำแหน่งที่ 2 (ส่วนขยาย₂) และตำแหน่งที่ 4 (ส่วนขยาย₄)

หมวดที่ 2 มีสมาชิกเป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำจำนวน 186 คำ ปรากฏเฉพาะใน
ตำแหน่งที่ 2 (ส่วนขยาย₂) เท่านั้น

หมวดที่ 3 มีสมาชิกเป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีจำนวน 10 วลี³ และประโยค 3
ประโยค⁴ โดยหน่วยเน้นความหมายในหมวดนี้สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ 2 (ส่วนขยาย₂) ได้ทั้ง
หมด แต่เมื่อเป็นการปรากฏในตำแหน่งที่ 3 (ส่วนขยาย₃) พบว่ามีหน่วยเน้นความหมายบางหน่วย
เท่านั้นที่ปรากฏได้ และหน่วยเน้นความหมายบางหน่วยจะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งที่ 2 เท่านั้น

³ วลี 10 วลีที่ปรากฏในกลุ่มนี้เป็นวลีแสดงความเปรียบ ได้แก่ เหมือนแพะซัง เหมือนยัดบอก เหมือนซี่เปิด เหมือนหีดยักซ์ เท่า
แต่ด เท่าหีด เท่าแมลัน เท่าตั้งแต่ด เท่าตั้งหีด เท่าตั้งเหยด

⁴ ประโยค 3 ประโยคที่ปรากฏในกลุ่มนี้แสดงความเปรียบได้แก่ เหมือนฟ้าผ่าเมรุ เหมือนลูกโหนดวัวดูด เหมือนลิงได้ตั้ง

จากหน่วยเน้นความหมายทั้ง 3 หมวด สามารถสรุปการปรากฏของสมาชิกในแต่ละหมวดตามกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปการปรากฏของสมาชิกในแต่ละหมวดตามกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้ง

หน่วยเน้นความหมาย \n กลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้ง	1	2	3	4
หมวดที่ 1	✓	∅	∅	✓
หมวดที่ 2	∅	✓	∅	∅
หมวดที่ 3	∅	✓	✓	∅

จากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการเน้นความหมายในภาษาถิ่นสงขลามีการใช้หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจะจำแนกหน่วยเน้นความหมายออกตามเกณฑ์โครงสร้างคำในสวนต่อไป

4.2.2.2 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายตามเกณฑ์โครงสร้างคำ

จากตอนที่แล้วพบว่า ในภาษาสงขลามีการใช้หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำมากที่สุด (หมวดที่ 2) จำนวน 186 คำ และคำเหล่านี้มีความหลากหลายในลักษณะโครงสร้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะศึกษาและจัดประเภทหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำตามโครงสร้างคำ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยว 81 คำ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำซ้ำ 82 คำ และหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำประสม 23 คำ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงประเภทของหน่วยเน้นความหมายตามโครงสร้างคำ

โครงสร้างคำ	หน่วยเน้นความหมาย
1. คำเดี่ยว	กลือก กลิบ กลีก กลีบ ขลิก ช็อก แซ็ก แซลิ่ง ไชก ครัน ฆาต ัก จัง จัด จ้าน จี แจด อูบ ชวก ขาติ ชัก เซ้อย เซ้อย ดิก เต็ง เตี้ยน ตลัด ตูบ เตล้อย ถ่า เทือน ปลิบ ปลัด ปลั่ง ปลูด ปี้ ปัด เปลี่ยะ เปี้ยบ แป๊ก แปลบ ผล้อ ผลาด ผละ ผลาว ผลัด ผลู้ด ผลู้ย ผาก ผิด เผิน เผียบ เผ๊ก เผ้ง เผลัด เผลิว เผลัด พลาม เพื้อ มละ เมล่อ แรง วิด วู เสียว หนด หมลอ หมัก เหยียก เหยี้ยบ โหยะ หลู้ เหว้ง เหว้ง เหวี่ยว ท้อง กะจั่ง เข้งวับ ตะหนด บอหรม
2. คำซ้ำ	กือก ๆ กลือก ๆ กลัว ๆ กลิบ ๆ กลีก ๆ กลีบ ๆ ช็อก ๆ แซ็ก ๆ ไชก ๆ คลือก ๆ คลัก ๆ คลั่ง ๆ ควาก ๆ คัก ๆ แควก ๆ ัก ๆ ัง ๆ ิ่งง่าง แจ็ก ๆ จู้จี้ อูบ ๆ ช็อก ๆ ขอ ๆ ซิด ๆ ชัก ๆ แซ็ก ๆ ชักชัก เตี้ยน ๆ ดิก ๆ ตลือก ๆ ตลับ ๆ ตัก ๆ แตลิก ๆ นัวเนี้ย

โครงสร้างคำ	หน่วยเน้นความหมาย
2. คำซ้ำ	บอบแบบ บอลอย ๆ ปลั่ง ๆ ปี่ ๆ ปืด ๆ เปลี่ยะ ๆ เป๊ก ๆ แบ่ง ๆ บู๊บี้ ผลาด ๆ ผลาว ๆ ผลัด ๆ ผลู้ด ๆ ผละ ๆ ผืด ๆ ผึก ๆ ผั่ง ๆ ผั่ง ๆ ผลัด ๆ ผล้า ๆ ผล็อกผลึก ผลัดผลัด แพล็ด ๆ พลัม ๆ พลีบ ๆ ยวก ๆ ย้ง ๆ ยวะ ๆ ยุบ ๆ ลีบ ๆ วืด ๆ วอด ๆ วาว ๆ วู ๆ แวด ๆ แวด ๆ วอดแวด หย่องแหียง เหยือก ๆ แห้วง ๆ หลัว ๆ หลุมตุ้ม เหลี้ยเตี้ย แหลดแฉด ห้อง ๆ แอ๊ก ๆ ฮ็อก ๆ แอบ ๆ
3. คำประสม	จ้งหู จ้งเสี่ย จ้งหูแฮมิด จ้งเสี่ยแฮมิด ได้แรง ตายโหง ดิ้นเซ่อ ถึงหัววัน แสบอก หูจี้ เหลือเหตุ เหลือแต่โดก หูจี้ตาลาย อาฆาต อีต้าย อีต้ายโหง อย่างแรง เอาครัน เอาจ้ง เอาจ้าน เอาพล้อ เอาหนัด

จากข้อมูลหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 186 คำ มีคำเดี่ยว 81 คำ คิดเป็น 43.5% ของข้อมูลที่เป็นคำ คำซ้ำ 82 คำ คิดเป็น 44.1% ของข้อมูลที่เป็นคำ และคำประสม 23 คำ คิดเป็น 12.4% ของข้อมูลที่เป็นคำ

ข้อสังเกต

จากข้อมูลที่เป็นคำเดี่ยวและคำซ้ำ พบข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวกับเสียงพยัญชนะต้น 2 เสียง คือ พยัญชนะต้น /phl/ และ /h/ และพยัญชนะต้น /c/ ที่แสดงความหมายบอกลักษณะดังนี้คือ

- 1) เสียงพยัญชนะประสม /phl/ คำว่า ผลัด ผลู้ด ผลัด ๆ ผลู้ด ๆ จะแสดงความหมายเกี่ยวกับอาการเคลื่อนไหวที่ สัมพันธ์กับความเร็ว หรือบอกการเน้นแบบไม่สิ้นสุด ตัวอย่างเช่น

ขาวผลัด	หมายถึง	ขาวมาก ขาวสุด ๆ
แดงผลัด	หมายถึง	แดงมาก แดงสุด ๆ
สูงผลัด	หมายถึง	สูงมาก สูงสุด ๆ
แพงผลัด	หมายถึง	แพงมาก แพงสุด ๆ
เร็วแล่นผลู้ด/ผลัด	หมายถึง	เร็วแล่นฉิว
น้ำไหล/พุ่งผลู้ด	หมายถึง	น้ำไหล/พุ่งอย่างแรง
ขาว/แดงผลัด ๆ	หมายถึง	ขาว/แดงมาก
สูงผลัด ๆ	หมายถึง	สูงมาก สูงสุด ๆ
เลือดพุ่งผลู้ด ๆ	หมายถึง	เลือดพุ่งอย่างแรง

เรือแล่นผลู๊ด ๆ หมายถึง เรือแล่นฉิว

- 2) เสียงพยัญชนะประสม /t/ คำว่า ต่ต๊ึก ๆ ต่ต๊อก ๆ จะแสดงความหมายที่สัมพันธ์กับน้ำ ตัวอย่างเช่น

ไหลต่ต๊ึก ๆ	หมายถึง	ไหลมาก
ฝนตกต่ต๊ึก ๆ	หมายถึง	ฝนตกมาก
เอื๊ดต่ต๊ึก ๆ	หมายถึง	สกปรก ชื้นแฉะมาก
ไหล/เปี้ยกต่ต๊อก ๆ	หมายถึง	ไหล/เปี้ยกมาก
ไหล/เปี้ยกต่ต๊อก ๆ	หมายถึง	ไหล/เปี้ยกมาก

- 3) เสียงพยัญชนะเดี่ยว /c/ คำว่า จี้ แจด จะแสดงความหมายถึงความมาก ความจัดจ้าน ตัวอย่างเช่น

แดงแจด	หมายถึง	แดงมาก
ขาวแจด	หมายถึง	ขาวมาก
สว่าง/แดงแจด	หมายถึง	สว่างมาก/แดงจัดมาก
เปรี้ยวจี้/แจด	หมายถึง	เปรี้ยวมาก
แดงจี้	หมายถึง	แดงจัดมาก
แพงจี้	หมายถึง	แพงสุด ๆ

นอกจากนี้คำซ้ำที่มีคำตั้งมาจากคำเดียว คำซ้ำนั้นจะแสดงระดับการเน้นความหมายมากกว่าที่เป็นคำเดียว ตัวอย่างเช่น

ใสกลีบ ๆ	> ⁵	ใสกลีบ
แดงแห้ว ๆ	>	แดงแห้ว
เขี้ยวบี้ ๆ	>	เขี้ยวบี้

เนื่องจากในส่วนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงระดับของความหมายจะขอยกไปกล่าวโดยละเอียดเรื่องของการเน้นความหมายแสดงระดับในบทที่ 5 ต่อไป

⁵ สัญลักษณ์ > ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แสดงการเน้นความหมายมากกว่า ตัวอย่างเช่น ใสกลีบ ๆ > ใสกลีบ หมายความว่า ใสกลีบ ๆ แสดงการเน้นความหมายมากกว่า ใสกลีบ

4.2.2.3 สรุป

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้งใน 4 ตำแหน่ง พบว่า มีหน่วยเน้นความหมายอยู่ 3 หมวด คือ หมวดที่ 1 ได้แก่ คำว่า “ชาติ” ซึ่งเป็นหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้ในตำแหน่งที่ 1 ตำแหน่งที่ 2 และตำแหน่งที่ 4 หมวดที่ 2 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ได้เท่านั้น หน่วยเน้นความหมายในหมวดที่ 2 นี้เป็นคำทั้งหมด หมวดที่ 3 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งที่ 3 และยังสามารถปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ได้ด้วย หน่วยเน้นความหมายในหมวดที่ 3 นี้เป็นวลีหรือประโยค

ภาพข้างล่างนี้สรุปหมวดหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏตามตำแหน่งส่วนขยาย 4 ตำแหน่ง

ส่วนขยาย ₁	ส่วนหลัก	ส่วนขยาย ₂	ส่วนขยาย ₃	ส่วนขยาย ₄
หมวดที่ 1 (ชาติ)		หมวดที่ 2 (คำเดี่ยว คำซ้ำ คำประสม)	หมวดที่ 3 (วลี ประโยค)	หมวดที่ 1 (ชาติ)
		หมวดที่ 3 (วลี ประโยค)		

ภาพที่ 4 แสดงการปรากฏของหมวดหน่วยเน้นความหมาย 3 หมวดตามตำแหน่งส่วนขยาย 4 ตำแหน่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์

ในบทที่แล้วเราได้ศึกษาการเน้นความหมายความสัมพันธ์แนวนอนและได้พบรูปแบบการเรียงลำดับของส่วนหลักส่วนขยายในโครงสร้างการเน้นความหมาย 10 รูปแบบ โดยโครงสร้างในแต่ละรูปแบบมีความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ แบบเป็นชั้นลดหลั่นกัน (heirachical) นอกจากนี้ยังทราบว่ามีความหมายของหน่วยเน้นความหมายอยู่ 3 หมวดตามกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งที่ปรากฏในตำแหน่งส่วนขยาย สำหรับในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาการเน้นความหมายโดยใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ โดยแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 2 เรื่องดังนี้

- ก. ประเภทของการเน้นความหมาย
- ข. ประเภทของหน่วยเน้นความหมาย

5.1 ประเภทของการเน้นความหมาย

ในการวิเคราะห์ประเภทของการเน้นความหมายจะใช้เกณฑ์การจำแนกของอัลเลอร์ตัน (Allerton: 1987) ซึ่งจำแนกประเภทการเน้นความหมายออกเป็น 4 ประเภท เนื่องจากอัลเลอร์ตันอธิบายเกี่ยวกับการเน้นความหมายเพียง 3 ประเภทแรกแต่ไม่ได้ให้คำอธิบายประเภทสุดท้ายไว้ (ดูหน้า 9) ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะจำแนกประเภทการเน้นความหมายออกเป็น 3 ประเภท ตามการแบ่งของเขา 3 ประเภทแรก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การแบ่งประเภทที่ 4 ของเขานอกจากไม่ชัดเจนแล้ว การแบ่งเพียง 3 ประเภทก็ครอบคลุมข้อมูลของผู้วิจัยได้แล้ว

5.1.1 การเน้นความหมายแสดงระดับ

การเน้นความหมายแสดงระดับ ในที่นี้หมายถึง การที่หน่วยขยายทำหน้าที่ขยายส่วนหลัก โดยเพิ่มระดับความหมายของส่วนหลักหรือคำกริยาให้มีน้ำหนักมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้งในบทที่ 4 ทำให้ทราบว่ามีความหมายของหน่วยเน้นความหมายอยู่ 3 หมวด ดังนั้นผู้วิจัยจะพิจารณาต่อไปว่า หน่วยเน้นความหมายในแต่ละหมวดนั้นมีหน่วยเน้นความหมายประเภทใด จำนวนเท่าใดที่แสดงระดับบ้างเมื่อมีการขยายส่วนหลักที่เป็นคำกริยา

1) หมวดที่ 1 คำว่า "ชาติ" เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงการเน้นความหมายแสดงระดับ

ตัวอย่าง   ชาติ + แผง   หมายถึง   แผงมาก
                   ชาติ + งาม   หมายถึง   สวยมาก

2) หมวดที่ 2 ซึ่งมีหน่วยเน้นความหมายทั้งหมด 186 คำ พบว่ามี 148 คำที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงระดับ โดยเป็นคำเดี่ยว 72 คำ คำซ้ำ 58 คำ และคำประสม 18 คำ ส่วนคำที่เหลืออยู่จะไปปรากฏในหมวดอื่น

ตัวอย่าง   คำเดี่ยว

แดง + แจด   หมายถึง   แดงมาก

ขม + แป้ก   หมายถึง   ขมมาก

คำซ้ำ

ใส + กลีบ ๆ   หมายถึง   ใสมาก

กลม + ดิก ๆ   หมายถึง   กลมมาก

คำประสม

งาม + อย่างแรง หมายถึง   สวยมาก

แพง + จังหู   หมายถึง   แพงมาก

จากการศึกษาพบว่า หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำซ้ำที่เกิดจากการซ้ำคำเดี่ยวคำเดียวกัน มีทั้งสิ้น 22 คำ จะแสดงระดับการเน้นความหมายมากกว่าหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยว ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงการบอกระดับของหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยวและคำซ้ำ

คำ	ตัวอย่าง
1) กลีบ กลีบ ๆ	บางกลีบ ๆ > บางกลีบ นิ่งกลีบ ๆ > นิ่งกลีบ
2) กลี๊ด กลี๊ด ๆ	กลมกลี๊ด ๆ > กลมกลี๊ด เก๋ากลิ๊ด ๆ > เก๋ากลิ๊ด

คำ	ตัวอย่าง
3) กลีบ กลีบ ๆ	ใสกลีบ ๆ > ใสกลีบ นึ่งกลีบ ๆ > นึ่งกลีบ ไกลกลีบ ๆ > ไกลกลีบ เก่ากลีบ ๆ > เก่ากลีบ
4) กลี้อก กลี้อก ๆ	จีดกลี้อก ๆ > จีดกลี้อก
5) ชี้อก ชี้อก ๆ	แข็งชี้อก ๆ > แข็งชี้อก
6) แห็ก แห็ก ๆ	แข็งแห็ก ๆ > แข็งแห็ก
7) ไชก ไชก ๆ	แข็งไชก ๆ > แข็งไชก
8) ัก ัก ๆ	แกัก ๆ > แกัก
9) อุบ อุบ ๆ	ปวดอุบ ๆ > ปวดอุบ เนือยอุบ ๆ > เนือยอุบ
10) ดิก ดิก ๆ	กลมดิก ๆ > กลมดิก
11) ปีด ปีด ๆ	หนาปิ�ด ๆ > หนาปิ�ด เทียวปิ�ด ๆ > เทียวปิ�ด เหนียวปิ�ด ๆ > เหนียวปิ�ด ดื้อปิ�ด ๆ > ดื้อปิ�ด
12) แเบิก แเบิก ๆ	แบนแเบิก ๆ > แบนแเบิก ขมแเบิก ๆ > ขมแเบิก แข็งแเบิก ๆ > แข็งแเบิก นึ่งแเบิก ๆ > นึ่งแเบิก แกแเบิก ๆ > แกแเบิก จนแเบิก ๆ > จนแเบิก
13) ปี้ ปี้ ๆ	ดำปี้ ๆ > ดำปี้ ดื้อปี้ ๆ > ดื้อปี้
14) แพล็ด แพล็ด ๆ	อ้วนแพล็ด ๆ > อ้วนแพล็ด นวนแพล็ด ๆ > นวนแพล็ด

คำ	ตัวอย่าง
15) ผืด ผืด ๆ	หนาผืด ๆ > หนาผืด เหนียวผืด ๆ > เหนียวผืด นึ่งผืด ๆ > นึ่งผืด
16) แฝ็ก แฝ็ก ๆ	นึ่งแฝ็ก ๆ > นึ่งแฝ็ก
17) ผลั๊ด ผลั๊ด ๆ	สูงผลั๊ด ๆ > สูงผลั๊ด ขาวผลั๊ด ๆ > ขาวผลั๊ด แล่นผลั๊ด ๆ > แล่นผลั๊ด
18) ผลู้ด ผลู้ด ๆ	ไหลผลู้ด ๆ > ไหลผลู้ด
19) ภู ภู ๆ	ร้อนภู ๆ > ร้อนภู ฟุ้งภู ๆ > ฟุ้งภู ไฟลุกภู ๆ > ไฟลุกภู
20) แหว้ง แหว้ง ๆ	แดงแหว้ง ๆ > แแดงแหว้ง
21) เขี้ยก เขี้ยก ๆ	อ่อนเขี้ยก ๆ > อ่อนเขี้ยก
22) หีอง หีอง ๆ	เหม็นหีอง ๆ >เหม็นหีอง

จากตารางแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่เป็นคำซ้ำที่มาจากกรซ้ำคำเดียวเหล่านี้ คำซ้ำจะแสดงระดับการเน้นความหมายที่มากกว่าคำเดียว

- 3) หมวดที่ 3 ซึ่งมีหน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีและประโยคทั้งหมด 13 หน่วย พบว่ามี 6 หน่วย เป็นวลีทั้ง 6 หน่วย ได้แก่ เท่าหืด เท่าตั่งหืด เท่าแต็ด เท่าตั่งแต็ด เท่าแม ลิน เท่าตั่งแหยต ที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงระดับ ส่วนที่เหลืออีก 7 หน่วยจะแสดงลักษณะและแสดงอาการ

ตัวอย่าง	เฮียด + เท่าหืด	หมายถึง	เล็กมาก
	บาง + เท่าตั่งหืด	หมายถึง	บางมาก

5.1.2 การเน้นความหมายแสดงลักษณะ

การเน้นความหมายแสดงลักษณะ ในที่นี้หมายถึง การที่หน่วยเน้นความหมายทำหน้าที่ขยายส่วนหลักแล้วแสดงลักษณะของส่วนหลัก โดยหน่วยเน้นความหมายที่แสดงลักษณะจะเกิดกับคำกริยาแสดงสภาพเท่านั้น

ผู้วิจัยพิจารณาหน่วยเน้นความหมายจาก 2 หมวด คือหมวดที่ 2 และ 3 ทั้งนี้หมวดที่ 1 ซึ่งคือคำว่า "ชาติ" นั้นเป็นหน่วยเน้นความหมายแสดงระดับ ไม่แสดงความหมายที่บอกลักษณะ ดังได้กล่าวไปแล้วใน 5.1.1

- 1) ในหมวดที่ 2 หน่วยเน้นความหมายมีทั้งหมด 186 คำ แต่มี 9 คำที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงลักษณะ โดยเป็นคำเดี่ยว 4 คำ คำซ้ำ 5 คำ คือ

ตัวอย่าง	คำเดี่ยว		
	เปี้ยก + ชวก	หมายถึง	เปี้ยกทั่วไปหมด
	เปี้ยก + แผล็ด	หมายถึง	เปี้ยกแต่ไม่เปี้ยกไซก
	ชาว + ผลู้ย	หมายถึง	ชาวสดไลเช่นผิวเด็ก
	สูง + หลู้ย	หมายถึง	สูงแต่ไม่เพรียว
	คำซ้ำ		
	เปี้ยก + ตล็บ ๗	หมายถึง	เปี้ยกเสื่อพอนแนบเนื้อ
	เปี้ยก + ซ็อก ๗	หมายถึง	เปี้ยกไซกไปทั้งตัว
	เอือด + แตล็ก ๗	หมายถึง	สกปรก ขึ้นแฉะมาก
	ปวด + ปลิ่ง ๗	หมายถึง	ปวดตึง ๗
	นวน + แวด ๗	หมายถึง	นึมละทะ

- 2) ในหมวดที่ 3 มีหน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีและประโยคทั้งหมด 13 หน่วย มีวลี 2 วลี (ได้แก่ ซี้เปิด และหีดยักซ์) และ ประโยค 2 ประโยค (ได้แก่ ฟ้าผ่าเมรุ และลูกโหนดววดูด) ที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงลักษณะ

ตัวอย่าง	ดำ + เหมือนซี้เปิด	หมายถึง	ดำที่มีสีเหมือนซี้เปิด
	จืด + เหมือนหีดยักซ์	หมายถึง	จืดซืด จืดสนิท ไม่มีรสอื่นปน

เทือน + เหมือนฟ้าผ่าเมรุ	หมายถึง	ดังเหมือนเสียงฟ้าผ่าเมรุ
กลม + เหมือนลูกโหนดวัวดูด	หมายถึง	กลมเหมือนลูกตาลที่ ถูกวัวดูด

5.1.3 การเน้นความหมายแสดงอาการ

การเน้นความหมายแสดงอาการ ในที่นี้หมายถึง การที่หน่วยเน้นความหมายทำหน้าที่ขยายส่วนหลักแล้วแสดงอาการของส่วนหลัก โดยหน่วยเน้นความหมายที่แสดงอาการจะเกิดกับคำกริยาแสดงอาการเท่านั้น

- 1) ในทั้ง 3 หมวดของหน่วยเน้นความหมาย พบว่าในหมวดที่ 2 ซึ่งมีหน่วยเน้นความหมายทั้งหมด 186 คำ มี 16 คำที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงอาการ โดยเป็นคำเดี่ยว 5 คำ คำซ้ำ 11 คำ

ตัวอย่าง	คำเดี่ยว		
	ข้า + ซลิก	หมายถึง	หัวเราะสั้นไปทั้งตัว
	ข้า + แซลิ่ง	หมายถึง	หัวเราะสั้นไปทั้งตัว
	ฝนตก + พลวม	หมายถึง	ฝนตกลงมาทันทีทันใด
	เรือแล่น + หมลอ	หมายถึง	เรือแล่นเร็วคงที่
	เมา + เตล้อย	หมายถึง	เมากจนไม่สามารถไปไหนได้
	คำซ้ำ		
	แหลง + กล้ว ๗	หมายถึง	พูดเร็ว ๗ รัว ๗
	เหงือย้อย + คลิ่ง ๗	หมายถึง	เหงือออกตลอดเวลา
	เรือแล่น + ฝั่ง่าง	หมายถึง	เรือแล่นเกะกะ
	น้ำไหล + ซอ ๗	หมายถึง	น้ำไหลแรงแต่ไม่นาน
	เนือย + ซีด ๗	หมายถึง	หิวแบบใจหิว ๗
	เหงือย้อย + ซีกซัก	หมายถึง	เหงือไหลไซก
	เมา + นัวเนี้ย	หมายถึง	เมากันเต็มไปหมด

บวม + ยุบ ๗	หมายถึง	บวมเป่งแล้วปวด๗
ร้อน + ลีบ ๗	หมายถึง	ร้อนเป็นระยะ๗
แหลง + หลัว ๗	หมายถึง	พูดเหมือนคนติดอ่าง
นอน + แสบ ๗	หมายถึง	เจ็บใกล้จะตาย ปากสั้น

2) นอกจากนี้ในหมวดที่ 3 ซึ่งมีหน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีและประโยคทั้งหมด 13 หน่วย มีวลี 2 วลี (ได้แก่ แพะซ้อง และยัดบอก) และ ประโยค 1 ประโยค (ได้แก่ ลิงได้ตุง) ที่เมื่อขยายส่วนหลักแล้วแสดงอาการ

ตัวอย่าง	กิน + เหมือนแพะซ้อง	หมายถึง	กินทุกอย่างที่ขวางหน้า
	กิน + เหมือนยัดบอก	หมายถึง	กินไม่หยุด ไม่รู้จักอิ่ม
	ดีใจ + เหมือนลิงได้ตุง	หมายถึง	ดีใจเหมือนลิงได้กลอง เล็ก ๆ แล้วดีไม่หยุด

5.1.4 การเน้นความหมายแสดงความหมายมากกว่า 2 หมวด

นอกจากการเน้นความหมายทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีหน่วยเน้นความหมายอีก 12 หน่วย ที่แสดงความหมายได้มากกว่า 1 หมวด โดยมีทั้งที่แสดงความหมายร่วม และแสดงความหมายอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ใน 2 หมวด แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1) หน่วยเน้นความหมายที่เมื่อขยายคำกริยาแล้วจะเป็นการแสดงระดับและแสดงลักษณะร่วมพร้อมกัน มี 4 หน่วย ดังตัวอย่าง

ขาว + เฝิน	หมายถึง	ขาวมาก และโพลนเป็น บริเวณกว้าง
เปียก + เพลื่อ	หมายถึง	เปียกมาก และมีน้ำไหลนอง
อ้วน + แผล็ด ๗	หมายถึง	อ้วนมาก อ้วนมีแต่ไขมันไม่มี กล้ามเนื้อ
อ้วน + แผล็ด ๗	หมายถึง	อ้วนมาก อ้วนมีแต่ไขมันไม่มี กล้ามเนื้อ

2) หน่วยเน้นความหมายที่เมื่อขยายคำกริยาแล้วเป็นการแสดงระดับ หรือแสดงลักษณะ มี 2 หน่วย คือ "ตลือก ๆ" และ "ฮือก ๆ" ดังตัวอย่าง

ไม่ + ตลือก ๆ (แสดงระดับ)	หมายถึง	ไม่มาก
เปียก + ตลือก ๆ (แสดงลักษณะ)	หมายถึง	เปียกโชกจนน้ำนอง
แก่ + ฮือก ๆ (แสดงระดับ)	หมายถึง	แก่มาก
เปียก + ฮือก ๆ (แสดงลักษณะ)	หมายถึง	เปียกชุ่มแต่น้ำไม่ย้อย

3) หน่วยเน้นความหมายที่เมื่อขยายคำกริยาแล้วเป็นการแสดงระดับ หรือแสดงอาการ มี 3 หน่วย คือ "ผลาด" "ผล้อ" และ "ปลั่ง" ดังตัวอย่าง

เร็ว + ผลาด (แสดงระดับ)	หมายถึง	เร็วมาก
ฟุ้ง + ผลาด (แสดงอาการ)	หมายถึง	ฟุ้งแรง แต่ไม่กระชูด
เร็ว + ผล้อ (แสดงระดับ)	หมายถึง	เร็วมาก
หัว + ผล้อ (แสดงอาการ)	หมายถึง	หัวเราะถูกใจ
หนา + ปลั่ง (แสดงระดับ)	หมายถึง	หนามาก
โกรธ + ปลั่ง (แสดงอาการ)	หมายถึง	โกรธขึ้นมาทันที

4) หน่วยเน้นความหมายที่เมื่อขยายคำกริยาแล้วเป็นการแสดงลักษณะ หรือแสดงอาการ มี 3 หน่วย คือ "คลັก ๆ" "แฉ็ก ๆ" และ "หลุมตุ่ม" ดังตัวอย่าง

อืด + คลັก ๆ (แสดงลักษณะ)	หมายถึง	สภาพเฉะ ไม่น่ากิน
ฟุ้ง + คลັก ๆ (แสดงอาการ)	หมายถึง	ฟุ้งกระชูด
เปียก + แฉ็ก ๆ (แสดงลักษณะ)	หมายถึง	เปียกโชกไปทั้งตัว
ฟุ้ง + แฉ็ก ๆ (แสดงอาการ)	หมายถึง	ฟุ้งแรง แต่ฟุ้งไม่นาน
อ้วน + หลุมตุ่ม (แสดงลักษณะ)	หมายถึง	อ้วนใหญ่เกะกะ
นอน + หลุมตุ่ม (แสดงอาการ)	หมายถึง	นอนเกะกะ

5.2 ประเภทของหน่วยเน้นความหมาย

ในตอนนีผู้วิจัยจะศึกษาเรื่องการปรากฏร่วมระหว่างหน่วยเน้นความหมายกับคำกริยา โดยวิเคราะห์การปรากฏของหน่วยเน้นความหมายตามเกณฑ์ทางความหมายของคำกริยา ซึ่งจะทำให้ทราบถึงข้อจำกัดของหน่วยเน้นความหมายกับคำกริยา ผู้วิจัยจำแนกคำกริยาออกได้เป็น 18 ประเภท คือ คำกริยาแสดงรูปร่าง สี รส ความรู้สึก สภาพ สัมผัส การเคลื่อนที่ อากาศ ระยะทาง ความเร็ว รูปลักษณะ ความมีอายุ สภาพอากาศ ลักษณะนิสัย ราคา สติปัญญา ฐานะการเงิน กลิ่น ซึ่งในการแบ่งคำกริยาออกเป็น 18 ประเภทนี้ ผู้วิจัยแบ่งโดยใช้เกณฑ์ทางความหมายของคำกริยา แล้วจึงพิจารณาหน่วยเน้นความหมายที่ไปปรากฏร่วมกับคำกริยาแต่ละประเภททั้ง 18 ประเภท คำกริยาทั้ง 18 ประเภทนี้จัดเป็นคำกริยาแสดงสภาพ 15 ประเภท ได้แก่ คำกริยาแสดงรูปร่าง สี รส สภาพ สัมผัส ระยะทาง ความเร็ว รูปลักษณะ ความมีอายุ สภาพอากาศ ลักษณะนิสัย ราคา สติปัญญา ฐานะการเงิน กลิ่น และคำกริยาแสดงอาการ 3 ประเภท ได้แก่ คำกริยาแสดงความรู้สึก การเคลื่อนที่ อากาศ ซึ่งการปรากฏร่วมของคำกริยา 18 ประเภทกับหน่วยเน้นความหมายมีดังต่อไปนี้

5.2.1 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปร่าง

คำกริยาแสดงรูปร่าง หมายถึง คำกริยาที่แสดงรูปร่าง สันฐานของคนหรือสิ่งของ มี 12 คำ ได้แก่ แบน บาง ผอม เอียด ต่ำ สั้น ใหญ่ ยาว สูง หนา อ้วน กลม หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 45 หน่วย แบ่งเป็น

- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 44 คำ
- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นประโยค 1 ประโยค ได้แก่ ประโยค "ลูกไหนดัววดูด" ขยายคำว่า "กลม" เป็น "กลมเหมือนลูกไหนดัววดูด"

5.2.2 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสี

คำกริยาแสดงสี หมายถึง คำกริยาที่แสดงสี มี 4 คำ ได้แก่ ขาว แดง เขียว ดำ หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 19 หน่วย แบ่งเป็น

- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 18 คำ
- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลี 1 วลี ได้แก่ วลี "ชี้เปิด" ขยายคำว่า "ดำ" เป็น "ดำเหมือนชี้เปิด"

5.2.3 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรส

คำกริยาแสดงรส หมายถึง คำกริยาแสดงรสชาติอาหาร มี 6 คำ ได้แก่ เผ็ด เค็ม ขม หวาน เปรี้ยว จืด หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 18 หน่วย แบ่งเป็น

- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 16 คำ
- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลี 2 วลี ได้แก่ วลี "หืดยักษ์" ขยายคำว่า "จืด" เป็น "จืดเหมือนหืดยักษ์" และวลี "เสบอก" ขยายคำว่า "หวาน" เป็น "หวานเสบอก"

5.2.4 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความรู้สึก

คำกริยาแสดงความรู้สึก หมายถึง คำกริยาที่แสดงอารมณ์ และความรู้สึกของคน มี 10 คำ ได้แก่ โกรธ เจ็บ ปวด ดีใจ เสียใจ สนุก หรอย รัก ชอบ นึก หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 23 หน่วย แบ่งเป็น

- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 22 คำ
- หน่วยเน้นความหมายที่เป็นประโยค 1 ประโยค ได้แก่ ประโยค "ลิงได้ตั้ง" ขยายคำว่า "ดีใจ" เป็น "ดีใจเหมือนลิงได้ตั้ง"

5.2.5 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสภาพ

คำกริยาแสดงสภาพ หมายถึง คำกริยาที่แสดงสภาพต่าง ๆ ของคนหรือสิ่งของ มี 20 คำ ได้แก่ นวน เนียน เหลว เปื่อย เป็นหนอง พอง เกลี้ยง คม เปียก บวม ชับ ทื่อ อืด เอือด ไล อ่อน แข็ง เหนียว ดิ่ง หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 58 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 58 คำ

5.2.6 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสัมผัส

คำกริยาแสดงสัมผัส หมายถึง คำกริยาที่แสดงสัมผัส มี 3 คำ ได้แก่ ร้อนหนาว เย็น หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 9 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 9 คำ

5.2.7 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่

คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ หมายถึง คำกริยาที่แสดงอาการเคลื่อนที่สิ่งของ มี 3 คำ ได้แก่ แล่น ไหล พุง หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 27 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 27 คำ

5.2.8 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงอาการ

คำกริยาแสดงอาการ หมายถึง คำกริยาที่แสดงอาการ มี 12 คำ ได้แก่ นิ่ง พร้อมกัน นอน เเนื่อย เหนื่อย ง่วง ซ้ำ หัวเราะ ไฟลุก แผลง ย้อย เมฆ หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 50 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 50 คำ

5.2.9 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงระยะเวลา

คำกริยาแสดงระยะเวลา หมายถึง คำกริยาที่แสดงความสั้นยาวของระยะเวลา มี 2 คำ ได้แก่ ไกล แค หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 7 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 7 คำ

5.2.10 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความเร็ว

คำกริยาแสดงความเร็ว หมายถึง คำกริยาที่แสดงอาการของการเคลื่อนที่ช้าหรือเร็ว มี 2 คำ ได้แก่ เร็ว ชะ หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 4 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 4 คำ

5.2.11 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปลักษณะ

คำกริยาแสดงรูปลักษณะ หมายถึง คำกริยาที่แสดงรูปลักษณะที่ปรากฏภายนอกของคน มี 4 คำ ได้แก่ น่ารัก สวย หล่อ น่าเกลียด หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 8 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 8 คำ

5.2.12 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงควมมีอายุ

คำกริยาแสดงควมมีอายุ หมายถึง คำกริยาที่แสดงควมมีอายุมากหรือน้อยของคนหรือสิ่งของ มี 2 คำ ได้แก่ แก่ เก๋า หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 13 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 13 คำ

5.2.13 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสภาพอากาศ

คำกริยาแสดงสภาพอากาศ หมายถึง คำกริยาที่แสดงสภาพอากาศ มี 4 คำ ได้แก่ แดด สว่าง มีด ผ่นตก หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยา กลุ่มนี้มีทั้งหมด 22 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 22 คำ

5.2.14 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงลักษณะนิสัย

คำกริยาแสดงลักษณะนิสัย หมายถึง คำกริยาที่แสดงลักษณะนิสัยของคน มี 2 คำ ได้แก่ ต้อ/ตัน ซี้ซิด หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 7 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 7 คำ

5.2.15 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงราคา

คำกริยาแสดงราคา หมายถึง คำกริยาที่แสดงราคาสິงของ มี 2 คำ ได้แก่ ถูก แพง หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 10 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 10 คำ

5.2.16 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสติปัญญา

คำกริยาแสดงสติปัญญา หมายถึง คำกริยาที่แสดงสติปัญญาของคนว่าโง่หรือฉลาด มี 2 คำ ได้แก่ โง่ ฉลาด หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 10 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 10 คำ

5.2.17 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงฐานะการเงิน

คำกริยาแสดงฐานะทางการเงิน หมายถึง คำกริยาที่แสดงฐานะทางการเงินของคนว่ารวยหรือจน มี 2 คำ ได้แก่ รวย จน หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 8 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 8 คำ

5.2.18 กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงกลิ่น

คำกริยาแสดงกลิ่น หมายถึง คำกริยาที่แสดงกลิ่น มี 1 คำ ได้แก่เหม็น หน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยากลุ่มนี้มีทั้งหมด 4 หน่วย เป็นหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ 4 คำ

จากการจำแนกคำกริยาออกเป็น 18 กลุ่ม และหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแต่ละกลุ่มสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงการปรากฏร่วมของหน่วยเน้นความหมายตามความหมายของคำกริยา

กลุ่มทางความหมายของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
1. รูปร่าง	เท่าหีด เท่าตั้งหีด	แบน บาง ผอม เียด ต่ำ สั้น
	แป้ก แป้ก ๆ ผละ แผละ ๆ	แบน
	กลีบ กลีบ ๆ เคียน เป็ลียะ พลิม ๆ ริด แหว่ง	บาง
	เป็ียบ	แบน บาง

กลุ่มทางความหมาย ของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
1. รูปร่าง	เท่าแต่ดืเท่าตั่งแต่ดืเท่าตั่งแหยด	บาง ผอม ต่ำ สั้น
	เท่าแมลีน	เฉียด (เล็ก)
	เหลี่ยเตี้ย	ต่ำ (เตี้ย)
	ถ้ำ	ใหญ่
	ปลัด ปลูด หลัย	ยาว สูง
	หุจ้ตาลัย	ยาว
	ผลัด ผลัด ๆ	สูง
	บีด บีด ๆ ผัด ผัด ๆ	หนา
	แพลัด แพลัด ๆ แผลัด ๆ หลุมตุม	อ้วน
	บอหรม	แบน บาง กลม
	ตลิด	บาง ยาว สูง
	กลีก กลีก ๆ ซลิก เตียน เตียน ๆ เหมือนลูกไหนดววดูด	กลม
	2. สี	แจด ผลัด ผลัด ๆ แหว้ง แหว้ง ๆ
ผลัย เฝิน ยวก ๆ ยัวะ ๆ		ขาว
แปลบ แผลดแจด		แดง
ปี้ บีด บีด ๆ		เขียว ดำ
เผ็ก		เขียว
ปี้ ๆ ปู้บี้ หมัก เหมือนขี้เบ็ด		ดำ
3. รส	หุจ้ หุจ้ตาลัย	เผ็ด เค็ม ขม
	แป็ก	เค็ม ขม
	บอหรม	เค็ม
	ปี้ แป็ก ๆ เผ็ก ๆ	ขม
	แปลบ เฝียบ พลิม ๆ แสบอก	หวาน
	จี้แจด ปลัด	เปรี้ยว
	กล็อก กล็อก ๆ แจ็ก ๆ บอหรม เหมือนหีดยักซ์	จืด
4. ความรู้สึก	พลาม ลีบ ๆ เหวียว	โกรธ เจ็บ
	เทือน	โกรธ
	ซีก ๆ บอบแบบ แปลบ ยวก ๆ ยั้ง ๆ เสียว ฮ็อก ๆ	เจ็บ
	อุบ อุบ ๆ ปลั่ง ๆ วด	โกรธ เจ็บ ปวด
	อว	ปวด

กลุ่มทางความหมาย ของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
4. ความรู้สึก	หุ้	โกรธ เจ็บ ดีใจ เสียใจ สนุก หรอย
	หุ้ตาลาย	โกรธ เจ็บ ดีใจ รัก หรอย
	เหมือนลิงได้ตั้ง	ดีใจ
	ถึงหัว	เสียใจ สนุก หรอย (อรรอย)
	บอกรม	โกรธ เจ็บ ชอบ
	ตบ	หนัก
	แต่ง	หรอย
5. สภาพ	แพล็ด	นวน เนียน
	แพล็ด ๆ วด ๆ แวด ๆ วดแวด	นวน
	แจ็ก ๆ ปิด ๆ	เนียน (ละเอียด)
	แควก ๆ	เหลว เปื่อย เป็นหนอง พอง
	บอกรม	เกลี้ยง คม นวน เนียน เปียกเปื้อน เป็นหนอง บวม ช้ำ ทื่อ
	ควาก ๆ	เหลว เปื้อน
	คลัง ๆ	เปื้อน พอง อืด
	แผล็ด ๆ	นวน เปื้อน เอ็ด
	คลัก ๆ	เป็นหนอง พอง
	คัก ๆ	เป็นหนอง
	กลีบ กลีบ ๆ	คม ใส เกลี้ยง
	แต่ง ผลัด เหวียว	คม
	ขลิก แหว้ง	ใส
	เดียน ดิก ๆ	เกลี้ยง
	ผืด ๆ	เหนียว ช้ำ
	ชวก ช็อก ๆ ชัก ๆ แซ็ก ๆ ตลือก ๆ ตลับ ๆ เพลือ	เปียก
	แผล็ด แผละ ๆ	นวน (นิ่ม) เปียก
	แตล็ก ๆ	เอ็ด อ่อน
	ปิด ๆ	เหนียว เอ็ด ช้ำ (แข็งแรง)
	ยวก ๆ ยัวะ ๆ ย้ง ๆ เหยียก เหยียบ เหยียก ๆ	อ่อน
	ช็อก แซ็ก ไซก ช็อก ๆ แซ็ก ๆ ไซก ๆ แต่ง แป็ก	แข็ง
	แป็ก ๆ แป้ง ๆ แป้ง แป็ก ๆ	
	ผืด	แข็ง เหนียว
ปิด	เหนียว ช้ำ	

กลุ่มทางความหมาย ของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
5. สภาพ	ยุบ ๆ	บวม
	ซึก	ซึบ (แข็งแรง)
	เปลี่ยะ	ซึบ แข็ง ตึง
	แผ็ก	แข็ง เกลี้ยง
6. สัมผัส	แปลบ วิด วู วาว ๆ วู ๆ หูจี้ตาลาย	ร้อน หนาว เย็น
	เสี้ยว	ร้อน เย็น
	ซึก ๆ หูจี้	หนาว
7. การเคลื่อนที่	ผลู้ด ผลี้ด ๆ ผลู้ด ๆ	แล่น ไหล
	คลัก ๆ ควาก ๆ โง่ง่าง เตลี่ย ผลาด ผลี้ด ผลาด ๆ ผลาว ๆ วู หมรอ	แล่น
	ซ็อก ๆ ตลือก ๆ แดล็ก ๆ ย้ง ๆ ลีบ ๆ	ไหล
	ซอ ๆ ซึก ๆ แซ็ก ๆ ปลิด	พุ่ง ไหล
	ผลาว เหวี้ยว	แล่น พุ่ง
	ผละ ผลู้ด วู วู ๆ เสี้ยว	พุ่ง
	8. อาการ	กลิบ
กลือก		พร้อมกัน
กลีบ		นิ่ง นอน
กลิบ ๆ กลีบ ๆ แซ็ก ปลิบ เปลี่ยะ เบียบ แบ็ก		นิ่ง
ปัด ๆ เปลี่ยะ ๆ แบ็ก ๆ ผิด แผ็ก ผิด ๆ แผ็ก ๆ		
ตั้นเซอ ผลู้ย หลุมตุม แสบ ๆ		นอน
จวบ ๆ ซืด ๆ วือด ๆ แวด ๆ		เนือย (หิว)
หูจี้ตาลาย		นอน เนือย เหนือย ง่วง
จวบ		นิ่ง เนือย
แซลิ่ง देंง		นอน ซ้ำ หัวเราะ
ซลิก		ซ้ำ หัวเราะ พร้อมกัน
ดิก ผล้อ		หัวเราะ
วู วู ๆ วาว ๆ		ไฟลุก
ถึงหวั่น แผ้ง ๆ หลัว ๆ		แหลง (พูด)
เซือย		เนือย เหนือย
ลือบ ๆ		เนือย ง่วง ย้อย
บอหรม		ง่วง แหลง นอน
หูจี้	เนือย เหนือย ง่วง	

กลุ่มทางความหมาย ของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
8. อากาธา	เทือน	แหลง ซ้ำ หัวเราะ เมา
	เขื้อย	เนื้อย เหนื้อย เมา
	เตลื้อย นื้อเนื้อย	เมา
	ผล้า พลามา แผลลื้อด ๆ	ยื้อย
	พล้ม ๆ	ยื้อย นอน
9. ระยะทาง	หุจ้ ตาลาย	ไกล แค
	กลิบ กลิบ ๆ ปลื้อด เหวียว	ไกล
	ขลิก บอหรม	แค (ไกล)
10. ความเร็ว	หุจ้ ตาลาย	เร็ว แซ
	ผลื้อ	เร็ว
	เขื้อย หุจ้	แซ (ซ้า)
11. รูปปลัษณ์	บอหลอยบอหลอย	นำรัก สวย
	ถึงหวัน	สวย หล่อ
	บอหรม	นำเกลียด นำรัก สวย
	แจ้งวับ เต็ง เตียน บอหลอย เหว่ง	สวย
12. ความมีอายุ (คน สิ่งของ)	เตลื้อ ๆ แจ็ก ๆ	แก่ เก่า
	กือก ๆ กัก กัก ๆ แเป็ก แเป็ก ๆ ฮื้อก ๆ	แก่
	กลิบ กลื้อก กลิบ ๆ กลื้อก ๆ บอหรม	เก่า
13. สภาพอากาศ	แจด	แดด สว่าง
	หุจ้	มืด
	จี้ แจ็ก ๆ แฉ้ง	แดด
	หุจ้ เหว่ง ๆ	สว่าง
	คลั่ง ๆ คัก ๆ ซือก ๆ ซอ ๆ ซือก ๆ แซ็ก ๆ เตลื้อก ๆ แเป็ก ๆ	ฝนตก
	แผละ ๆ แฉ้ง ๆ ผลื้อดผลื้อด พลามา พล้ม ๆ ลีบ ๆ	
	เฝิน	สว่าง ฝนตก
14. ลักษณะนิสัย	บี้ ปื้อด บี้ ๆ ปื้อด ๆ บู้บี้ แหม้มก	ดี้อ/ด้น
	แจ็ก ๆ	ซี้ซิด (ซี้เหนียว)
15. ราคา	บอหรม	ถูก พวง
	เผ็ก ๆ แหม้มก	ถูก
	จี้ ถึงหวัน ปลื้อด แปลบ ผลื้อด หุจ้ หุจ้ ตาลาย	พวง

กลุ่มทางความหมาย ของคำกริยา	กลุ่มหน่วยเน้นความหมาย	คำกริยา
16. สติปัญญา	ถึงหัว	เก่ง ไม่
	จ้ง ๆ ตุบ ตีนเซ่อ ตลือก ๆ ดิก ๆ แตลิก ๆ บอหรม เปลียะ บิด ๆ	ไม่ (โง่)
17. ฐานะการเงิน	ถึงหัว	รวย จน
	แซ็ก ๆ ดิก ๆ ตลือก ๆ แบ็ก แบ็ก ๆ บอหรม	จน
18. กลิ่น	หือง หือง ๆ หุจี้ หุจี้ตาลัย	เหม็น

จากการจำแนกประเภทของหน่วยเน้นความหมายตามความหมายของคำกริยาพบว่า มีหน่วยเน้นความหมายปรากฏข้ามกลุ่มคำกริยา โดยแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

- ก. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้ทุกกลุ่มความหมายของคำกริยา
- ข. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับกลุ่มกับคำกริยาเพียงกลุ่มเดียว
- ค. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มความหมายของคำกริยา

ก. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้ทุกกลุ่มความหมายของคำกริยา

หน่วยเน้นความหมายกลุ่มนี้เป็นหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มทางความหมายของคำกริยาได้ 18 กลุ่ม หมายความว่า หน่วยเน้นความหมายเหล่านี้ปรากฏร่วมกับคำกริยาได้ทุกคำ เป็นหน่วยเน้นความหมายแบบไม่มีข้อจำกัด มีทั้งสิ้น 22 หน่วย ได้แก่ คำว่า กะจ้ง ครัน ฆาด จ้ง จัด จ้าน จ้งหู จ้งเสี่ย จ้งหูเสี่ย จ้งหูหมัด จ้งเสี่ยหมัด ชาติ ได้แรง ตะหนัด ตายโง เมล่อ แรง หนัด โหยะ เหลือเหตุ อย่างแรง อิตายโง

ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สี / รส / ความรู้สึก / สภาพ / สัมผัส / การเคลื่อนที่ / อาการ / ระยะทาง / ความเร็ว / รูปลักษณะ / ความมีอายุ (คน สิ่งของ) / สภาพอากาศ / ลักษณะนิสัย / ราคา / ความฉลาด / ฐานะการเงิน / กลิ่น

ข. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับคำกริยาเพียงกลุ่มเดียว

หมายถึงหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับกลุ่มคำกริยาได้เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น มีดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงรูปร่าง ได้แก่ เท่า หืด เท่าตุ้งหืด เท่าแด้ด เท่าตุ้งแด้ด เท่าแมลัน เท่าตุ้งแหยด ถ้า เหลี้ยเตี้ย เหมือนลูกโหนดวัวคูด

โดยมีการปรากฏดังนี้

- **เท่าหืด เท่าต้งหืด เท่าแต่ดิด เท่าต้งแต่ดิด เท่าแมลลิน เท่าต้ง**
แหยด ปรากฏเฉพาะกับคำกริยาแสดงรูปร่างต่อไปนี้นั้น คือ **แบน บาง**
ผอม เอียด ต่ำ ลั่น

- **ถ้ำ** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **ใหญ่** เท่านั้น

- **เหลี่ยเตี้ย** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **ต่ำ** เท่านั้น

- **เหมือนลูกโหนดวัวตุต** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **กลม** เท่านั้น

- 2) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงสี ได้แก่ **ผล็ย ยัวะ ๆ**
แหลดแจด บู้ปี เหมือนซี่เปิด

โดยมีการปรากฏดังนี้

- **ผล็ย ยัวะ ๆ** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **ขาว** เท่านั้น

- **แหลดแจด** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **แดง** เท่านั้น

- **บู้ปี เหมือนซี่เปิด** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **ดำ** เท่านั้น

- 3) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงรส ได้แก่ **เหมือน**
หืดยักซ์ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **จืด** เท่านั้น

- 4) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงความรู้สึก ได้แก่
เหมือนลิงได้ต้ง ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **ดีใจ** เท่านั้น

- 5) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงสภาพ ได้แก่ **วอด**
แวด แวด ๆ แวด ๆ ควาก ๆ แควก ๆ ช็อก แซ็ก โขก ช็อก ๆ
แซ็ก ๆ โขก ๆ เหยียบ เหยียก ๆ แบ่ง ๆ ซีก

โดยมีการปรากฏดังนี้

- **วอดแวด แวด ๆ แวด ๆ** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **นวน** เท่านั้น

- **ควาก ๆ** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **เหลว เปื่อย** เท่านั้น

- **แควก ๆ** ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา **เหลว เปื่อย เป็นหนอง พอง** เท่านั้น

- **ช็อก แซ็ก โขก ช็อก ๆ แซ็ก ๆ โขก ๆ แบ่ง ๆ** ปรากฏเฉพาะกับ
คำกริยา แข็ง เท่านั้น

- เหยียบ เหยียดๆ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา อ่อน เท่านั้น
  - ชัก ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา ชับ เท่านั้น
- 6) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ได้แก่ ผลลาว หมรอ ใจง่าง
- โดยมีการปรากฏดังนี้
- ผลลาว ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา แล่น พุง เท่านั้น
  - หมรอ ใจง่าง ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา แล่น เท่านั้น
- 7) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงอาการ ได้แก่ เชื้อย เตลื้อย นัวเนี้ย
- โดยมีการปรากฏดังนี้
- เชื้อย ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา เนือย เหนือย เมา เท่านั้น
  - เตลื้อย นัวเนี้ย ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา เมา เท่านั้น
- 8) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงความเร็ว ได้แก่ ผลล้อ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา เร็ว เท่านั้น
- 9) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงรูปลักษณะ ได้แก่ บอลลอย บอลลอยๆ เจ้งวับ เหว้ง ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา สวย เท่านั้น
- 10) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงควมมีอายุ ได้แก่ จัก จักๆ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา แก่ เท่านั้น
- 11) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงสภาพอากาศ ได้แก่ จู้จี้ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา มีด เท่านั้น
- 12) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงสติปัญญา ได้แก่ จั้งๆ ตึกๆ ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา ใ้ เท่านั้น
- 13) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏเฉพาะกลุ่มคำกริยาแสดงกลิ่น ได้แก่ หือองๆ หืออง ปรากฏเฉพาะกับคำกริยา เหม็น เท่านั้น

ค. หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มความหมายของคำกริยา

หมายถึง หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มคำกริยาได้มากกว่า 1 กลุ่มแต่ไม่ทุกกลุ่ม มีดังต่อไปนี้

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มทางความหมายของคำกริยาได้ 11 กลุ่ม ได้แก่ **บอחר** ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / รส / ความรู้สึก / สภาพ / อากาศ / ระยะทาง / รูปลักษณะ / ความมีอายุ (คน สิ่งของ) / ราคา / สติปัญญา / ฐานะการเงิน
- 2) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มทางความหมายของคำกริยาได้ 10 กลุ่ม ได้แก่ **หุจ** ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รส / ความรู้สึก / สภาพ / สัมผัส / อากาศ / ระยะทาง / ความเร็ว / สภาพอากาศ / ราคา / กลิ่น
- 3) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มทางความหมายของคำกริยาได้ 8 กลุ่ม ได้แก่ **หุจิด** ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / รส / ความรู้สึก / อากาศ / ระยะทาง / ความเร็ว / ราคา / กลิ่น
- 4) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มทางความหมายของคำกริยาได้ 6 กลุ่ม มี 4 หน่วย ได้แก่ **แปลบ** **แป๊ก** **แป๊ก ๆ** **ถึงหัวน**

แปลบ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สี / รส / ความรู้สึก / สัมผัส / ราคา / ฐานะการเงิน

แป๊ก **แป๊ก ๆ** ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / รส / สภาพ / อากาศ / ความมีอายุ (คน สิ่งของ) / ฐานะการเงิน

ถึงหัวน ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / อากาศ / รูปลักษณะ / ราคา / สติปัญญา / ฐานะการเงิน

- 5) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มได้ 5 กลุ่ม มี 4 หน่วย ได้แก่ **ปลี๊ด** **ปืด** **ปืด ๆ** **ซึก ๆ**

ปลี๊ด ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / รส / การเคลื่อนที่ / ระยะทาง / ราคา

ปืด **ปืด ๆ** ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สี / สภาพ / อากาศ / ลักษณะนิสัย

ซึก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / สภาพ / สัมผัส / การเคลื่อนที่ / สภาพอากาศ

- 6) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มได้ 4 กลุ่ม มี 5 หน่วย ได้แก่ แจ็ก ๆ ตลือก ๆ ซลิก ลิบ ๆ เสียว เหวียว

แจ็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / ความมีอายุ (คน สิ่งของ) / สภาพอากาศ / ลักษณะนิสัย

ตลือก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / การเคลื่อนที่ / ความฉลาด / ฐานะการเงิน

ซลิก ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สภาพ / อาการ / ระยะทาง

ลิป ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / การเคลื่อนที่ / อาการ / สภาพอากาศ

เสียว ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / สภาพ / สัมผัส / การเคลื่อนที่

เหวียว ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / สภาพ / การเคลื่อนที่ / ระยะทาง

- 7) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มได้ 3 กลุ่ม มี 23 หน่วย ได้แก่ เปลียะ ปี่ กลิบ กลิบ ๆ ผลัด ผลัด ๆ แหว้ง วู วู ๆ ผิด ผิด ๆ เตียน ยวก ๆ แพลัด แพลัด ๆ แม็ก แม็ก เด้ง พลาม พลัม ๆ ซ็อก ๆ แซ็ก ๆ แดล็ก ๆ

เปลียะ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สภาพ / อาการ

ปี่ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / รส / ลักษณะนิสัย

กลิบ กลิบ ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / อาการ / ความมีอายุ

ผลัด ผลัด ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สี / การเคลื่อนที่

แหว้ง ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สี / สภาพ

วู วู ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สัมผัส / การเคลื่อนที่ / อาการ

ผิด ผิด ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สภาพ / อาการ

แพลัด แพลัด ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สภาพ / อาการ

เตียน ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / สภาพ / รูปลักษณะ

ยวก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / ความรู้สึก / สภาพ

แม็ก ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / สภาพ / อาการ

แม็ก ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / ลักษณะนิสัย / ราคา

แต่ง ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / อาการ / รูปลักษณะ

พลาบ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / สภาพ / อาการ / สภาพ
อากาศ

พลี้ม ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / รส / สภาพอากาศ

ชื้อก ๆ แช็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / การเคลื่อนที่ / สภาพ
อากาศ

แต่ล็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง การเคลื่อนที่ / สภาพอากาศ / สติ
ปัญญา

- 8) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มได้ 2 กลุ่ม มี 29 หน่วย ได้แก่ เฝิน
แหวัง ๆ กล็ก กล็ก ๆ วาว ๆ วู ๆ จี้ กลึบ กลึบ ๆ เบี้ยบ วิด ยัวะ ๆ
ยั้ง ๆ แฝ็ก ๆ ตูบ แผลละ ๆ ผลั้ย เทือน หลุมตุม ควาก ๆ คลัก ๆ คลั้ง ๆ
คัก ๆ เชื้อย ตินเช่อ เตลื้อย แช็ก ๆ ชื้อก ๆ ผลละ

เฝิน ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / สภาพอากาศ

แหวัง ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / สภาพอากาศ

กล็ก กล็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / ความมีอายุ (คน สิ่งของ)

วาว ๆ วู ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สัมผัส / อาการ

จี้ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รส / ความรู้สึก

กลึบ กลึบ ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / อาการ

เบี้ยบ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / อาการ

วิด ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / สัมผัส

ยัวะ ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / สภาพ

ยั้ง ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / สภาพ

แฝ็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รส / รากา

ตูบ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / ความฉลาด

แผลละ ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / สภาพอากาศ

ผลั้ย ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สี / อาการ

เทือน ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / อาการ

หลุมตุม ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปปร่าง / อาการ

ควาก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / การเคลื่อนที่

คลัก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / การเคลื่อนที่

คลัง ๆ คัก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / สภาพอากาศ
 เชื้อย ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง อาการ / ความเร็ว
 ดินเซ่อ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง อาการ / สติปัญญา
 เตลื้อย ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง การเคลื่อนที่ / อาการ
 แห็ก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง สภาพ / ฐานะการเงิน
 ฮือก ๆ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง ความรู้สึก / ความมีอายุ (คน สิ่งของ)
 ผละ ปรากฏในกลุ่มคำกริยาแสดง รูปร่าง / การเคลื่อนที่

5.3 สรุป

ผลการวิเคราะห์กัลวิธีการขยายโดยใช้ทฤษฎีทางอรรถศาสตร์นั้นพบว่า สามารถจำแนกประเภทของการเน้นความหมายออกตามชนิดของความหมายได้ 3 ชนิด คือ

- ก. การเน้นความหมายแสดงระดับ
- ข. การเน้นความหมายแสดงลักษณะ
- ค. การเน้นความหมายแสดงอาการ

นอกจากนี้พบว่าหน่วยเน้นความหมายอีก 12 หน่วย ซึ่งแบ่งออกได้อีก 4 กลุ่มตามการเน้นความหมาย ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับร่วมกับแสดงลักษณะ หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับหรือแสดงลักษณะ หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับหรือแสดงอาการ และหน่วยเน้นความหมายที่แสดงลักษณะหรือแสดงอาการ

สำหรับการจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมายตามการปรากฏกับกลุ่มความหมายของคำกริยาสามารถจำแนกได้เป็น 18 กลุ่ม ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่เกิดกับกลุ่มคำกริยาแสดงรูปร่าง สี รส ความรู้สึก สัมผัส สภาพ อาการ การเคลื่อนที่ ความเร็ว ระยะทาง รูปลักษณะ ความมีอายุ ลักษณะนิสัย สภาพอากาศ ราคา สติปัญญา ฐานะการเงิน กลิ่น หน่วยเน้นความหมายมีการปรากฏร่วมกับคำกริยา 18 กลุ่มนั้นใน 3 รูปแบบคือ หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้ทุกกลุ่มความหมายของคำกริยา หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับกลุ่มคำกริยาเพียงกลุ่มเดียว และหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มความหมายของคำกริยา

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาเรื่องกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาถิ่นสงขลา จากการศึกษาพบว่า มีกลวิธีการเน้นความหมายอยู่ 2 กลวิธี คือ กลวิธีการซ้ำ และกลวิธีการขยาย กลวิธีการซ้ำพบว่ามีการใช้บ่อยการกลวิธีการขยายมาก โดยกลวิธีการซ้ำจะเป็นการซ้ำคำลักษณะนามเพื่อแสดงการเพิ่มระดับของความหมายจากปกติ พร้อมทั้งแสดงปริมาณ แต่เนื่องจากกลวิธีนี้พบการใช้บ่อยงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการขยายโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ และการวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์

6.1.1 ผลการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์

การวิเคราะห์ทางไวยากรณ์เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์แนวนอนและแนวตั้งของส่วนหลักกับส่วนขยายในโครงสร้างการเน้นความหมาย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

6.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวนอน

ผลการวิเคราะห์พบว่า มีรูปแบบการเรียงลำดับของส่วนหลักส่วนขยายในโครงสร้างการเน้นความหมายทั้งหมด 10 รูปแบบ ดังนี้

- 1) ส่วนขยาย, ส่วนหลัก
- 2) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂
- 3) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₃
- 4) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₃
- 5) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₄
- 6) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₃ ส่วนขยาย₄
- 7) ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₃ ส่วนขยาย₄
- 8) ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂
- 9) ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย₃
- 10) ส่วนขยาย, ส่วนหลัก ส่วนขยาย₂ ส่วนขยาย₃

และยังพบว่า แต่ละหน่วยในโครงสร้างแต่ละรูปแบบนั้นมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นชั้นลดหลั่นกัน หากโครงสร้างใดมีคำว่า "ชาติ" ปรากฏ คำว่า "ชาติ" นั้นจะเป็นส่วนขยายที่มาขยายเป็นลำดับสุดท้ายหรือในขั้นสุดท้ายนั่นเอง

6.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้ง

ผลการวิเคราะห์พบกลุ่มความสัมพันธ์แนวตั้งตามตำแหน่ง 4 ตำแหน่ง กลุ่มหน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ 4 ตำแหน่งนี้ สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ 3 หมวด คือ

- 1) หมวดที่ 1 ได้แก่ คำว่า "ชาติ" ปรากฏในตำแหน่งที่ 1 2 และ 4
- 2) หมวดที่ 2 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำ ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 มีทั้งสิ้น 186 คำ
- 3) หมวดที่ 3 ได้แก่ หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีและประโยค มีทั้งสิ้น 10 วลี 3 ประโยค ปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ได้ทุกหน่วย และปรากฏในตำแหน่งที่ 3 ได้ 7 หน่วย

หน่วยเน้นความหมาย 200 หน่วย ที่เป็นกลวิธีการขยายในข้อมูล ถ้าจะพิจารณาถึงการปรากฏ สามารถสรุปเป็นร้อยละได้ดังนี้

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยว พบ 40.5% ของข้อมูล 200 หน่วย
- 2) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำซ้ำ พบ 41% ของข้อมูล 200 หน่วย
- 3) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำประสม พบ 11.5% ของข้อมูล 200 หน่วย
- 4) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลี พบ 5% ของข้อมูล 200 หน่วย
- 5) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นประโยค พบ 2% ของข้อมูล 200 หน่วย

จากข้อมูลพบว่า ในกลวิธีการขยายมีการใช้หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำมากกว่าหน่วยเน้นความหมายชนิดอื่นมาก คือมีถึง 186 คำ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทออกตามเกณฑ์โครงสร้างคำได้ 3 ชนิดที่ปรากฏในตำแหน่งส่วนขยาย ได้แก่

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยว 81 คำ
- 2) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำซ้ำ 82 คำ
- 3) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำประสม 23 คำ

และจากข้อมูลที่เป็นคำเดี่ยวและคำซ้ำ พบข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวกับเสียงพยัญชนะต้น 3 เสียงที่แสดงความหมายร่วมกันเป็นความหมายบอกลักษณะ ได้แก่

- 1) เสียงพยัญชนะประสม /phl/ คำว่า ผลัด ผลัด ผลัด ๆ ผลัด ๆ จะแสดงความหมายเกี่ยวกับอาการเคลื่อนไหวที่ สัมพันธ์กับความเร็ว หรือบอกการเน้นแบบไม่สิ้นสุด
- 2) เสียงพยัญชนะประสม /hl/ คำว่า แตรัก ๆ ตร็อก ๆ จะแสดงความหมายที่ สัมพันธ์กับน้ำ
- 3) เสียงพยัญชนะเดี่ยว /c/ คำว่า จี้ แจด จะแสดงความหมายถึงความมาก ความจัดจ้าน

6.1.2 ผลการวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์

การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์ เป็นการจำแนกประเภทการเน้นความหมาย และจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมาย ออกตามเกณฑ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

6.1.2.1 ผลการจำแนกประเภทการเน้นความหมาย

การจำแนกประเภทการเน้นความหมายนี้ใช้เกณฑ์ของอัลเลอร์ตัน ผลการศึกษาพบว่า สามารถจำแนกการเน้นความหมายออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การเน้นความหมายแสดงระดับ พบว่า หน่วยเน้นความหมายในหมวดที่ 1 คือคำว่า "ชาติ" หมวดที่ 2 จำนวน 148 คำ และหมวดที่ 3 จำนวน 6 วลี เป็นหน่วยเน้นความหมายแสดงระดับ
- 2) การเน้นความหมายแสดงลักษณะ พบว่า หน่วยเน้นความหมายในหมวดที่ 2 จำนวน 9 คำ และหมวดที่ 3 อีกจำนวน 2 วลี 2 ประโยค เป็นหน่วยเน้นความหมายแสดงลักษณะ
- 3) การเน้นความหมายแสดงอาการ พบว่า หน่วยเน้นความหมายในหมวดที่ 2 จำนวน 16 คำ และหมวดที่ 3 อีกจำนวน 2 วลี 1 ประโยค เป็นหน่วยเน้นความหมายแสดงอาการ

นอกจากนี้พบว่า มีหน่วยเน้นความหมายบางหน่วยแสดงการเน้นความหมายมากกว่า 1 ประเภท แบ่งออกได้อีก 4 กลุ่มดังนี้

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับพร้อมกับแสดงลักษณะ พบว่ามี 4 หน่วย

- 2) หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับหรือแสดงลักษณะ พบว่ามี 2 หน่วย
- 3) หน่วยเน้นความหมายที่แสดงระดับหรือแสดงอาการ พบว่ามี 3 หน่วย
- 4) หน่วยเน้นความหมายที่แสดงลักษณะหรือแสดงอาการ พบว่ามี 3 หน่วย

6.1.2.2 ผลการจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมาย

การจำแนกประเภทหน่วยเน้นความหมายนี้ สามารถจำแนกกลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายออกตามเกณฑ์ความหมายของคำกริยา แบ่งออกได้เป็น 18 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปร่าง
- 2) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสี
- 3) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรส
- 4) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความรู้สึก
- 5) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสภาพ
- 6) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสัมผัส
- 7) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนไหวที่
- 8) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงอาการ
- 9) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงระยะทาง
- 10) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงความเร็ว
- 11) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงรูปลักษณะ
- 12) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงควมมีอายุ
- 13) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสภาพอากาศ
- 14) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงลักษณะนิสัย
- 15) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงราคา
- 16) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงสติปัญญา
- 17) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงฐานะการเงิน
- 18) กลุ่มย่อยของหน่วยเน้นความหมายที่เกิดร่วมกับคำกริยาแสดงกลิ่น

หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏกับคำกริยาใน 18 กลุ่มนั้น สามารถจำแนกการปรากฏออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้ทุกกลุ่มกริยา
- 2) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏได้เพียงกลุ่มกริยากลุ่มเดียว
- 3) หน่วยเน้นความหมายที่ปรากฏข้ามกลุ่มมากกว่า 1 กลุ่มกริยา

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) กลวิธีการเน้นความหมายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นกลวิธีการเน้นความหมายแบบเพิ่มระดับของความหมาย (amplifier) ซึ่งที่จริงแล้วก็ยังมีการเน้นความหมายแบบที่ลดระดับของความหมาย (downtoner) อีกด้วยที่พบในภาษาถิ่นสงขลา ตัวอย่างเช่น มีดคม ๆ หมายถึง มีดที่ไม่ถึงกับคมมาก แผลงค้อย ๆ หมายถึง พุดเบา ๆ แต่ไม่ใช่เบามาก แต่เนื่องจากการเน้นความหมายประเภทนี้ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของหน่วยเน้นความหมายที่แสดงการลดระดับของความหมายและศึกษาโดยละเอียด จะทำให้เห็นภาพการใช้หน่วยเน้นความหมายประเภทต่าง ๆ ในภาษาถิ่นสงขลาได้ชัดเจนขึ้น และน่าสนใจที่จะศึกษาเรื่องการเน้นความหมายนี้ในภาษาถิ่นอื่น ๆ ต่อไปด้วย

2) จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แนวตั้งที่แบ่งหน่วยเน้นความหมายออกเป็น 3 หมวดนั้น พบว่า หมวดที่ 1 ซึ่งคือคำว่า “ชาติ” เป็นหมวดที่น่าสนใจ เนื่องจากคำ ๆ นี้สามารถปรากฏในโครงสร้างการเน้นความหมายได้ถึง 3 ตำแหน่ง คือ ตำแหน่งหน้าส่วนหลัก หลังส่วนหลักตำแหน่งที่ 1 และตำแหน่งสุดท้ายในโครงสร้าง แต่ในการปรากฏนั้นจะปรากฏได้ครั้งละ 1 ตำแหน่งเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏ 2 ตำแหน่งพร้อมกันได้ และ “ชาติ” ที่ปรากฏในตำแหน่งต้นและท้ายสุดในโครงสร้าง จะเป็นหน่วยขยายที่มาขยายในลำดับท้ายสุดแล้วแสดงการเพิ่มระดับของความหมาย

3) เมื่อพิจารณาโครงสร้างของหน่วยเน้นความหมายพบว่าหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำซ้ำจะแสดงการเน้นความหมายมากกว่าหน่วยเน้นความหมายที่เป็นคำเดี่ยวเสมอ โดยที่คำซ้ำและคำเดี่ยวนั้นต้องมีคำตั้งเป็นคำเดียวกัน

4) หน่วยเน้นความหมายที่เป็นวลีหรือประโยค จากที่พบในข้อมูลส่วนมากจะเป็นหน่วยเน้นความหมายที่อยู่ในรูปแบบของการเปรียบเทียบ หรือการเชื่อมความเปรียบเทียบ โดยมีคำว่า เท่าหรือเหมือน ในกาแสดงการเปรียบเทียบ เช่น

เล็ก เท่าแต่็ด เท่าหีด เท่าแมลัน เท่าตั่งแต่็ด เท่าตั่งหีด เท่าตั่งแหยด

ซึ่งคำว่า เท่า + แดด / หีด / แมลัน / ตั่งแดด / ตั่งหีด / ตั่งแหด จะเป็นส่วนขยาย
ในรูปความเปรียบเทียบที่แสดงความเล็กเท่านั้น

กิน เหมือนยัดบอก / เหมือนแพะข้อง

หน่วยเน้นความหมายที่พบทั้ง 2 นี้ก็อยู่ในรูปของความเปรียบ โดยมีคำเชื่อม
'เหมือน' ปรากฏอยู่ในโครงสร้างความเปรียบ

ดีใจ เหมือนลิงได้ตั้ง

ก็เช่นเดียวกัน หน่วยเน้นความหมายที่พบ ก็อยู่ในรูปของความเปรียบ ซึ่งมีคำว่า
'เหมือน' เป็นคำเชื่อม แสดงการเปรียบเทียบ

5) การเน้นความหมายเป็นลักษณะทางภาษาที่มีลักษณะเฉพาะถิ่น ศาสตราจารย์ ดร. วิจินตน์
ภาณุพงศ์ ได้ให้ข้อมูลว่า จากข้อมูลหน่วยเน้นความหมาย 209 หน่วยในวิทยานิพนธ์นี้ มีหน่วยเน้น
ความหมายที่คนอำเภอเมืองใช้จริง ๆ ประมาณครึ่งหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่าระหว่างผู้พูดภาษา
อำเภอสทิงพระและผู้พูดภาษาที่อำเภอเมืองมีความแตกต่างของการใช้หน่วยเน้นความหมายอย่าง
เห็นได้ชัด

6) วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2532: 111 อ้างในอมราและคณะ 2544: 124-125) ได้กล่าวไว้ว่า
"การศึกษาวิเคราะห์ภาษา จะพิจารณาสิ่งที่เราสามารถจะสังเกตโดยตรงได้ นั่นคือพิจารณาจาก
รูปภาษา ซึ่งได้แก่เรื่องรูปลักษณะ ตำแหน่ง และหน้าที่ของเสียง พยางค์ หน่วยคำ คำ วลี อนุพากย์
และประโยคในภาษา ส่วนเรื่องความหมายนั้นถือว่าเรายังศึกษาโดยตรงไม่ได้ และเรายังไม่มีความ
รู้เพียงพอ จึงยังไม่ควรจะนำมาเป็นหลักในการพิจารณาวิเคราะห์ภาษา" อย่างไรก็ตาม ในวิทยา
นิพนธ์ฉบับนี้ในส่วนการวิเคราะห์หน่วยเน้นความหมายในเรื่องอรรถศาสตร์ในบทที่ 5 ผู้วิจัยศึกษา
ความหมายโดยวิเคราะห์การเกิดร่วมของหน่วยเน้นความหมายกับคำกริยาตามประเภททางความ
หมายของคำกริยา ซึ่งจากการศึกษาการปรากฏร่วมนี้มีผลทำให้เราสามารถแยกประเภทของคำ
กริยาได้ 18 ประเภท ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แม้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะอิงไวยากรณ์โครงสร้าง แต่ก็ได้
แสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์โดยอาศัยความหมายนั้นเป็นไปได้ และอธิบายลักษณะทางภาษาได้ดี

7) คำลักษณะนามที่นำมาใช้ในกลวิธีการซ้ำเพื่อแสดงการเน้นความหมายนั้นทำหน้าที่
เป็นเหมือนคำกริยาหรือภาคแสดง (predicate) ดังตัวอย่าง

กล้วยนี้หน่วย ๆ หมายถึง กล้วยแต่ละลูกใหญ่/เล็ก

"หน่วย ๆ" ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงที่บอกลักษณะของกล้วยว่า กล้วยแต่ละลูกมีลักษณะ
เป็นอย่างไร ใหญ่หรือเล็ก แต่โดยมากแล้วจะแสดงความหมายว่าใหญ่มากกว่าเล็ก

หากต้องการระบุลักษณะอื่นที่นอกเหนือจากใหญ่หรือเล็ก ก็สามารถระบุลักษณะที่ต้องการกล่าวถึงลงไปหลังคำลักษณะนามที่มีการซ้ำนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

กล้วยนี้หน่วย ๆ แพง หมายถึง กล้วยแต่ละลูกแพง

จากตัวอย่างนี้ “หน่วย ๆ” จะทำหน้าที่บอกปริมาณ นอกจากนี้ยังสามารถมีส่วนขยายมาขยายหลังคำลักษณะนามเหล่านี้ได้อีก เช่น

กล้วยนี้หน่วย ๆ ชาติเอียด

กล้วยนี้หน่วย ๆ เอียดชาติ

เด็กนี้คน ๆ คำบีเหมือนซี่เปิด

เป็นที่น่าสนใจว่าภาษาถิ่นอื่น ๆ จะมีคำลักษณะนามในลักษณะนี้หรือไม่ที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง จะทำให้เห็นถึงหน้าที่ของคำลักษณะนามในภาษาไทยมากขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องกลวิธีการเน้นความหมายในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีแง่มุมอื่น ๆ ที่น่าศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษากลวิธีการเน้นความหมายเฉพาะภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสงขลาเท่านั้น และการศึกษาในเรื่องนี้ก็ยังมีจำนวนน้อยอยู่ จึงเป็นที่น่าสนใจทำการศึกษาต่อไปว่าในภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ว่าจะมีกลวิธีการเน้นความหมายอย่างไรบ้าง เหมือนหรือแตกต่างจากภาษาถิ่นใดอย่างไร มีลักษณะร่วมกันบางประการหรือไม่ที่จะบ่งบอกถึงกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทย นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลวิธีการเน้นความหมายในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ กับภาษาไทยกรุงเทพฯ ได้อีกด้วย

2) การศึกษากลวิธีการเน้นความหมายในครั้งนี้นำพิจารณาโครงสร้างและความหมายของคำเน้นความหมาย และพิจารณาเรื่องเสียงที่สัมพันธ์กับความหมายเล็กน้อย แต่ไม่ได้ศึกษาเรื่องเสียงของหน่วยเน้นความหมายโดยละเอียด จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม อาจพบลักษณะทางเสียงของคำเน้นความหมายที่มีความสัมพันธ์กับความหมายซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

3) ข้อมูลหน่วยเน้นความหมายภาษาถิ่นสงขลาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มาจากผู้บอกภาษาชาวอำเภอสติงพระ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษาถิ่นย่อยหนึ่งในภาษาสงขลา หากต้องการศึกษาให้

ละเอียดยิ่งขึ้น ควรศึกษาเพิ่มเติมในถิ่นอื่น ๆ อีก โดยเป็นภาษาถิ่นสงขลาในอำเภออื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้พบความเหมือน หรือความแตกต่าง โดยเปรียบเทียบคำเน้นความหมายที่พบในถิ่นย่อยต่าง ๆ ของจังหวัดสงขลา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- บรรจบ พันธุเมธา. 2535. **ลักษณะและการใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. 1973. "ลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลา" ใน *Tai Phonetics and Phonology*, หน้า 87-104. Jimmy G. Harris and Richard B. Noss. Bangkok: Prachandra Printing Press.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. 2532. **โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิเชียร ณ นคร. 2521. คำวิเศษณ์ในภาษาถิ่นปักษ์ใต้. *วิชา ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 และ 4* (มีนาคม-พฤษภาคม 2521 และมิถุนายน-สิงหาคม 2521) : หน้า 91-102.
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา. 2530. **พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พุทธศักราช 2525**. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง และสรัญญา ศเวตมาลย์. 2544. **ทฤษฎีไวยากรณ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัครา บุญทิพย์. 2535. **ภาษาถิ่นใต้**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

- Allerton, DJ. 1987. English intensifiers and their idiosyncrasies. in Ross Steele and Terry Threadgold (eds.), *Language Topics Essay in Honor of Michael Halliday*, pp. 15-31. Vol.II. John Benjamins Publishing Company.
- Bolinger, Dwight. 1972. *Degree Words*. Netherlands : Mouton de Gruyter.
- Crystal, David. 1991. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Great Britain : T.J. Press.
- Haas, M.R. 1946. Techniques of intensifying in Thai., *Word*, Vol. II.

- Kullavanijaya, Pranee. 1997. Verb Intensifying Devices In Bangkok Thai. in Arthur Abramson (ed.), **Southeast Asian Linguistic Studies in Honor of Vichin Panupong**, pp. 147-152. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- L. Thongkum, Theraphan. 1979. Iconicity of Vowel Quality in Northeastern Thai Reduplicated Words. Theraphan L. (et.al), **Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology in Honor of Eugenie J.A. Henderson**, pp. 247-260.
- Lyons, John. 1969. **Introduction to Theoretical Linguistics**. Great Britain: Cambridge University Press.
- Quirk, Randolph and Greenbaum Sidney. 1973. **A University Grammar of English**. London : Longman.
- Scovel, Thomas. 1975. Some Observations on Restricted Intensifiers in Northern Thai. on Occasion of His Fifth Cycle of Life Birthday Anniversery, April 4, 1975, Tai **Studies in Honor of William J. Gedney**.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. หน่วยเสียงของภาษาไทยถิ่นสงขลา (วจินตน์ ภาณุพงศ์ 1972: 102-103)

	1/1		1/2		1/1				
	1/2		1/4		1/3				
	1/5		1/6		1/7		1/6		1/7

1/1 หมายถึง สูง-ขึ้น (ซา ซ่า ซัด)

1/2 หมายถึง สูง-ตก (ซ้า ซาด)

1/3 หมายถึง กลาง-ขึ้น (ปี้ ป่า อาย อ่าน บัด อับ)

1/4 หมายถึง กลาง-ระดับ (ป้า อ้าง ปาด อาบ)

1/5 หมายถึง กลาง-ตก (คา)

1/6 หมายถึง ต่ำ-ระดับ (ค้ำ คาด)

1/7 หมายถึง ต่ำ-ตก (ค้ำ คัด)

ภาคผนวก ข. ตารางข้อมูลค่าเน้นความหมายพร้อมความหมายและตัวอย่าง

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
1	กล็อก	klok ³	มาก	แน่นกล็อก – แน่่มาก พร้อมกันกล็อก – พร้อมกันมาก จีดกล็อก – จีดซิด จีดสนิท แห่งกล็อก – แห่งสนิท
2	กลิบ	klip ³	มาก	นิงกลิบ – นิงสนิท ไม่มีเสียง ไม่เคลื่อนไหว พร้อมกันกลิบ – พร้อมกันทีเดียว ใหม่กลิบ – ใหม่จริง ๆ ใหม่แกะห่อ ไสกลิบ – ไสสุด ๆ ใช้กับน้ำ สิ่งของ
3	กลีก	klik ³	มาก	เก่ากลีก – เก่ามาก ใช้การไม่ได้แล้ว กลมกลีก – กลมมาก แสดงรูปทรงสิ่งของ
4	กลิม	klip ³	มาก	นิงกลิม – นิงสนิท บางกลิม – บางมาก
5	กะจ้ง	kacanj ³	มากมาย	พร้อมกันกะจ้ง – พร้อมกันมาก แดดกะจ้ง – แดดจัด แข็งกะจ้ง – แข็งมาก หล่อกะจ้ง – หล่อมาก
6	ก๊อกก๊อก	kok ³ kok ³	มาก	แก่ก๊อกก๊อก – แก่มาก
7	กล็อกกล็อก	klok ³ klok ³	มาก	จีดกล็อกกล็อก – จีดมาก
8	กลัววกลัว	klua ⁴ klua ⁴	มาก	หลงกลัววกลัว – พุดเร็ว ๆ รัว ๆ ฟังไม่รู้เรื่อง
9	กลิบกลิบ	klip ³ klip ³	มาก	นิงกลิบกลิบ – นิงสนิท เกลี้ยงกลิบกลิบ – เกลี้ยงสนิท ไสกลิบกลิบ – ไสมาก ไสแจ้ว
10	กลีกกลีก	klik ³ klik ³	มาก	กลมกลีกกลีก – กลมมาก
11	กลิมกลิม	klip ³ klip ³	มาก	นิงกลิมกลิม – นิงสนิท
12	ขลิก	khlik ¹	มาก	ข้าขลิก – หัวเราะสั้นไปทั้งตัว เหมือนคน ข่วนหัวเราะพุงกระเพื่อม แค่ขลิก – โกล้มาก
13	ซ็อก	khok ¹	มาก	แข็งซ็อก – แข็งมาก
14	แซ็ก	khok ¹	มาก	แข็งแซ็ก – แข็งมาก แห้งแซ็ก – แห้งสนิท ใช้กับดิน หรือน้ำแห้ง
15	แซล้ง	khlej ¹	มาก	ข้าแซล้ง – หัวเราะแล้วส่งไปทั้งตัว (มากกว่าข้าขลิก)
16	โขก	khok ¹	มาก	แพงโขก – แพงกว่าปกติ แข็งโขก – แข็งกว่าปกติ เช่น ของแข็ง โต๊ะ แข็ง หัวแข็ง กว่่าปกติ
17	ซ็อกซ็อก	khok ¹ khok ¹	มาก	แข็งซ็อกซ็อก – แข็งมาก เช่น ไม้หรือสิ่งของ แข็งซ็อก ๆ

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
18	เข็งเข็ง	khək ¹ khək ¹	มาก	เข็งเข็งเข็ง - เข็งมาก เข็งโป๊ก แห้งเข็งเข็ง - แห้งมาก เช่น น้ำแห้งเข็ง ๆ ดินแห้งเข็ง ๆ
19	โขกโขก	kho:k ¹ kho:k ¹	มาก	เข็งโขกโขก - เข็งมาก เข็งโป๊ก
20	ขี้เป็ด	khi: ⁴ pet ¹	มาก	คำเหมือนขี้เป็ด - คำมาก
21	ครัน	khlan ⁵	มาก	เจ็บครัน - เจ็บมากกว่าปกติ สิ้นครัน - สิ้นมากกว่าปกติ สวยครัน - สวยมากกว่าปกติ
22	คล็อกคล็อก	khlok ⁷ khlok ⁷	มาก	แน่นคล็อกคล็อก - แน่มาก
23	คลักคลัก	khlak ⁷ khlak ⁷	มาก	(เรือ)แล่นคลักคลัก - เรือแล่นเต็มไปหมด (เลือด)พุ่งคลักคลัก - เลือดพุ่งกระชูด อืดคลักคลัก - สภาพและดูไม่น่ากิน
24	คลั่งคลั่ง	khlan ⁷ khlan ⁷	มาก	ฝนตกคลั่งคลั่ง - ฝนตกตลอด เหงื่ออ้อยอ้อยคลั่งคลั่ง - เหงื่ออ้อยอ้อยออกมาตลอด เวลา พองคลั่งคลั่ง - เปื่อยมาก
25	ควากควาก	khwa:k ⁷ khwa:k ⁷	มาก	เหลวควากควาก - เหลวมาก
26	คักคัก	khak ⁷ khak ⁷	มาก	(น้ำ)พุ่งคักคัก - น้ำพุ่งกระชูด
27	แควกแควก	khwe:k ⁷ khwe:k ⁷	มาก	เหลวแควกแควก - เหลวมาก
28	ฆาต	khat ⁶	มาก	โกรธฆาต - โกรธสุด ๆ ววยฆาต - ววยสุด ๆ
29	งัก	ŋak ⁷	มาก	แก้งัก - แก่มาก
30	งักงัก	ŋak ⁷ ŋak ⁷	มาก	แก้งักงัก - แก่มาก
31	งั้งงั้ง	ŋaŋ ⁶ ŋaŋ ⁶	มาก	ไม่งั้งงั้ง - ฝังมาก
32	โง่งง่าง	ŋo:ŋ ⁶ ŋa:ŋ ⁶	มาก	(เรือ)แล่นโง่งง่าง - เรือใหญ่เทอะทะแล่น
33	จ้ง	caŋ ³	มาก	กลมจ้ง - กลมมาก หรอยจ้ง - หรอยมาก
34	จัด	cat ³	มาก	ง่วงจัด - ง่วงมาก เบาจัด - เบามาก
35	จ้าน	cam ⁴	มาก	อิมจ้าน - อิมมาก สวยจ้าน - สวยมาก
36	จี้	ci: ⁴	มาก	เผ็ดจี้ - เผ็ดมาก ถูกจี้ - ถูกมาก
37	แจต	ce:t ⁴	มาก	แดดแจต - แดดจ้า ขาวแจต - ขาวมาก
38	จ้งหู	caŋ ³ hu: ¹	มาก	แดงจ้งหู - แดงมาก หรอยจ้งหู - หรอยมาก
39	จ้งเสี่ย	caŋ ³ sia ¹	มาก	ไกลจ้งเสี่ย - ไกลมาก

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
40	แจ็กแจ็ก	cek ³ cek ³	มาก	จิตแจ็กแจ็ก - จิตมาก
41	มิดจู้จี้	cu: ⁴ ci: ⁴	มาก	มิดจู้จี้ - มิดมาก
42	จิงหูเสี่ย	caŋ ⁵ hu: ² sia ¹	มาก	เปี้ยกจิงหูเสี่ย - เปี้ยกมาก ยาวจิงหูเสี่ย - ยาวมาก
43	จิงหูเหม็ด	caŋ ⁵ hu: ² met ¹	มาก	เก่าจิงหูเหม็ด - เก่ามาก หล่อจิงหูเหม็ด - หล่อมาก
44	จิงเสี่ยเหม็ด	caŋ ⁵ sia ² met ¹	มาก	แดดจิงเสี่ยเหม็ด - แดดมาก เค็มจิงเสี่ยเหม็ด - เค็มมาก
45	จูบ	chup ¹	มาก	เนือยจูบ - นิวมาก
46	เหงับ	cheŋ ¹ wap ¹	มาก	สวยเหงับ - สวยมาก
47	จูบจูบ	chup ¹ chup ¹	มาก	เนือยจูบจูบ - นิวมาก
48	ชวก	churak ⁷	มาก	เปี้ยกชวก - เปี้ยกทั่วไปหมด
49	ชาติ	chat ⁶	มาก	ปวดชาติ - ปวดมาก ชาติแพง - แพงมาก ชาติห่วย - ห่วยมาก
50	ชีก	chik ⁷	มาก	ชับชีก - แข็งแรงมาก
51	เชือย	chi:aj ⁶	มาก	เนือยเชือย - นิวมาก
52	เชือย	si:aj ⁶	มาก	เนือยเชือย - นิวมาก
53	ช็อกช็อก	sok ⁷ sok ⁷	มาก	เปี้ยกช็อกช็อก - เปี้ยกชุ่มโชกไปทั้งตัว
54	ชอชอ	so: ⁵ so: ⁵	มาก	(น้ำ)พุ่งชอชอ - น้ำพุ่งแรง แต่ไม่นานก็หยุด (น้ำ)ไหลชอชอ - น้ำไหลแรงแต่ไม่นานมาก
55	ชืดชืด	sit ⁴ sit ⁴	มาก	เนือยชืดชืด - นิวแบบใจหวิว ๆ เมื่อกินผิดเวลา
56	ชีกชีก	sik ⁷ sik ⁷	มาก	ฝนตกชีกชีก - ฝนตกมาก เหงือยย้อยชีกชีก - เหงื่อออกมาก
57	แช็กแช็ก	sek ⁷ sek ⁷	มาก	(น้ำ)พุ่งแช็กแช็ก - น้ำพุ่งแรง แต่ไม่นานมาก เปี้ยกแช็กแช็ก - เปี้ยกโชกไปทั้งตัว
58	ชีกชัก	sik ⁷ sak ⁷	มาก	เหงือยย้อยชีกชัก - เหงื่อไหลโชก
59	ดิก	dik ³	มาก	กลมดิก - กลมมาก ขำดิก - ขำมาก
60	दें	deŋ ⁴	มาก	แข็ง दें - แข็งมาก สวย दें - สวยมาก
61	เดียน	di:an ⁴	มาก	บางเดียน - บางมาก คมเดียน - คมมาก
62	ได้แรง	dai ⁴ reŋ ⁵	มาก	มิดได้แรง - มิดมาก สว่างได้แรง - สว่างมาก
63	ดิกดิก	dik ³ dik ³	มาก	กลมดิกดิก - กลมมาก
64	เดียนเดียน	di:an ⁴ di:an ⁴	มาก	กลมเดียนเดียน - กลมมาก

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
65	ตลิด	tlit ⁴	มาก	สูงตลิด - สูงมาก ยาวตลิด - ยาวมาก
66	ตูป	tup ³	มาก	อิมตูป - อิมมาก เกลี้ยงตูป - เกลี้ยงกลีบ หนักตูป - หนักมาก
67	เตล้อย	tliaj ⁴	มาก	สูงเตล้อย - สูงมาก เมาเตล้อย - เมามากไปไหนไม่ได้
68	ตะหนัด	ta ⁴ nat ¹	มาก	สูงตะหนัด - สูงมาก เหม็นตะหนัด -เหม็นมาก
69	ตายโหง	taɣ ⁶ hoŋ ²	มาก	รวยตายโหง - รวยมาก จนตายโหง - จนมาก
70	ตีนเข็	tim ³ so ⁶	มาก	ไม่มีตีนเข็ - ใ้งมาก
71	ตลือกตลือก	tlɔk ³ tlɔk ³	มาก	เปียกตลือกตลือก - เปียกโชกจนน้ำนอง ไม่ตลือกตลือก - ใ้งจริง ๆ
72	ตลับตลับ	tlap ³ tlap ³	มาก	เปียกตลับตลับ - เปียกแบบไม่มีน้ำไหลย้อย ออกมา แบบเสื่อเปียกแบบ นี้
73	ตึกตึก	tik ³ tik ³	มาก	ไม่มีตึกตึก - ใ้งมาก
74	แตล็กแตล็ก	tlek ³ tlek ³	มาก	เข็ดแตล็กแตล็ก - สกปรก ขึ้นแฉะมาก
75	ดำ	tham ⁴	มาก	ใหญ่ดำ - ใหญ่มาก
76	ถึงหวัน	thiŋ ¹ wan ¹	มาก	แพงถึงหวัน - แพงมาก รวยถึงหวัน - รวยมาก
78	เท็ช	thi:an ⁵	มาก	แหลงเท็ช - พุดเสียงดังมาก
79	เท่าแต่็ด	thau ⁶ tet ²	มาก	บางเท่าแต่็ด - บางมาก ต่ำเท่าแต่็ด - เต็ยมาก
80	เท่าหึด	thau ⁶ hit ²	มาก	บางเท่าหึด - บางมาก
81	เท่าแมลัน	thau ⁶ mlen ⁵	มาก	เข็ดเท่าแมลัน - เล็กมาก
82	เท่าตุงแต่็ด	thau ⁶ tug ⁴ tet ²	มาก	บางเท่าตุงแต่็ด - บางมาก เข็ดเท่าตุงแต่็ด - เล็กมาก
83	เท่าตุงหึด	thau ⁶ tug ⁴ hit ²	มาก	บางเท่าตุงหึด - บางมาก เข็ดเท่าตุงหึด - เล็กมาก
84	เท่าตุงแหยด	thau ⁶ tug ⁴ je:t ²	มาก	เข็ดเท่าตุงแหยด - เล็กมาก
85	นัวเน็ย	nua ⁷ nia ⁷	มาก	เมานัวเน็ย - เมากันเต็มไปหมด
86	บอหลอย	bo: ⁴ loj ²	มาก	สวยบอหลอย - สวยมาก
87	บอหรม	bo: ⁴ lom ¹	มาก	แพงบอหรม - แพงมาก
88	บอบแบบ	bo:b ⁴ be:p ⁴	มาก	เจ็บบอบแบบ - เจ็บมาก
89	บอหลอยบอหลอย	bo: ⁴ loj ² bo: ⁴ loj ²	มาก	สวยบอหลอยบอหลอย - สวยมาก
90	ปลิบ	plip ⁴	มาก	นึ่งปลิบ - นึ่งสนิท

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
91	ปลัด	plit ⁴	มาก	(น้ำ)พุ่งปลัด – น้ำพุ่งอย่างแรง แพงปลัด – แพงมาก สูงปลัด – สูงมาก
92	ปลั่ง	plin ⁴	มาก	โกรธปลั่ง – โกรธขึ้นมาทันที หนาปลั่ง – หนามาก
93	ปลูด	plut ⁴	มาก	สูงปลูด – สูงมาก ยาวปลูด – ยาวมาก เร็วปลูด – เร็วมาก
94	ปี้	pi: ⁴	มาก	ดำปี้ – ดำมาก เขียวปี้ – เขียวมาก ขมปี้ – ขมมาก
95	ปัด	pit ³	มาก	นิ่งปัด – นิ่งสนิททันทีทันใด เนียนปัด – ละเอียดมาก ดำปัด – ดำมาก เขียวปัด – เขียวมาก
96	เปลี่ยะ	plia: ⁴	มาก	นิ่งเปลี่ยะ – นิ่งมาก แข็งเปลี่ยะ – แข็งมาก
97	เปียบ	pi:ap ¹	มาก	แบนเปียบ – แบนมาก บางเปียบ – บางมาก
98	เป๊ก	pek ³	มาก	แข็งเป๊ก – แข็งมาก จนเป๊ก – จนมาก
99	แปลบ	ple:p ⁴	มาก	ร้อนแปลบ – ร้อนมาก แดงแปลบ – แดงมาก
100	ปลั่งปลั่ง	plin ⁴ plin ⁴	มาก	ปวดปลั่งปลั่ง – ปวดมาก ปวดตึง ๆ เจ็บปลั่งปลั่ง – เจ็บมาก เจ็บตึง ๆ
101	ปี้ปี้	pi: ⁴ pi: ⁴	มาก	ดำปี้ปี้ – ดำมาก
102	ปัดปัด	pit ³ pit ³	มาก	ดำปัดปัด – ดำมาก เขียวปัดปัด – เขียวมาก
103	เปลี่ยะเปลี่ยะ	plia: ⁴ plia: ⁴	มาก	แข็งเปลี่ยะเปลี่ยะ – แข็งมาก แข็งโป๊ก
104	เป๊กเป๊ก	pek ³ pek ³	มาก	แข็งเป๊กเป๊ก – แข็งจริง ๆ จนเป๊กเป๊ก – จนจริง ๆ
105	เป้งเป้ง	pen ¹ pen ¹	มาก	แข็งเป้งเป้ง – แข็งมาก
106	ปู้ปี้	pu: ⁴ pi: ⁴	มาก	ดำปู้ปี้ – ดำมาก
107	ผล็่อ	phlo: ²	มาก	หัวผล็่อ – หัวเราะถูกใจ เร็วผล็่อ – เร็วมาก
108	ผลาด	phla:t ²	มาก	(เสียด)พุ่งผลาด – เสียดพุ่งแรง ไหลไม่หยุด (เรือ)แล่นผลาด – เรือแล่นฉิว เร็วผลาด – เร็วมาก
109	ผละ	phla: ²	มาก	แบนผละ – แบนมาก

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
110	ผลาว	phlarw ¹	มาก	(เรือ)แล่นผลาว – เรือแล่นฉิว (เลือด)พุ่งผลาว – เลือดพุ่งกระชูด
111	ผลัด	phlit ²	มาก	(เรือ)แล่นผลัด – เรือแล่นฉิว แพงผลัด – แพงมาก ชาวผลัด – ชาวมาก
112	ผลู้ด	phlut ²	มาก	(เลือด)พุ่งผลู้ด – เลือดพุ่งแรง (เรือ)แล่นผลู้ด – เรือแล่นฉิว
113	ผลู้ย	phluj ⁷	มาก	ชาวผลู้ย – ชาวมาก ชาวสไต ใช้กับผัวเด็ก
114	ผาก	pha:k ¹	มาก	แห้งผาก –แห้งมาก
115	ผืด	phit ¹	มาก	แห้งผืด – แห้งมาก หนาผืด – หนามาก
116	ผืน	phə:m ¹	มาก	ชาวผืน – ชาวมาก ชาวโพลนเป็นบริเวณกว้าง
117	ผียบ	phi:ap ²	มาก	หล่อผียบ – หล่อมาก หวานผียบ – หวานมาก
118	ผึก	phək ¹	มาก	นิ่งผึก – นิ่งสนิท แข็งผึก – แข็งจริง ๆ เกลี้ยงผึก – หมดไม่เหลือเลย
119	ผั่ง	phen ²	มาก	ตัดผั่ง – ตัดจัด แข็งผั่ง – แข็งมาก
120	แผล็ด	phlet ²	มาก	เปียกแผล็ด – เปียกมาก แต่ไม่เปียกโชก
121	แผลัว	phlew ¹	มาก	ลื่นแผลัว – ลื่นมาก
122	ผลาดผลาด	phlat ² phlat ²	มาก	(เรือ)แล่นผลาดผลาด – เรือแล่นเร็วมาก
123	ผลาวผลาว	phlarw ¹ phlarw ¹	มาก	(เรือ)แล่นผลาวผลาว – เรือแล่นเร็วมาก
124	ผลัดผลัด	phlit ² phlit ²	มาก	(น้ำ)พุ่งผลัดผลัด – น้ำพุ่งกระชูด
125	ผลู้ดผลู้ด	phlut ² phlut ²	มาก	(น้ำ)พุ่งผลู้ดผลู้ด – น้ำพุ่งกระชูด
126	ผลละผลละ	phle:ʔ ² phle:ʔ ²	มาก	แบนผลละผลละ – แบนมาก
127	ผืดผืด	phit ¹ phit ¹	มาก	หนาผืดผืด – หนามาก
128	ผึกผึก	phək ¹ phək ¹	มาก	แข็งผึกผึก – แข็งมาก
129	ผั่งผั่ง	phen ² phen ²	มาก	แข็งผั่งผั่ง – แข็งมาก
130	ผั่งผั่ง	phen ¹ phen ¹	มาก	แข็งผั่งผั่ง – แข็งมาก
131	แผล็ดแผล็ด	phlet ¹ phlet ¹	มาก	ฉ้วนแผล็ดแผล็ด – ฉ้วนมาก
132	ผล้าผล้า	phlam ⁴ phlam ⁴	มาก	เหงื่อหยอผล้าผล้า – เหงื่อไหลโชก
133	ผล็อกผล็อก	phlok ² phlek ²	มาก	ฝนตกผล็อกผล็อก – ฝนตกปรอย ๆ
134	ผลัดผลัด	phlit ² phlat ²	มาก	(เรือ)แล่นผลัดผลัด – เรือแล่นเร็วมาก
135	พลัด	phlet ²	มาก	ฉ้วนพลัด – ฉ้วนมาก
136	พลาม	phlam ⁵	มาก	ฝนตกพลาม – ฝนตกลงมาทันทีทันใด
137	เพลื่อ	phli:a ⁶	มาก	เปียกเพลื่อ – เปียกมาก น้ำไหลนอง

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
138	แพล็ดแพล็ด	phlet ² phlet ²	มาก	ช้วนแพล็ดแพล็ด – ช้วนมาก
139	พลิมพลิม	phlim ⁶ phlim ⁶	มาก	ฝนตกพลิมพลิม – ฝนตกเป็นละอองเบา ๆ บางพลิมพลิม – บางมากเมื่อเทียบกับสิ่งอื่น
140	พลีบพลีบ	phlip ⁶ phlip ⁶	มาก	ร้อนพลีบพลีบ – ร้อนมาก เช่น มีไอความร้อน ร้อนมาปะทะ ร้อนพลีบ ๆ
141	แพะซ็อง	phe:ŋ ¹ khəŋ ⁴	มาก	กินเหมือนแพะซ็อง – กินมาก กินทุกอย่างที่ ขวางหน้า
142	ฟ้าผ่าเมรุ	fa: ⁶ pha: ⁵ mem ⁵	มาก	เตือนเหมือนฟ้าผ่าเมรุ – เสียงดังมาก
143	มละ	mle: ⁶	มาก	อิมมละ – อิมมาก
144	เมล่อ	mle: ⁶	มาก	สวยเมล่อ – สวยมาก ชาวเมล่อ – ชาวมาก
145	ยวกยวก	juak ⁶ juak ⁶	มาก	ชวยวกยวก – ชวยจั่ว ช่อนยวกยวก – ช่อนมาก ยังกินไม่ได้ ใช้กับ ผลไม้ช่อน
146	ยั้งยั้ง	jaŋ ⁶ jaŋ ⁶	มาก	มันยั้งยั้ง – มันมาก ช่อนยั้งยั้ง – ช่อนมาก
147	ยัวะยัวะ	juə: ⁶ juə: ⁶	มาก	ชวยัวะยัวะ – ชวยจั่ว ช่อนยัวะยัวะ – ช่อนมาก
148	ยุบยุบ	jup ⁶ jup ⁶	มาก	บวมยุบยุบ – บวมเป่ง แล้วมีอากาศปวด
149	ยัดบอก	jat ⁶ bo:k ⁴	มาก	กินเหมือนยัดบอก – กินมาก ไม่รู้จักอิม
150	แรง	reŋ ⁵	มาก	จนแรง – จนมาก เอียดแรง – เล็กมาก
151	ลิบลิบ	lip ⁷ lip ⁷	มาก	ร้อนลิบลิบ – ร้อนมาก เหงื่อช้อยลิบลิบ – เหงื่อไหลโชก
152	ลิงได้ตั้ง	liŋ ⁴ dai: ⁵ təŋ ⁴	มาก	ดีใจเหมือนลิงได้ตั้ง – ดีใจมาก
153	ลูกโหนดวัวดูด	lo:k ⁶ noit ¹ ŋua: ⁵ du:d ⁴	มาก	กลมเหมือนลูกโหนดวัวดูด – กลมมาก
154	วิต	wit ¹	มาก	เย็นวิต – เย็นมาก ร้อนวิต – ร้อนมาก
155	วู	wu: ⁵	มาก	เย็นวู – เย็นมาก ร้อนวู – ร้อนมาก
156	วืดวืด	wot ⁷ wot ⁷	มาก	เนือยวืดวืด – หิวมาก
157	วอดวอด	wot ⁷ wot ⁷	มาก	นวนวอดวอด – นิมมาก จนละ
158	วาววาว	warw ⁵ warw ⁵	มาก	เย็นวาววาว – เย็นมาก ร้อนวาววาว – ร้อนมาก
159	วูวู	wu: ⁵ wu: ⁵	มาก	เย็นวูวู – เย็นมาก ร้อนวูวู – ร้อนมาก
160	เว็ดเว็ด	wet ⁷ wet ⁷	มาก	เนือยเว็ดเว็ด – หิวมาก
161	เวดเวด	wet ⁷ wet ⁷	มาก	นวนเวดเวด – นิมละทะ

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
162	วอดแวด	wot ⁷ wet ⁷	มาก	นวนวอดแวด - ละเอียดมาก
163	เสียว	si:aw ¹	มาก	เจ็บเสียว - เจ็บมาก
164	แสบอก	se:p ² ?ok ³	มาก	หวานแสบอก - หวานมาก
165	หนัด	nat ¹	มาก	กินหนัด - กินมาก ร้อนหนัด - ร้อนมาก
166	นมรจ	mro: ²	มาก	(เรือ)แล่นนมรจ - เรือแล่นเร็ว คงที่
167	เหม็ก	mek ¹	มาก	แข็งเหม็ก - แข็งมาก
168	เหยียก	ji:ak ²	มาก	ขาวเหยียก - ขาวมาก
169	เหยียบ	ji:ap ²	มาก	ขาวเหยียบ - ขาวมาก
170	โหยะ	jo:ʔ ²	มาก	แพงโหยะ - แพงมาก ต่ำโหยะ - ต่ำมาก
171	หลู้	luj ²	มาก	สูงหลู้ - สูงแต่ไม่เปรี้ยว ใช้กับสิ่งของ ยาวหลู้ - ยาวแต่ไม่เรียว ใช้กับสิ่งของ อิมหลู้ - อิมกำลังสบาย
172	เหว้ง	wen ²	มาก	สวยเหว้ง - สวยมาก ใช้กับการแต่งตัว
173	แหว้ง	wen ²	มาก	แดงแหว้ง - แดงมาก ใสแหว้ง - ใสมาก
174	เหวียว	wi:aw ¹	มาก	ไกลเหวียว - ไกลมาก โกรธเหวียว - โกรธมาก
175	ห็อง	hon ¹	มาก	เหม็นห็อง -เหม็นมาก
176	หู้จี้	hu: ¹ ci: ⁴	มาก	เผ็ดหู้จี้ - เผ็ดมาก
177	เหลือเหตุ	li:a ² het ²	มาก	ซ้ำเหลือเหตุ - ซ้ำมาก แพงเหลือเหตุ - แพงมาก
178	หย็องเหย็ง	jon ¹ jen ¹	มาก	ผอมหย็องเหย็ง - ผอมมาก
179	เหยียกเหยียก	ji:ak ² ji:ak ²	มาก	อ่อนเหยียกเหยียก - อ่อนมาก
180	แหว้งแหว้ง	wen ² wen ²	มาก	แดงแหว้งแหว้ง - แดงมาก
181	หลัวหลัว	lua ¹ lua ¹	มาก	หลงหลัวหลัว - หลุดเหมือนคนติดอ่าง
182	หลุมตุ่ม	lum ¹ tum ³	มาก	อ้วนหลุมตุ่ม - อ้วนใหญ่เกะกะ นอนหลุมตุ่ม - นอนเกะกะ
183	เหลี้ยเตี้ย	li:a ¹ ti:a ⁴	มาก	ต่ำเหลี้ยเตี้ย - ต่ำมาก
184	แหลดแฉด	let ¹ chet ¹	มาก	แดงแหลดแฉด - แดงมาก
185	ห็องห็อง	hon ¹ hon ¹	มาก	เหม็นห็องห็อง -เหม็นมาก
186	หีดยักร์	hi: ² jak ⁷	มาก	จืดเหมือนหีดยักร์ - จืดชืด จืดสนิท
187	เหลือแต่โดก	li:a ² te: ⁴ do:k ⁴	มาก	ผอมเหลือแต่โดก - ผอมมาก
188	หู้จี้ตาลาย	hu: ² ci: ⁴ ta: ³ laij ⁵	มาก	เผ็ดหู้จี้ตาลาย - เผ็ดมาก
189	อย่างแรง	jan ⁶ ren ⁵	มาก	เร็วอย่างแรง - เร็วมาก ช้าอย่างแรง - ช้ามาก

ลำดับ	คำศัพท์	การออกเสียง	ความหมาย	ตัวอย่าง
190	อาฆาต	ʔa: ⁷ khət ⁶	มาก	ถูกอาฆาต – ถูกมาก แพ่งอาฆาต – แพ่งมาก
191	อืต้าย	ʔi: ⁶ ta:j ⁵	มาก	รื้อนอืต้าย – รื้อนมาก เย็นอืต้าย – เย็นมาก
192	เอาควัน	ʔau ⁶ khlan ⁵	มาก	กินเอาควัน – กินมาก เมาเอาควัน – เมามาก
193	เอาจ้ง	ʔau ⁶ caŋ ³	มาก	เหล็องเอาจ้ง – เหล็องมาก แค้เอาจ้ง – ไก่ล้มมาก
194	เอาจ้าน	ʔau ⁶ cam ⁴	มาก	คมเอาจ้าน – คมมาก ทื่อเอาจ้าน – ทื่อมาก
195	เอาพริ้อ	ʔau ⁶ phli: ⁷	มาก	หนาเอาพริ้อ – หนามาก บางเอาพริ้อ – บางมาก
196	เอาหนัด	ʔau ⁶ nat ²	มาก	บวมเอาหนัด – บวมมาก หวานเอาหนัด – หวานมาก
197	อ๊กอ๊ก	ʔek ³ ʔek ³	มาก	อิมอ๊กอ๊ก – อิมมากถึงคอ
198	อืต้ายโง	ʔi: ⁶ ta:j ³ hoŋ ³	มาก	แบนอืต้ายโง – แบนมาก ผอมอืต้ายโง – ผอมมาก
199	อ็อกอ็อก	hək ³ hək ³	มาก	แก้อ็อกอ็อก – แก่มาก แก้งัก เปียกอ็อกอ็อก – เปียกชุ่ม แต่น้ำไม่ย้อย เหม็นอ็อกอ็อก – เหม็นสาบ เหม็นอับ เจ็บอ็อกอ็อก – เจ็บเหมือนโดนตี โคนเหยียบ
200	แฮบแฮบ	he:p ³ he:p ³	มาก	นอนแฮบแฮบ – เจ็บใกล้จะตาย ปากสิ้น พะงาบ ๆ
201	หน่วยหน่วย	nua:j ¹ nua:j ¹	ใหญ่/เล็ก	กล้วยไม้หน่วย ๆ – กล้วยแต่ละลูกใหญ่/เล็ก
202	คนคน	khon ⁵ khon ⁵	ใหญ่/เล็ก	เด็กนี่คน ๆ – เด็กแต่ละคนตัวใหญ่/เล็ก
203	เล่มเล่ม	lem ⁴ lem ⁴	ใหญ่/เล็ก	มีดนี่เล่มเล่ม – มีดแต่ละเล่มใหญ่/เล็ก
204	ดุ้นดุ้น	du:n ⁴ du:n ⁴	ใหญ่/เล็ก	ไม้ดุ้นดุ้น – ไม้แต่ละท่อนใหญ่/เล็ก
205	แมล็ดแมล็ด	mlet ⁶ mlet ⁶	ใหญ่/เล็ก	ข้าวนี้แมล็ดแมล็ด – ข้าวแต่ละเม็ดใหญ่/เล็ก
206	ตัวตัว	tua ⁵ tua ⁵	ใหญ่/เล็ก	ปลาตัวตัว – ปลาแต่ละตัวใหญ่/เล็ก
207	คันคัน	khan ⁵ khan ⁵	ใหญ่/เล็ก	รถนี่คันคัน – รถแต่ละคันใหญ่/เล็ก
208	ต้นต้น	ton ⁴ ton ⁴	ใหญ่/เล็ก	ไม้นี้ต้นต้น – ต้นไม้แต่ละต้นใหญ่/เล็ก
209	ผืนผืน	phin ¹ phin ¹	ใหญ่/เล็ก	ผ้าผืนผืน – ผ้าแต่ละผืนใหญ่/เล็ก

คำขยาย	คำหลัก														
	กิน	เลี้ยง	แก่	เก่า	เก่ง	ไกล	กลม	ไกล	ช้า	แข็ง	จัด	ขาว	เขียว	นม	ลับ
ผลิต												/			
ผู้															
ผู้												/			
ผาก															
ผิด										/					
เดิน												/			
เฉียบ															
เผือก		/								/			/		
แข็ง										/					
ผลิต															
เผือก															
ผลาผลา															
ผลาผลา															
ผลิตผลิต												/			
ผู้ผู้															
และและ															
ผิดผิด															
เผือกเผือก										/				/	
แข็งแข็ง															
แข็งแข็ง										/					
ผลิตผลิต															
ผลาผลา															
ผลอกผลอก															
ผลิตผลิต															
ผลิต															
ผลา									/						
เผือก															
ผลิตผลิต															
ผลาผลา															
ผลาผลา															
เผือก															
ผลา															
เผือก	/														
เผือก															
เผือก															
เผือก	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
เผือก												/			
เผือก															
เผือก												/			

คำขยาย	คำหลัก														
	เอ๋ย	เป็นหนอง	เยือก	ปวด	แปรยว	ผสม	ผสมคัก	ฟุง	พร้อมกัน	ทอง	แพง	ไฟลุก	เนา	มัน	ไม่
แซ็กแซ็ก															
ไซกไซก															
ซีเปิด															
ควัน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
คล็อกคล็อก															
คลักคลัก		/								/					
คลั่งคลั่ง	/						/			/					
ควากควาก	/														
คักคัก		/					/								
แควกแควก	/	/								/					
ฆาต	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จัก															
จักจัก															
จั้งจั้ง															/
โง้งง่าง															
จั้ง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จัด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ้าน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ลี้				/	/						/				
แจด					/										
จั้งหู	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จั้งเสย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
แจ็กแจ็ก															
จู้จู้															
จั้งหูเสย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จั้งหูเหม็ด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จั้งหูเสยเหม็ด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จุม				/											
แจ้งวับ															
จุมจุม				/											
ชวก			/												
ชาติ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ชีก															
ช้อย															
ช้อย													/		
ช็อกช็อก			/				/								
ชอชอ							/	/							

คำขยาย \ คำหลัก															
	น้อย	เป็นหนึ่ง	เดียว	ปวด	เปรียบ	ผสม	ผสม	ฟุ้ง	พร้อมกัน	ทอง	แพง	ไฟดูด	เมา	มัน	ไม่
แซ็กแซ็ก															
โขกโขก															
ซีเบ็ด															
ครัน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
คลิกคลิก															
คลิกคลิก		/								/					
คลั่งคลั่ง	/						/			/					
ควากควาก	/														
คักคัก		/					/								
แควกแควก	/	/								/					
ฆาต	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ๊ก															
จ๊กจ๊ก															
จ้งจ้ง															/
โง่งง่าง															
จ้ง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จัด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ้าน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จู้				/	/						/				
แจด					/										
จ้งหู	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ้งเสีย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
แจ๊กแจ๊ก															
จู้จู้															
จ้งหูเสีย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ้งหูเหม็ด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จ้งเสียเหม็ด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
จวบ				/											
เจ้งวับ															
จวบจวบ				/											
ชวก			/												
ชาติ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ชีก															
เชื่อย															
เชื่อย													/		
ช็อกช็อก			/				/								
ชอชอ							/	/							

คำหลัก คำขยาย	ผิด	ช้อย	ฟง	ฮับ	ยาว	เย็น	หอน	หวย	เหว	รัก	แล่น	สิ้น	เสียใจ	สนุก	สวย
แต่ลึกแต่ลึก															
ถ้า															
ถึงหัว								/					/	/	/
เพื่อน															
เท่าเด็ด															
เท่าหืด															
เท่าแมลัน															
เท่าตุ้งแต่ด															
เท่าตุ้งหืด															
เท่าตุ้งเหวด															
นิ้วเนย															
บอลอย															/
บอหรม												/			/
บอบแบบ															
บอลอยบอลอย															/
ปลิบ															
ปลัด					/										
ปลิ่ง															
ปลูด					/										
ปี่															
ปัด															
เปลี่ยะ															
เปียบ															
เป๊ก															
แปลบ						/	/	/							
ปลิ่งปลิ่ง															
ปี่ปี่															
ปัดปัด															
เปลี่ยะเปลี่ยะ															
เป๊กเป๊ก															
แบ่งแบ่ง															
ปู้ปู้															
ผล้อ									/						
ผลาด									/		/				
ผละ															
ผลาว											/				
ผลัด											/				

คำหลัก คำขยาย	คำหลัก														
	ไหล	แมลง	หลอ	เหลือง	แหว	หาม	เขียด	เขียด	ชืด	ชิม	ออบ	อ้วน			
หืดยักษ์															
เหลือแต่โตก															
ผู้ทำลาย															
อย่างแรง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
อาฆาต	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
อืดาย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
เอาครั้น	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
เอาจ้ง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
เอาจ้าน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
เอาพล้อ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
เอาหนัด	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
แอ๊กแอ๊ก											/				
อืดายโหวง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			
อ็อกอ็อก															
แอบแอบ															

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้บอกภาษา

ผู้บอกภาษาชื่อ นายชวลิต จิตภักดี เกิดเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2519 ณ บ้านจะทิ้งพระ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

การศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านจะทิ้งพระ (วิจารณ์ศิลป์คุณ)
- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนสังขละบุรีวิทยา
- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2-6 จากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ (การตลาด) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- ปัจจุบันศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติโดยย่อ

นายชวลิต จิตภักดี เกิดมาในครอบครัวขยายแบบเก่าของสังคมไทย คือ ใช้ชีวิตตั้งแต่แรกเกิดอยู่ท่ามกลางญาติพี่น้องกว่า 15 ชีวิต ที่อยู่ภายใต้หลังคาบ้านเดียวกัน และทั้งหมดเป็นคนท้องถิ่นภาคใต้ทั้งหมด โดยมีผู้ใหญ่ที่สุดของครอบครัว คือ คุณทวด (แม่ของยาย) ที่เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2440 และ นายชวลิต จิตภักดี เป็นหลานที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม และพูดคุยกับคุณทวดทุกวัน จนกระทั่งคุณทวดเสียชีวิตไปเมื่อปี พ.ศ. 2535

ในวัยเด็ก นายชวลิต จะต้องติดตามคุณทวดไปทุกที่ในฐานะผู้ดูแล จึงได้พบปะกับคนใต้ผู้สูงวัยมากหน้าหลายตา ทำให้นายชวลิต เป็นเด็กเพียงคนเดียวในจำนวนเด็กรุ่นราวคราวเดียวกันที่สนทนาภาษาถิ่นใต้แบบดั้งเดิมได้อย่างชัดเจนและแม่นยำ แม้ภายหลังคุณทวดเสียชีวิตไปแล้ว แต่นายชวลิต ก็ยังได้ใช้ภาษาถิ่นใต้อยู่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะกับคุณปู่ อายุ 96 ปี คุณตา อายุ 89 ปี และญาติพี่น้องในครอบครัวซึ่งล้วนแต่พูดภาษาใต้ทั้งสิ้น และทั้งหมดก็เป็นคนใต้ในท้องที่อำเภอสังขละบุรีทั้งหมด

ระหว่างที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี นายชวลิตได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการชมรมศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งศึกษาวัฒนธรรมของภาคใต้อย่างลึกซึ้ง โดยเข้าไปศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม ตลอดจนการเป็นกรรมการชมรม และยังได้เป็นตัวแทนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการเป็นพิธีกรภาษาท้องถิ่นภาคใต้ในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยภูมิภาค ครั้งที่ 3 4 และ 5 อีกด้วย

ปัจจุบัน นายชวลิต ได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร เป็นระยะเวลา 3 ปี แต่นายชวลิตก็ยังคงอยู่อาศัยในบ้านพักของครอบครัวที่อยู่รวมกันกับพี่น้อง 4 คน และยังคงพูดภาษาใต้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวภัทราวรรณ กลับศรีอ่อน เกิดเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2520 ที่จังหวัด
กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการเงิน จาก
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เมื่อปี พ.ศ.2541 และ
เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย